

7-000137

Issued on 11-3-1964

Volume · XII

No. 1

1st December, 1964
(Tuesday)



10th Agrahayana
1886 S. E.

973

bad.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	Pages.
Oral Answers to Questions	[1 - 50]
Written Answer to Question	[50]
Calling attention to matters of urgent public importance:	
re; the rise in prices of the essential articles required by the Handloom Weavers	[50 - 53]
re: Construction of Garbhagudi of Sri Ramachandrapuram of Bhadrachalam	[53 - 57]
Business of the House	[57 - 58]
Papers laid on the Table	
Copies of Appropriation Accounts 1962-63, Finance Accounts 1962-63 and Audit Report 1964	[58 - 60]
Presentation of Supplementary Estimates of Expenditure for 1964-65	[60]
Motion Expressing Want of Confidence in the Ministry	—Not Concluded. [61 - 132]

The
Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

Twenty-fourth day of the Fourth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 1st December, 1964

The House met at Half past Eight of the Clock.

[Mr. Speaker in the Chair]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

LAND TO HARIJANS IN KADALUR

621—

*340 (4893) Q.— *Sri S. Vemayya (Buchireddipalem)* :—
~~Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :—~~

(a) whether the Government are in receipt of the representation dated 23rd December, 1963 from S. Vemayya, M.L.A., regarding assignment of S. No. 282 measuring acres 71-05 of Kadalur village, Sullurpet taluk, Nellore district to the Harijans of the village;

(b) if so, the action taken thereon?

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandra Reddy) :

(a) Sir, Yes.

(b) S. No. 282/1 to 282/7 measuring Acres 71-05 in all, are classed as Anadhinam lands during the recent Survey and Settlement. The Harijans of the village have applied for assignment of the lands under the Revised Assignment Policy, but the land could not be assigned as the land-holders have

since been granted pattas under the Estate Abolition Act by the Settlement authorities.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య:- సెటిల్ మెంట్ వారు ఇచ్చిన పట్టాలు కేన్సిల్ చేయమని మళ్ళీ అపీల్స్ వచ్చాయా?

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి:- రివిజన్ బోర్డులో ఉన్నది.

LANDS TO HARIJANS OF PALLAMPARTHI

622—

*936 (4448) Q.— *Sri S. Vemayya*:- Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:—

(a) whether Government are in receipt of the representation dated 23-3-1964 from Sri S. Vemayya, M.L.A., regarding Assignment of waste lands to the Harijans of Pallamparthi h/o Tirumuru, Kovvuru taluk, Nellore district after evicting big landlords from the Government waste lands; and

(b) if so, the action taken thereon?

Sri N. Ramachandra Reddy:- (a) Yes, Sir.

(b) The Harijans have stated that they had given the representation to Sri Vemayya, M.L.A., some three years back and that they are not aware of the contents. As they have stated that they have been assigned Ac. 58.92 under assignment policy, no action is being taken on the petition, presented through the M.L.A.,

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య:- అధ్యక్ష, మంత్రిగారికి థ్యాంక్స్ అంది. ఇక్కడ కొవ్వూరు తాలూకా అని తప్పు పడింది. అది కొవ్వూరు తాలూకా కాదు. అది గూడూరు తాలూకా. ఈ 58 ఎకరాలు, revised assignment పాలసీ ప్రకారం అందరికీ పట్టాలు ఇచ్చినట్లుగా భావించ వచ్చునా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:- Assign చేశారని ఇప్పుడు నేను మనవి చేశాను.

శ్రీ ఎం. వీరప్పయ్య (పాయకారావుపేట):- ఈ బంజరు భూముల పంపకాన్ని ములుపుచేస్తూ తమరు ఇటీవల ఒక జి.బి. పంపినారు, ఆ జి. బి. ను ఎగ్జిక్యూట్

చేయటానికి అదనపు సిబ్బందిని పేసి, రాబోయే సమ్మర్ లో యీ బంజరుభూమి పంపకాన్ని త్వరగా పూర్తి చేయటానికి ప్రభుత్వం పూనుకొంటుందా?

Sri N. Ramachandra Reddy:—That is a separate question Sir. Any way I think, no special staff is needed because the area left is not so much. It is only 7 lakhs. Orders have been issued to expedite the matter.

శ్రీ జి. బావనయ్య (విడుమోలు):—అధ్యక్షా, ఇప్పటికే అక్కడి తహశీల్ దార్స్కు food problem తో చాలా వర్క్ ఉన్నదండి. వారు ల్యాండ్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేయలేరు కాబట్టి యీ 7 లక్షల ఎకరాలు త్వరగా డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయించటానికి తగు చర్యలు తీసుకొంటారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—చర్యలు తీసుకొంటున్నారు, 7 లక్షలు అంటే అనంతపురం జిల్లాలో కలిపి 7 లక్షలు కొనుక్కొండి. అందులో అక్కర లేనిది కూడ ఉంది, అనంతపురంలో, రాయలసీమలో అవసరం లేని భూమి చాలా ఉంది.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ):— మంత్రిగారు పట్టాలు ఇచ్చారని చెప్పారు, ప్రస్తుతం ఆ ల్యాండ్ ఎవరి స్వాధీనంలో ఉంది? ల్యాండ్ లాడ్స్ స్వాధీనంలో ఉంటే, ఆవి ఎప్పటికీ ఎవిక్ట్ చేయించి landless poorకు అందిస్తారు?

Sri N. Ramachandra Reddy:—That is the assignment policy of the Government. If they are in possession of the big land-lords, certainly they will be vacated and they will be allotted to land-less poor.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు (ఖమ్మం):— 7 లక్షల ఎకరాల బంజరుభూమి మిగిలి ఉన్నదని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఇదివరకు 21 లక్షల ఎకరాల భూమి మన రాష్ట్రంలో ఉన్నదని చెప్పారు, మిగిలిన పరియా ఏమయినది?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—ఎసైనబుల్ పరియా నేను మనవిచేశాను, వాన్ ఎసైనబుల్ పరియా మీ త్రము కలిపి వారు సెలవిస్తున్నారు. ఎసైనబుల్ పరియా 7 న్నర లక్షల ఎకరాలు ఉంది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం):— ఏడున్నర లక్షల ఎకరాలు ఉందని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. ఇప్పటికే తాలూకాలో తహశీల్ దార్లకు చాలా పని ఉంది. ఇదివరకు తహశీల్ దార్లకు చాలా పని ఉందని స్పెషల్ ప్లాఫ్ ను

వేశారు. కాని, ఇప్పుడు ఉన్న ఆఫీసర్స్ ఆ పని చేయలేరని ప్రభుత్వానికి తెలుసు. ఆ దృష్ట్యా ఆదనపు స్టాఫ్ ను వేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:-ఉన్నవారు చేయగలుగుతారని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది. ఈ టైమ్ లో పల ఇంత పని చెయాలని ఒక టార్గెట్ ఏర్పాటు చేస్తాము, వారు ఆ విధంగా చేస్తారని అనుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి):-7 లక్షల ఎకరాలలో-ఎక్స్ సర్వీస్ మెన్ కు కూడ కొంత ప్రత్యేకించారా? లేక, అది వేరుగా ఉంచిన తర్వాతనే, 7 లక్షల ఎకరాలు ఉన్నదని చెబుతున్నారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:-మొత్తం కలిపేనండి, కలెక్టర్ న్నకు discretion ఇవ్వటం జరిగింది. మాడిఫికేషన్ జి.ఒ ప్రకారం డిమోబలైజ్డ్ సోల్జర్స్ కొరకు కొంత భూమి ప్రత్యేకించి, ఆయా జిల్లాలలోని కలెక్టర్స్ యాక్షన్ తీసుకొంటారు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటస్వామి (పర్చూరు):-అధ్యక్షా, ఈ ఎనైన్ మెంట్ రూల్స్ relax చేసి చాలా రోజులు అయినది. అప్పటినుండి ఇప్పటివరకు మొత్తం రాష్ట్ర మీద ఎంత లాండ్ పూర్ పీపుల్ కు ఎనైన్ చేశారో ఆ లెక్కలు చెప్పగలరా?

*Sri N. Ramachandra Reddy:-*It is not possible. A separate question may be put. It will take sufficient time to collect particulars from each village.

శ్రీ వీల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ):-ఈ డిస్ట్రిబ్యూషన్ కు స్పెషల్ స్టాఫ్ ను వేయవలసిన అవసరం లేదని మంత్రిగారు అన్నారు. అల్ పార్టీస్ కమిటీస్ వేసి, డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేయటానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:-అవసరం లేదని అనుకొంటున్నాను.

శ్రీ జి. రామారావు (గుడివాడ):-ఈ 7 లక్షల ఎకరాలుకూడ- ఏ జిల్లాలో ఎక్కువ భాగం ఉంది? ఎక్కువ భాగం ఉన్న జిల్లాలో స్పెషల్ తహశీల్ దార్స్ ను వేస్తారా?

*Mr. Speaker:-*How can he give that information?

*Sri N. Ramachandra Reddy:-*I have already placed the information on the Table of the House. There is so much uncultivable area in that district.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ (పెనుగొండ):—అవ్యక్త, గతంలో 25 లక్షల ఎకరాల భూమి ఉన్నది అన్నారు. ఇప్పుడు 7 లక్షల ఎకరాల భూమి ఉందని అంటున్నారు అయితే యీ 7 లక్షల ఎకరాలు ఎన్నెన బుల్ లాండ్ అని, మిగిలిన ల్యాండ్ అంతా నాన్ ఎన్నెనబుల్ ల్యాండ్ అని, అన్నారు. మిగిలిన ల్యాండ్ అంతా ఎందుకు అన్ ఎన్నెనబుల్ ల్యాండ్ అయినది? కారణం ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—25 లక్షల ఎకరాలు ఉన్నదని నేను చెప్పలేదు. If the Hon'ble Member desires, a detailed statement from the very beginning as to how much has been assigned in all the districts...I will be able to place the information on the Table of the House.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ:—నాన్ ఎన్నెనబుల్ లాండ్ ఎక్కువ ఉన్నదన్నారు ఎందుచేత? దానికి కారణం ఏమిటి? నాన్ ఎన్నెనబుల్ లాండ్ ఏ ప్రాంతంలో ఎక్కువ ఉంది?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—అది అన్ కల్చివబుల్ ల్యాండ్ అండి. అది అనంతపురంలో ఎక్కువ ఉంది.

శ్రీ జి. శావనయ్య:—ఇదివరకు మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ. బంజరు భూములు త్వరగా చంపకం జరగడానికి స్పెషల్ ప్లాఫ్ ను వేస్తామన్నారు. ఇప్పుడు అవసరం లేదని అంటున్నారు. వేయకపోతే ఆ పని కాదు. కాబట్టి అది పునరాలోచించమని కోరుతున్నాను. అది ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—కాదని అనుకొన్నప్పుడు ఆలోచన చేయవచ్చును. ఇది రిజిడిటీ ఏమీ లేదండి. ప్రస్తుతం అయితే ఆలోచన లేదు! అవుతుందని భావిస్తున్నాము. కాదని అనుకొన్నప్పుడు తప్పకుండా రివైజ్ చేసుకోవచ్చును. అందుకు ఆభ్యంతరం ఏమీ ఉంటుంది?

శ్రీ వి. రామచంద్రారావు (మేడ్చల్):—ఎమర్జెన్సీ సమయానికి గాక, పొలిటికల్ సఫరర్స్ అని చలామణి అయ్యేవారికి ఎన్నెన్ మెంట్ ఒకేసారి అవుతుందా ఒకసారి వారు ఏదైతే ప్రార్థిస్తారో ఎన్నెన్ చేయమని; ఆ ప్రార్థనే స్వీకరించబడుతుందా? ఒకసారి గాక, ఇంకోకసారి కూడ అడిగితే ఆ ప్రార్థన కూడ స్వీకరించబడుతుందా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:-పొలిటికల్ సఫరర్స్ గురించి వేరే క్వశ్చన్ వేస్తే బాగుంటుంది. పొలిటికల్ సఫరర్స్ అప్లికేషన్స్ ఇదివరకే ఉన్నవి. ఆ అప్లికేషన్స్ తర్వాత ఎనైన్ మెంట్ చేయబడుతుంది.

శ్రీ వి. రామచంద్రారావు:-పొలిటికల్ సఫరర్స్ అని చలామణి అయ్యేవారు అనైన్ మెంట్ ఆఫ్ లాండ్ కొరకు ఒక దరఖాస్తు ఒకసారి ఇచ్చుకొంటారు. ఆ దరఖాస్తు మంజూరు అవుతుంది. ఒకసారి లాండ్ ఎనైన్ మెంట్ అయిపోతుంది ఎనైన్ మెంట్ అయినతర్వాత కూడా మళ్ళీ ఏదైనా అప్లయి చేయవచ్చునా? ఎనైన్ మెంట్ లో పొలిటికల్ సఫరర్ అనిపించు కొనేవారు జైలుకుపోయి వచ్చి ఉండా లనా? ఉంటే, దాని వ్యవధి ఎంత? ఆరు నెలలా? మూడు నెలలా? ఒక సంవత్సరమా? అటువంటి కండ్షన్స్ ఏవైనా ఉన్నవా? తెలియ జేస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy:—There are special rules for political sufferers. According to the rules assignments will be made.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:-ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి ప్లాన్ యే డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయగలుగుతుందని మంత్రిగారు చెప్పారు, ఈ జి. ఒ 23-9-64న ఇచ్చారు. ఇప్పటికీ రెండు నెలలు గడిచినవి. ఏ ఏ తాలూకాలలో ఎంత భూమి ఎనైన్ చేశారో, ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందా?

Sri N. Ramachandra Reddy:—Not possible immediately to tell. We have to collect the information.

శ్రీ కె. నత్తనారాయణ (రేవల్లె):-ఇప్పుడు assignment ~~assignment~~ staff లేకుండానే అవడానికి అవకాశం ఉన్నదని చెబుతున్నారు. ఎప్పటికీ అవుతుందో ముమారు చెప్పగలరా?

Sri N. Ramachandra Reddy:—It is not possible immediately to tell. There is a lengthy procedure and all the procedure will have to be followed before the assignment.

శ్రీ బి. పోతరాజు (విజయవాడ-నార్):—మన రాష్ట్రంలో ఉన్న బంజరు ఎంత? ఇప్పుడు assign చేయడానికి వీలుగా ఉన్నటువంటి 7 లక్షల ఎకరాలు వ్యవసాయ కూలీలకు గాని భూమిలేనివారికి గాని ఉచితంగా యిస్తారా? లేక పోతే price ఏమైన fix చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి:—పీలైనంత వరకు ఉచితంగానే యిస్తారు. Project affected lands ఉన్నట్లయితే వాటికి కొంత collect చేసి యివ్వబడుతుంది.

శ్రీ ఎమ్. రామగోపాలరెడ్డి (మైదారం):—Assign చేసేటందుకు కొంత సమయం పట్టేమాట నిజమే, ఇంతలోపల సేద్యయోగ్యమైన భూమిని ఏక్ సార్ crops యిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—ఇన్ని లక్షల ఎకరాలు ఉన్నాయని అంటే అది సేద్యం కావడం లేదు అని మనవి చేయలేదు. ఎవరో ఒకరు encroach చేస్తున్నారు. కొంతవరకు చేస్తున్నారు. కొంతవరకు చేయడం లేదు.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య:—నేను letter వ్రాసి నప్పుడు కొంతమంది భూస్వాములు ఆక్రమించి ఉన్నారు. పేదవాళ్ళకు దక్కకుండా చేస్తున్నారు. వాళ్ళను తొలగించి పేదలకు యివ్వాలని వ్రాశాను. ఆ భూస్వాములు ఎంతఆక్రమించారు? ఎంత మందిని complete గా eviction చేసి వీళ్ళకు యిచ్చారు? ఇంకా భూస్వాముల క్రింద ఉన్నదా? చిహ్నం, అనంతపురం, నెల్లూరు జిల్లాలలో లక్ష ఎకరాలు ఉన్నట్లుగా నాకు జ్ఞాపకం ఉన్నది. ఈ మూడు జిల్లాలకు, లక్ష ఎకరాలు లేక 50 వేల ఎకరాలు వై బడ్డ జిల్లాలకు ప్రత్యేకమైన నిబ్బందిని వేసినట్లయితే expedite చేయడానికి వీలు అవుతుంది. అది ఏమైనా పునరాలోచిస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy:—I have already answered that question Sir, regarding the appointment of special staff and if it is absolutely necessary, there is no objection to consider it. At present the Government feels that the present staff is enough to deal with the matter. As regards this particular question which hon'ble Member has raised that the Pattas have been granted to the land-owners now and there is no question of any assignment.

ASSIGNMENT OF LANDS TO HARIJANS IN RAJULANKA AND SARVA VILLAGE

623—

*939 (4471) Q.— **Sri G. Mahalaxmi (Razole):**— Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:—

(a) whether the Government have received any representation from the Harijans of Rajulanka and Sarva villages

of Narsapur taluk, West Godavari district for the issue of pattas or long term lease of the said lanka lands;

(b) if so, the action taken thereon?

Sri N. Ramachandra Reddy:— (a) Yes, Sir.

The Harijans have applied for Padugai land as well as lanka land.

(b) The Padugai land required by the Harijans is not fit for cultivation, as it is subjected to inundation due to tidal action of the Sea. So it cannot be assigned. In view of the objection of the Public Works Department that the lanka lands are required for future needs of the flood bank, they cannot be assigned.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (కొత్తూరు):— ఈ దరఖాస్తులు పెట్టిన లంక భూములు ఎన్ని ఎకరాలో సేలవిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— 150 ఎకరాలు ఒకటి, 40 ఎకరాలు ఒకటి.

శ్రీ పి. గున్నయ్య:— వాళ్ళకు పట్టాలు యిస్తారా? కవులుకు యిస్తారేమో సేలవిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— Unobjectionable అయితే యిస్తారు. Objectionable అని యిది వరకే మనవి చేశాము.

SHIFTING OF HEADQUARTERS OF YELLAVARAM TALUK

624—

*956 (4592) Q.— **Sri Ch. Mallikharjuna:**— Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

whether the Government propose to shift the taluk headquarters of Yellavaram taluk from the village of Addateegalu to Y. Ramavaram and construct the necessary buildings for locating the Government Offices at the latter village?

Sri N. Ramachandra Reddy:— The answer is in the negative.

ANICUT ACROSS RALLAVAGU

625—

*1259-Z Q.— *Sri T. Balakrishnaiah (Satyavedu)*:- Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) Whether any estimate has been sanctioned for construction of an anicut across Rallavagu near Repalli Kandrigah of Satyavedu Taluq in Chittoor District; and

(b) If so, what are the reasons for postponing the work?

The Minister for Public Works (Sri A. C. Subba Reddy):- (a) No, Sir.

(b) The Scheme was once dropped by Government as no financial return could be derived from it since no new ayacut would be benefitted under it. However, it is again under reexamination, and modified proposals are under preparation by the Superintending Engineer, Investigation Circle, Guntur

RESTORATION OF VIJAYARAMASAGAR TANK

626—

*49 (1383) Q.— *Sri K. Appal Naidu (Revidi)*:- Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether the Government are in receipt of any representation requesting for the renovation or reconstruction of a tank by name Vijayaramasagar near Veerananarayanam village, S. Kota Taluq, Visakhapatnam District;

(b) if so, whether steps have been taken to prepare estimates for the construction of the said tank;

(c) if so, the estimated amount therefor; and

(d) if not, the reasons therefor?

Sri A. C. Subba Reddy:- (a) No, Sir.

(b & c) Do not arise in view of (a) above.

(d) As the source was not handed over to the Public Works Department, the restoration work was not taken up by the

Department. The Executive Engineer, Special Investigation Division, Waltair has recently taken up investigation for the construction of a new tank.

శ్రీ కె. అప్పలనాయుడు.— విజయరామసాగరం అటు సమితి, ఇటు P.W.D. వాళ్లు కూడా చేయడం లేదు. ఎవరు చేస్తారో మంత్రిగారు తెలి విస్తారా?

శ్రీ ఎ. సి. నుబ్బారెడ్డి.— ఈ సాగరం ఎప్పుడో 50 సంవత్సరాల క్రిందట తెగి పోయింది. రెండు పంటలు, 25 ఎకరాలు ఒకటి, 16 ఎకరాలు ఒకటి సాగు బడి చేయడం కోసం వేసుకొన్నారు. దానిని repair చేయడం కోసం పెద్ద స్కీము యిప్పుడు investigate చేస్తున్నారు. ఎప్పుడో 50 years నాడు తెగి పోయింది. ఆ స్కీమును యిప్పుడు investigate చేస్తున్నాము.

BANTUMALLI CHANNEL

627—

*415-A (4832) Q.— *Sri V. Visweswara Rao*:— Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether the Government is aware of the fact that the Bantumalli Channel in Krishna District was breached by some villagers of Yendapalle, Bandar Taluk by inserting new big pipes without the permission of the Public Works Department in 1963; and

(b) if so, the action taken by the Government to remove them and provide water to the ryots in the lower parts of the channel?

Sri A. C. Subba Reddy:— (a) There were no breaches caused to Bantumalli canal in 1963. However in the year 1964 oversized pipes were inserted in place of existing pipes but the canal was not breached.

(b) The oversized pipes were removed and the original pipes fixed and necessary complaints were lodged with the police. Water supply was also arranged equitably to the ayacut lower down.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:- over size pipes పెట్టారు అని మంత్రిగారు అంగీకరించారు. అది అసలు ఎలా పెట్టగలిగారు? P. W. D. Channel, Main Channel గవర్నమెంటు management క్రింద ఉన్నటువంటి దానిలో breach చేసి oversize pipes ఎలా పెట్టగలిగారు? వాళ్ళపైన తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ ఎ.సి.సుబ్బారెడ్డి:- oversize pipes పెట్టినది నిజమే. మా department వారిపైన police report చేశారు. No. 6 క్రింద book చేసి రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటుకు కూడ తెలియజేయడమైనది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:- Oversize pipes పెట్టినమాట నిజమేనని అంగీకరించారు. రీవ నంబరు వ్రాశారు. Police report చేశాము అంటున్నారు. అంత వరకు సరిపోతుందా? అసలు ఎలా పెట్టగలిగారు? ఎవరు పడితేవారు breach చేసి యిష్టంవచ్చిన pipes పెడుతూఉంటే P. W. D. police report యివ్వడం వరకే బాధ్యత అని విడిచిపెట్టేస్తారా?

శ్రీ ఎ.సి. సుబ్బారెడ్డి:- ఒక place లో కాదు 3 places లో చేశారు. వెంటనే ఒకదినం లోపల existing pipes ను replace చేయడం ఆయింది. place చేసిన వెంటనే మా ఆఫీసర్లు కనుక్కొని దానిని replace చేయగలిగినారు. అందు వల్ల ఇప్పుడేమీ నష్టం రాలేదు. దానిని గురించి అజమాయిషీ చేసి police లో గాని లేకపోతే revenue లో penalise చేయడంగాని జరుగుతున్నది.

శ్రీ జి. శావనయ్య:- ఎక్కువగా వైపులు పెట్టడం వల్ల క్రింద రైతులు యిబ్బందిపడ్డారని report చేసినా చర్య తీసుకోలేదు. ఇంతవరకు ఏచర్య తీసుకోనట్లుగా నాకు తెలుస్తున్నది. అట్లా further గా పెట్టుకోకుండా కఠినచర్య తీసుకుంటారా? తీసుకోకపోతే యిద్దొక licence గా తయారు అవుతుంది.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:- 6 Account క్రింద book చేసి Revenue department కు తెలియజేయడమైనది, కఠినచర్య తీసుకోవాలనే అటువంటి వాళ్ళకు ఉద్దేశించే 10 times, 30 times వేస్తే అందరు కూడ దానిని తగ్గించమని చాల మంది represent చేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు:- ఈ విషయం police complaint చేశాము అన్నారు. Police complaint చేసిన తరువాత తీసుకొన్న action ఏమిటి? వారు ఏపరిస్థితులలో ఉన్నారు?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:- అది ఇప్పుడు నాకు information ఏమీలేదు

శ్రీ ఎ. నర్సేజ్వరరావు (వీలూరు):— 1963 లో ఈ గొట్టాలు పెట్టినట్లు తెలుస్తున్నది. 64 ఆయిపోవచ్చింది. రీల్లో పడబోతున్నాము. Police Action ఏమీ జరిగిందో ఏమో, తెలియదు అంటున్నారు. ఈ విధంగా ఆయితే వాళ్ళకు నష్టంపడుతుంది. అదైనా దృష్టిలో పెట్టుకోవలసివస్తుంది. కాని వాళ్ళు పెద్ద land lords అవడంవల్ల పెద్దగొట్టాలు వేయడంవల్ల ప్రభుత్వం పెద్దగా నిలిచి వాళ్ళను resist చేయలేకపోతున్నదా? లేకపోతే ఈచర్య తీసుకొని ఎప్పుడు ముగిస్తారో చెప్పగలుగుదురా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:— పెద్దరైతులకు ఏదో సహాయం చేయాలని కాదు. వెంటనే ఒక్క దినంతోనే దానిని replace చేయడం జరిగింది. అందువల్లనే రి account క్రింద book చేసిపంపించాము. పోలీసుకు కూడ వెంటనే ఆ దినమే report చేశాము.

శ్రీ వి. నత్యనారాయణ:—మంత్రిగారు ఈ సందర్భంలో యింకొక సమస్య చెప్పారు 20 రెట్లు, 10 రెట్లు వేస్తున్నారు మీరు వద్దని అందోళన చేస్తున్నారు. అని చెప్పారు. ఇప్పుడు breach irrigation కు సంబంధించికాదు. Breach చేయ గలిగేవారు చాల పెద్దవాళ్ళు ఆధికారులనుకూడ move చేయగలిగిన పెద్దలు. వాళ్ళమీద 20 రెట్లు 10 రెట్లు వేయడంలేదు. మంత్రిగారికి వెనకాల ఉన్నటు వంటి వారికి relatives అయిఉండవచ్చు. అది అలా ఉంచండి. పటి మొగలో ఉన్నటువంటి వాళ్ళు అంశధైర్యంగా గవర్నమెంటు యొక్క పంటకాలవలను బ్రద్దలుగొట్టి, అక్కడ పెద్దచైపులు పెట్టివేశారు. అంటే సామాన్యమైన సమస్య కాదు. చాల పెద్ద influence ఉంటేగాని చేయలేరు. కాని అట్లాచేస్తే క్రింద irrigation అంతాపోతుంది. అందుచేత యిది చాల శీఘ్రమైన వ్యవహారం. ఇది ఒక ఊళ్ళో కాదు. 10 గ్రామాలలో పెద్దవాళ్ళు చేస్తున్నారు. కాబట్టి యిటువంటి చర్యలను అరికట్టడం కోసం భవిష్యత్ లో ఏమిచర్య తీసుకుంటారో సెలవిస్తారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—కృష్ణాజిల్లాలో నాకెవరూ రెలిటివ్స్ లేరు. అవిధంగా పర్సనల్ గా మంత్రిగారికి ఎట్రీబ్యూట్ చేయడం మరచిదికాదని అధ్యక్షుల వారిని కోరుతున్నాను.

దీనికి సంబంధించి తగుచర్యలు తీసుకొంటున్నాం. ఇటువంటివి జరగాలని మా ఉద్దేశంకాదు. వెంటనే సరియైన చైపులను అక్కడ ఏర్పాటు చేయడం కూడ జరిగినది. ఇదేదో పెద్దవారికి లాభంచేయాలని ప్రభుత్వం యొక్క ఉద్దేశం కాదు. ఇది ఒకటి మాట్లాడి ఒకటి చేసే ప్రభుత్వంకాదని మీద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు (ఎల్లందు):- ఆరుగురిపై కేసుపెట్టాము అన్నారు. ఆ ఆరుగురి పేర్లు ఏమిటి? అలాగే తప్పుచేశారని రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుకుగాని, పోలీసు డిపార్టుమెంటుకుగాని ప్రాసిన తరువాత వారు ఏవిధమైన చర్యలు తీసుకున్నారో కూడా తెలుసుకొనడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ ఎ.సి. సుబ్బారెడ్డి:- ఆరుగురిపై కాదు. నంబర్ -6 క్రింద బుక్ చేశారు అన్నాను.

శ్రీ కె.యల్. నరసింహారావు:- ఎవరిపై కేసుపెట్టారో పేర్లు చదువుతారా? మనం ఇచ్చిన కేసు ఏమైందో తెలుసుకోవడానికి ఏర్పాట్లు చేశారా?

శ్రీ ఎ.సి. సుబ్బారెడ్డి:- వారిపై కేసుపెట్టారని చెప్పలేదు కంప్లెయింట్ చేశారని చెప్పాను. నంబర్ -6 క్రింద ఆ చానెల్ క్రిందవున్న అందరిని కంప్లెయింట్ కు బుక్ చేసి రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుకు తెలియజేయడమైనది.

SILTING UP OF BUCKINGHAM CANAL

628—

* 280 (4126) Q.— *Sri S. Vemayya* :— Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that the portion of Buckingham Canal running through Nellore District is silted up preventing the transport of goods by boats between Madras and Ongole.

(b) if so, whether it has thrown out of employment a large number of boat-man and the connected labour and;

(c) if so, what action has been taken or proposed to be taken immediately to ease the situation.

Sri A. C. Subba Reddy:- (a) No, Sir.

(b) & (c) Do not arise.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య:- ఈ బకింగ్ హామ్ ఛెనాల్ రిపేర్ జరగడంలేదని ప్రతి నెషన్ లో చెబుతున్నాం. మంత్రిగారికి వ్రాస్తున్నాం. రిపేర్స్ జరగకపోవడంవలన పడవలు నడవడంలేదు. సిల్ట్ ఎక్కువ అయిపోతున్నది. నెల్లూరుజిల్లాలో కొత్త పట్నం దగ్గరతక్షణమే రిపేర్స్ జరిపించి రాకపోకలకు, అక్కడ ఎంప్లాయ్ మెంటుకు అన్నింటికీ వీలుఅగుటకు తగుచర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎ.సి. సుబ్బారెడ్డి:- చర్యలు తీసుకుంటూనేవున్నాం. అక్కడ రిపేర్ చేసినకొలది, అగడ్తలు జారి మునుగుతున్నవి. ఆయనప్పటికీ ట్రాఫిక్కు అంత యిబ్బంది జరిగి నిలిచిపోవడమేమీలేదు. ట్రాఫిక్ వున్నది, ఆయనప్పటికీ, దీనిని దృష్టిలోపెట్టుకుని, ప్రభుత్వం ఒక డ్రజ్టర్ ను తెప్పించాలని ఫారిన్ ఎక్స్ ఛేంజి సంపాదించి, మెషినరీ తెప్పించి ధవళేశ్వరంవద్ద పర్మాట్టు చేయడం జరుగుతున్నది. అక్కడ కట్టినవెంటనే యీ బకింగ్ హామ్ కెనాల్ బాగుపడుతుందని ఉద్దేశం.

శ్రీ యం. రామగోపాలరెడ్డి:- ఈ పడవల ప్రయాణం వలన ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వస్తుందా?

శ్రీ ఎ.సి. సుబ్బారెడ్డి:- లై సెన్సు కడుతూవుంటారు.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య:- ప్రతిసారి డ్రజ్టర్ వస్తుంది. రిపేర్లు చేస్తాము అని చెబుతూవుంటారు. కాని అది యింతవరకు జరగడంలేదు. ఎప్పుడు వస్తుంది? దాని వలన లాభంవుంటుందా? పర్మనెంట్ రిపేర్లు చేయించడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ.సి. సుబ్బారెడ్డి:- ఫారిన్ exchange difficulty ఉన్నది. ఇప్పుడు వచ్చింది. మెషినరీ వచ్చింది. ధవళేశ్వరంవద్ద కన్స్ట్రక్ట్ చేస్తున్నారు. త్వరితంగానే వస్తుంది. దానివలన పర్మనెంట్ రిపేర్లు జరుగుతాయి.

RAIN GAUGES AT EACH BLOCK HEADQUARTERS

629—

* 1370 Q.— *Sarvasri P. Rajagopal Naidu (Thavanampalli), P. Narayana Reddy (Vadamalpet), K. Mara Reddy (Rajampet)*:- Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to instal rain gauges at each Block Headquarters; and

(b) if so, when?

Sri A. C. Subba Reddy:- (a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ వి. నారాయణరెడ్డి:- ప్రస్తుతం ఎన్ని బ్లాకు హెడ్ క్వార్టర్స్ లోపెట్టారు?

శ్రీ ఎ.సి. సుబ్బారెడ్డి:- ఇంచుమించు 92 గ్రామాలలో వస్తున్నది. ఇందులో పది బ్లాకు హెడ్ క్వార్టర్లు.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు:- ఈమధ్య ఆర్టిఫిషియల్ రెయిన్ కు ఏ రాష్ట్ర ట్టు జరుగుతున్నవని పత్రికలలో వార్త వచ్చింది. ఎంతవరకు చేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎ.సి. సుబ్బారెడ్డి:- సెవరేట్ కొశ్చెన్ వేయండి.

RAID ON GAMBLING HOUSES

630—

*658 (4725) Q.— *Sri N. Pitchaiah*:- Will the hon. Minister for Home be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the police have raided on gambling houses in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad during 1963-64;

(b) if so, the number of persons arrested during the said raids; and

(c) the number of them who have been convicted ?

The Minister for Home (Sri Mir Ahmed Ali Khan) :-

(a) The answer is in the affirmative.

(b) 187.

(c) 148.

Sri M. Pitchayya:- The hon. Minister has informed the number of people arrested and punished. May I know how many of the total gambling houses have been raided and how many owners of the gambling houses punished.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:- The names of 187 persons are not here so that I may say how many are arrested.

Sri M. Pitchayya:- That is not exactly what I want. I would like to have the total number of gambling houses raided and whether the owners of the gambling houses punished.

Sri Mir Ahmed Ali Khan :- 20 gambling places were raided. Out of 187 how many are the owners I have not got the information.

Sri T. Nagi Reddy (Puttur):— Out of the gambling houses how many have been raided and how many are booked or punished ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:— I have not got those figures. I will supply to the Hon. Member.

Sri V. Visweswara Rao:— Out of these 20 places are there any lodges also? How many lodges have been raided.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:— I have not got those details. I will supply to the Hon. Member.

SUBSIDY WELLS IN KRISHNA DISTRICT

631—

* 1534 Q.— *Sri V. Visweswara Rao* :— Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) What is the amount allotted for new subsidy wells in Krishna District for 1963-64 and 64-65 ?

(b) How many wells were allotted for each Samithi ?

(c) When was the money distributed ?

(d) How many wells were completed out of the amount allotted for 1963-64 ?

The Minister for Panchayat Raj (Sri M. N. Lakshmi Narasayya) :— (a) Rs. 5,72,000/- for 1963-64
and

Rs. 5,98,000/- for 1964-65.

(b) The number of wells allotted for each Panchayat Samithi in 1963-64 were as follows:—

1. Nuzvid	... 48
2. Tiruvur	... 48
3. Mylavaram	... 48
4. Musunur	... 48
5. Vissannapet	... 48
6. Kanchikacherla	... 48

7. Nandigama	... 48
8. Ramireddipalli	... 48
9. Jaggaiahpet	... 48
10. Veeravalli	... 24
11. Gannavaram	... 24
12. Gollapudi	... 20

500

The Samithiwise allotment of wells for 1964-65 will be made by the Standing Committee I of the Zilla Parishad after adjustment of the amount to the Zilla Parishad Fund by the Accountant General, Andhra Pradesh, Hyderabad.

(c) Loans in respect of 530 wells were disbursed by March 1964 and in respect of 6 wells by June 64, out of the amount sanctioned for 1963-64.

(d) According to the rules, the wells sanctioned for 1963-64 have to be completed by the end of June 1965. However, 12 wells are reported to have been completed so far.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—మంత్రిగారు చెబుతూ 84 మార్చి జూన్ లలో డిస్ బర్స్ చేసినట్లుగా చెప్పారు. రూల్స్ ప్రకారం యివి 65 జూన్ లోపల పూర్తి కావాలని కూడా అన్నారు. సీజన్ అంతా అయిపోయిన తరువాత యిస్తే పారే విధంగా శ్రవస్సు కోగలదు? సీజన్ కు ముందుగానే యివ్వడానికి ప్రయత్నిస్తారా? అసలు యీ విధంగా సీజన్ అయిపోయిన తరువాత యివ్వడానికి గల కారణా లేమిటి?

శ్రీ యం. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—సీజన్ కూ, బావులు తగ్గవుకొనడానికి సంబంధంలేదు. తగ్గవు తరువాత సీజన్ బిగిన్ అవుతుంది.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి:—వర్షాకాలంలో బావులు తగ్గవుకొనడానికి వీలుండదు. అందు వలన వర్షాకాలం రాకముందే యివ్వాలి.

శ్రీ యం. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య:—నేను కూడా వ్యవసాయం చేశాను, నాకు కూడా బావుల తగ్గవుకం గురించి తెలుసు. ఆ రెండు నెలలు తప్ప మిగతా వది నెలలలో తగ్గవుకో వచ్చు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు.-మంత్రిగారు తమకు అనుభవం వుంది అన్నారు. గిరి జూన్ అంటే యీ రోజులలోనే వారు త్రవ్వకొన వలసి వుంటుంది. 65 మే నాటికి తిరిగి తయారు కావాలి. చాలా తక్కువ ప్రైము. సమయంలో త్రవ్వకోలేక పోయిన వారికి మరికొంత అదనంగా సమయం యివ్వడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ యం. యస్. లక్ష్మీనరసయ్య.-ప్రయత్నం చేస్తాం. డి.పి.ఓ. కు చెప్పడం జరుగు తున్నది. ప్రైము పొడిగిస్తాం ఆ విధంగా కాకపోతే.

NUTRITION PROGRAMME

632—

*508 (1422) Q.— *Sri P. Narayana Reddy* :- Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) the number of blocks in the State in which nutrition programme is being implemented at present;

(b) the number of blocks in which it is being implemented in Cuddapah District and the date from which the same is being implemented;

(c) the nature of extra aid being given by the Government to the Public on account of the said schemes;

(d) the expenditure being incurred at present in each block and the total expenditure being incurred in the whole State respectively ?

Sri M. N. Lakshminarasayya:- (a) Twenty, Sir.

(b) Only in one block in Cuddapah District (i. e.) in Porumamilla Panchayat Samithi from 1-4-1961.

(c) (1) Government are sanctioning aid to 3 Poultry custodians in each of the 10 selected villages in the Panchayat Samithi. They are each paid Rs. 200/- for the construction of Poultry Unit and equipment. Each custodian is supplied with 20 hens and 2 cocks. Premixed feed is also supplied free of cost. Veterinary assistance is also free. (2) School gardens are established under the programme at the rate of one in each of the 10 villages, Government supply to each school

garden seeds, Garden equipment, fencing and fertilisers. The Government are also giving Rs. 750/- for digging a well for irrigating the gardens.

(d) An expenditure of about Rs. 27,301 was incurred in each block in respect of the programme so far.

An expenditure of about Rs. 9,35,212 was incurred at the State level in respect of the programme so far.

EXPANDED NUTRITION AND APPLIED NUTRITION PROGRAMMES.

633—

* 556 (3726) Q—*Sri A. Sarveswara Rao*:—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether the Government has negotiated with the UNICEF for any financial assistance towards technical aid, equipment and stipends for the expanded nutrition and applied nutrition programmes;

(b) whether a team of UNICEF inspected some of the centres in our State aided by it in January; and

(c) what are the Block areas where expanded nutrition programme and applied nutrition programme are in operation in West Godavari and the progress made so far?

Sri M. N. Lakshminarasayya—(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) The Expanded Nutrition Programme only was in operation in 10 villages in the Kovvur Panchayat Samithi. The Applied Nutrition Programme has not yet been implemented and it is likely to be implemented in 5 villages in the Dendulur Panchayat Samithi.

Progress under the Expanded Nutrition Programme in the Kovvur Panchayat Samithi is as follows:

Achievements

1. School gardens established	10
2. Poultry Units established	30
3. Ponds selected for Pisciculture	4

Production.

1. Fruit and vegetable	33266 lbs
2. Eggs	13998
3. Fish	3653 lbs

శ్రీ ఎ. నర్సేశ్వరరావు.— పొరంభంలో ఒక విధమైన ప్రోగ్రాం—పది గ్రామాలకు— పావుర ప్రాంతంలో ఏర్పాటు చేశామన్నారు. తరువాత వచ్చే సరికి 5 గ్రామాలలో చేస్తున్నారు. మొదటి దానినిబట్టి చూస్తే చేతులు బాగా తిడం వల్ల మంచిగానే కనుపిస్తున్నది. రెండవ ఐటమ్ లో మరొక పది గ్రామాలకు ఎక్స్ పెండ్ చేసే ఆవకాశం కల్పిస్తారా?

శ్రీ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య.— టెన్ విలేజెస్ ఎక్స్ పెండ్ చేద్దామన్న ప్రోగ్రాం. 5 విలేజెస్ అప్లయిడ్ మ్యూటిప్లీషన్ పెట్టాలనేది.

శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డి.— గార్డెన్స్ చేస్తున్నామన్నారు. ఫెన్సింగ్, సగం లోతు త్రవ్విన బావి తప్ప ఏమీ లేదు. కూరగాయలు దేనికి?

శ్రీ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య.— మిడ్ డె మీల్స్ కు కావలసిన కూరగాయలు స్కూల్ ఛిల్డ్రన్ పండించాలని ప్రోగ్రాం.

Sri T. Nagireddy:—Whether the Government has negotiated with the UNICEF for any aid? డిటెయిల్స్ అడిగారు. ఆ డిటెయిల్స్ చెబుతారా? Technical aid ఎంత, equipment ఎంత, Stipend ఎంత?

Sri M. N. Laxminarasayya:—Of this plan the UNICEF will have to provide the technical aid and financial assistance and approval of the value of 41831 lbs.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి.— 4 లక్షల 81 వేల చిల్లర పొండ్స్ అన్నారు. యూని సెఫ్ టీమ్ వస్తున్నది. ఆ టీమ్ ఖర్చుకు అందులో ఆలాట్ మెంట్ ఎంత?

శ్రీ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య.— ఆ టీమ్ ఖర్చు కాదు, డిటెయిల్స్ ఇక్కడ లేవు.

MISAPPROPRIATION IN THE CO-OPERATIVE SECTOR.

634 —

* 1723 Q.—*Sarvasri G. C. Kondiah & K. Ramachandra Reddy*:—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) the institution-wise number of cases in which funds were misappropriated in the Co-operative Sector (i.e., Banks, Societies, Marketing Societies and Handloom Weavers' Co-operative Societies etc.) from January, 1962 to the end of the June, 1964 in Nellore District;

(b) the names of the persons who had misappropriated the funds together with designations;

(c) the total amount misappropriated and the amount collected and written off respectively during the above period;

(d) the number of cases launched during the year and the result of each one or the stage at which they are now; and

(e) whether any steps are actively under the consideration of Government to prevent recurrence of this evil ?

The Minister for Co-operation (Sri T. Ramaswamy)

(a) Munagadu Multipurpose Co-operative Society Podili taluk only one case.

(b) Shri P. L. N. Prasanna Rao, Bank Inspector, Nellore Co-operative Central Bank, who then worked at Podili.

(c) An amount of Rs. 300 was misappropriated and the amount has neither been collected nor written off so far.

(d) One. The enquiry ordered to be made under section 51 of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act, 1964 is in progress.

(e) Necessary steps are being taken to prevent the resurrente of this evil by tightening the supervision and control over the co-operative and also audit of their accounts according to the new Cooperative Societies Act and Rules.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — ఎక్స్‌పాండెడ్ న్యూట్రీషన్, అప్లయిడ్ న్యూట్రీషన్ అన్నారు. ఎక్స్‌పాండెడ్ న్యూట్రీషనులో అప్లికేషను లేదా?

శ్రీ ఎం. ఎల్. లక్ష్మీనరసయ్య:- ఎక్స్‌పాండెడ్ న్యూట్రీషనుకు అప్లయిడ్ న్యూట్రీషనుకు కొంచెం భేదం వుంది. There are blocks around training institutions, blocks of the Veterinary colleges, blocks of the Medical colleges, trot affected blocks.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:- వీరు యిస్తున్న ఎయిడ్ గాక మనం ఎంత ఖర్చు చేస్తున్నాము దానికి?

Sri M. N. Laxminarasayya:- The total cost in respect of the scheme would be Rs. 31,97110. Out of this amount the Government of India will assure 75 per cent for non-recurring and 50 per cent recurring cost after deducting the contribution of Rs. 174163. The expenditure that the State Government has to bear is Rs. 13,16,542.

డా. టి. వి. ఎన్. చలపతిరావు (విజయవాడ సౌత్):- ప్రభుత్వంవారు ఇదంతా చేస్తున్నందుకు సంతోషం, కాని ఎక్స్‌ట్రా న్యూట్రీషను యొక్క ఎఫెక్టు స్కూలు పిల్లలలో ఎట్లా వుందో—మంత్ టు మంత్, యియర్ టు యియర్ — చెప్పగలరా? ఆరోగ్యశాఖా మంత్రిగారు మధ్యాహ్న భోజనం అంటే ఉప్పు అన్నారు. ఈ మంత్రిగారు మధ్యాహ్న భోజనంతో కీ కూరలు అంటున్నారు ఉప్పులో కూరలు కూడ పెట్టే కార్యక్రమం వుందా?

శ్రీ ఎం. ఎల్. లక్ష్మీనరసయ్య:- ఉప్పులో టామాటోలు అవీ వేస్తారని నిన్న పాల్తు మంత్రిగారే చెప్పారు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:- ఎక్స్‌పాండెడ్ న్యూట్రీషనుకు 31 లక్షలు ఖర్చు చేస్తున్నారు దీనికి ఫాలో ఆప్ కార్యక్రమం ఏదైనా వుందా? ఏయే స్కూలు లో ఏ విధంగా డెవలప్ అవుతోందో యిన్ స్పెక్ట్ చేసే స్టాఫ్ ఎవరు?

శ్రీ ఎం. ఎల్. లక్ష్మీనరసయ్య:- స్టాఫ్ వుంది. పాల్తు డిపార్టుమెంటునుంచి ఇద్దరు పాల్తు ఆఫీసర్లకు కాంక్షను వుంది. బ్లాక్, సమితులలో చేస్తున్నారు. స్కూలు చిల్డ్రనుకు టామాటోలే కాదు, ప్రితిల్లాకులోను పది విటెజిన్ లో పెట్టుతున్నాము, పౌటీ, ఫిషరీస్ డెవలప్ మెంటు—ఇవన్నీ వున్నాయి.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య (నెల్లూరు).-- టోటల్ గా ఒక పర్మిట్ కుల్ డేటు వరకు ఎంత మిన్ ఎప్రోప్రియేషను జరిగిందని అడిగాను ఎన్ని సొసైటీలలో జరిగిందని అడిగాను.

శ్రీ టి. రామస్వామి.--ఒక సొసైటీ అని మనవి చేశాను.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య.-- ఒక సొసైటీ సంగతి చెప్పారు నేను టోటల్ గా అడిగాను.

Sri T. Ramaswamy:--Between January 1962 and June 1964 only one case was reported and action taken.

శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డి (రామన్న పేట).--ఒకే కేసు అని చెబుతున్నారు, అది ఏ గ్రామం, ఏ తాలూకా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:-- పొదిలి తాలూకా మునగాడు మల్లివర్షన్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ.

శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డి:--62-64లో భువనగిరి తాలూకా శాయిగూడెంలో--ఆ బ్యాంకులో misappropriation వుంది. అది దీనికి వర్తించదా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:--సెవరేట్ ప్రశ్న వేయాలి.

శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డి:--Misappropriation గురించి-అక్కడ ప్రభుత్వం అడిట్ చేసింది, పట్టుబడింది, కేసు పెట్టింది. క్వశ్చన్ స్టేట్మెంట్ గా వుంది, అయినా అది ఎందుకు రాలేదు?

శ్రీ టి. రామస్వామి:--జనవరి 1962 నుండి జూన్ 1964 వరకు ఏ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలోనైనా మిస్ఎప్రోప్రియేషన్ జరిగిందా అనేది ప్రశ్న. ఒక కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలోనే అట్లా జరిగిందని మాకు సమాచారం వచ్చింది. ఇది నెల్లూరు జిల్లాకు సంబంధించినదే.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి).-- రామచంద్రారెడ్డి గారు స్టేట్మెంట్ గా అడిగినది నెల్లూరు జిల్లాలో చేర్చడంవల్ల యిట్లా వచ్చిందను కుటాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:--పొరపాటున ఆ రెండూ కలిపి వుండవచ్చు.

That may come up separately. Sri Ramachandra Reddy would not have sent a question for Nellore district.

శ్రీ టి.కె.ఆర్ శర్మ (కర్నూలు):— నెల్లూరులో misappropriation case ఒకటి ఉందని చెప్పారు అవికాశ ఇతర మైన కేసులున్నాయేమో చెబుతారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— ఈ question misappropriation గురించి. If a separate question is put, I will get the information and give it to you.

CO-OPERATIVE CREDIT SOCIETIES.

635—

* 1836 Q—*Sri Ch. Mallikharjuna (Yellavaram)* :— Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) Whether any Co-operative Credit Societies have been organised at “Gontuvanipalem”, Panchangi, Aminabad of Rajyammangi Block, Yellavaram Constitutency, East Godavari District.

(b) if so, whether the public had contributed any share capital.

(c) whether the Kakinada Co-operative Central Bank has agreed to give loans to the said credit societies and if not the reasons therefor; and

(d) whether the Government proposes to start credit co-operative societies in each of the panchayat Head quarters for granting loans to provide financial help to the Girijans of agency areas?

Sri T. Ramaswamy:—(a) Co-operative Credit Societies have been organised at:

1. Guntavanipalem.
2. Vanchangi (not panchangi) and
3. Aminabad.

(b) Yes, Sir.

(c) The Kakinada Cooperative Central Bank agreed to finance the Aminabad Cooperative Credit Society and Guntavanipalem Coopertive Credit Society. The consent of the central bank to finance the proposed cooperative credit society, Vanchangi is awaited.

(b) There is no such proposal.

శ్రీ వి. గున్నయ్య:- కాకినాడ సెంట్రల్ బ్యాంకువారు డబ్బు మంజూరు చేసారా?

శ్రీ బి. రామస్వామి:- కాకినాడ సెంట్రల్ బ్యాంకు వారు అప్పులు మంజూరు చేసినట్లు ఇందులో లేదు.

శ్రీ వి. గున్నయ్య:- గవర్న ప్రాంతాలలో గిరిజనులకు ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి. ప్రతి పంచాయితీలోను సహకార సంఘాలను సెలక్షన్ చేసి వారి పాధికి వాటి గార్డరా ఆర్గనిజ్ సహాయం చేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ బి. రామస్వామి:- సహకార సంఘాలు organise చేయడానికి ప్రజలు ముందుకువస్తే సర్పంచిగా organise చేస్తాము.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:- కాకినాడ బ్యాంకువారు లోన్లు ఇవ్వలేదు అన్నారు. Affiliate ఏమిటోడానికి నిరాకరించారా? ఈ సొసైటీలు ఎప్పుడు start అయినవి? ఎప్పుడు సెంట్రలు బాంకుకు అప్లికేషన్ పంపారు? ఎందుకు చేయలేదు? చేయడంలో ఏ డిఫిక్లటీ రిజిస్ట్రారుకాని రిజిస్ట్రారుకాని ఏదైనా చర్యలు తీసుకున్నారా?

శ్రీ బి. రామస్వామి:- కాకినాడ నహకార సంఘం 1961లో రిజిస్టర్ అయినది. It was affiliated to the Kakinada Co-operative Central Bank. It has to obtain a loan yet one society at Vanehangli has to be registered yet.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:- 1961లో ఏ ఏప్రిల్ రిజిస్టర్ అయిన 1964లో affiliate చేయబడ్డారు. ఎందుకు సహకారాలు ఎందుకు పట్టించి, Affidavit చేసుకోడానికి నిరాకరించారా? ఎందుకు రిజిస్ట్రారుకి కవర్ను పంపించి ఏ ఏప్రిల్ చర్యలు తీసుకున్నారా?

శ్రీ బి. రామస్వామి:- విరాటాపురం లోని ఆర్గనిజ్ సహకార సంఘం గా ఉంది, 22-8-64 న affiliate చేయబడ్డారు.

శ్రీ పాటిపాటి గోపాల కృష్ణ మర్రి (పల్లెటూరు):- Affiliate చేసుకోడానికి రెండు సహకారాలు గాని ఎందుకు పట్టించి, వారికి అనుబంధ ఏ ఏప్రిల్ చర్యలు తీసుకో రిజిస్టర్ చేసారు, ఇంకా ఆలస్యం ఎందుకు అయినది.

శ్రీ బి. రామస్వామి:- సెంట్రల్ బ్యాంకులో ఆలస్యమైనది ఏ ఏప్రిల్ మొత్తం కాదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:-అదే అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్.వి. రాఘవరావు(పత్తిపాడు):-సెంట్రల్ బ్యాంకులో ఆలస్యమైనది అంటున్నారు. అప్పట్లో సెంట్రల్ బ్యాంకు ప్రెజిడెంటుగా ఉన్నవ్యక్తి పేరేమిటి? ఆ ఒక్క గ్రామం సొసైటీకే ఆలస్యం చేసారా? ఇంకా ఇటువంటి కుంభకోణాలు జరిగాయో?

శ్రీ టి.రామస్వామి:-అప్పుడు సెంట్రల్ బ్యాంకు ప్రెజిడెంటుగా ఉన్నది నేనే. నాకు జ్ఞాపకంలేదు. సెంట్రల్ బ్యాంకు నుంచి information తెప్పించి ఇస్తాను.

శ్రీ కె.ఎల్. నరసింహారావు:-మినిష్టరుగారు సెంట్రల్ బ్యాంకులో ఆలస్యమైనది, డిపార్టుమెంటు దోషంలేదన్నారు. రెండు సంవత్సరాలుపైగా సెంట్రల్ బ్యాంకులో పెండింగ్ గా ఉంచి affiliate చేసుకోకుండా చేస్తే అక్కడ ఉన్న డిపార్టుమెంటల్ పాడ్ ఏమీ చేస్తున్నాడు?

శ్రీ టి.రామస్వామి:-పాత యాక్టుప్రకారం డిపార్టుమెంటుకు ఏమీ అధికారంలేదు. కోఆపరేటివ్ బాంకు ఏసొసైటీని అయినా కారణాలు చెప్పకుండా affiliate చేసుకోడానికి నిరాకరించవచ్చును. క్రొత్త యాక్టుప్రకారం అప్పీలుచేస్తే డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు affiliate చేస్తారు.

శ్రీ మహమ్మద్ తహశీలు (భద్రాచలం) :- గిరిజన ప్రాంతాలలోని రైతులకు ఒక నాగలికట్టడానికి వంద రూపాయల కంటే అదనంగా అప్పు అవసరం ఉండదు. దానిని పాపులార్ల వద్ద తీసుకోవాలంటే నూటికి రు. 50లు వడ్డీ చెల్లించుకునే పరిస్థితి ఉన్నది. ఒక రూపాయి తీసుకుంటే ఒకసేరు పెనలో. మినుగులో, కందులో ఇవ్వాలి. అటువంటి అవసరంఉండి వంద రూపాయలు అప్పు కోసం నానా బాధలు పడుతున్నప్పుడు ఒకసొసైటీ ఏర్పాటు చేసుకుంటే ఇన్ని సంవత్సరాలుగా ఆలస్యం చేయడం న్యాయంకాదు. గిరిజనప్రాంతం నుంచి ఏ ఒక్క సొసైటీ నుంచి అప్పుకు దరఖాస్తువచ్చినా తొందరగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేసారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:-క్రొత్తయాక్టు ప్రకారం ప్రభుత్వం కలుగజేసుకుని తొందరగా affiliate చేయడానికి services ఇవ్వడానికి అధికారాలు తీసుకొన్నాము.

శ్రీ పి. బాపయ్య (తిరువూరు):-పాతయాక్టు ప్రకారం సొసైటీ affiliate చేసుకోవాలంటే సెంట్రల్ బాంకు అనుమతికావాలి, సెంట్రల్ బాంకు అనుమతి

అంటే ప్రశ్నించేటటు ఒక్కరి అనుమతే కాక డైరెక్టరేటు అంతా అంగీకరిస్తేనే కాని సొసైటీని affiliate చేసుకోడానికి అవకాశంలేదనే విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసా?

శ్రీ బి. రామస్వామి:— నేను ఇదివరకే మనవి చేసాను.

CREDIT FACILITIES TO AGRICULTURISTS.

636—

1592 Q.— *Sri P. V. Ramana (Kondakarla)*:— Will the hon. Minister for Cooperation be pleased to state:

the percentage of credit facilities provided to agriculturists through cooperatives in the year 1964 ending with 30th June 1964?

Sri T. Ramaswamy:—The percentage of credit requirements of agriculturists met by cooperatives in the year 1964, (ended 30th June, 1964) worked out to 10.82.

శ్రీ పి.వి. రమణ:— ఆ సంవత్సరానికి fix చేసిన target ఎంత? అది reach అయినదా?

శ్రీ బి. రామస్వామి:— ఆ సంవత్సరానికి పెట్టా కున్న target 27.5 Achievement 10.82.

శ్రీ ఎ. వేంకటేశ్వరరావు:— సెంట్రల్ బ్యాంకులన్నీ దాదాపు overduesలో ఉన్నాయనే సంగతి, earlier question లోనే misappropriationకు ఒక కేసు ఉన్న సంగతి చెప్పారు. ఇటువంటి misappropriation ఉండడంవల్ల, overdue ఉండడంవల్ల సెంట్రల్ బ్యాంకులు credit facilities ఇవ్వలేకపోతున్నాయని మంత్రి గారికి తెలుసా? క్రొత్త మెంబర్లకు అప్పులు ఇవ్వడంలేదని క్రొత్త సొసైటీలు రిజిస్టర్ చేయడంలేదని మంత్రిగారికి తెలుసా?

Mr. Speaker: That question does not arise. This is with regard to percentage of credit facilities provided to agriculturists, etc. You are asking about misappropriation cases. I am sorry I cannot allow it.

శ్రీ ఎ. నర్సేశ్వరరావు:— అప్పు సౌకర్యాలు percentage లో చెప్పారు. డబ్బు రూపంలో ఎంత మొత్తం ఉంటుంది.

Sri T. R. Rameswami:— It was Rs. 21 crores at 10.82. It will be about 55 crores.

శ్రీ ఎమ్. పిచ్చయ్య:— 1964 సంవత్సరంలో 27% target పెట్టుకుని 10% realise చేశారు. 1963 లెక్కలు ఎట్లా ఉన్నాయో చెప్పగలరా?

శ్రీ బి. రామస్వామి:— ఆ figures ఇక్కడలేవు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— Target 27%, achievement 10% Target ఎదుకు reach కాలేకపోయారో చెప్పగలరా?

శ్రీ బి. రామస్వామి:— Target కు achievement కు తేడా వచ్చినమాట నిజమే కొన్ని బ్యాంకులు overdues చెల్లించడానికి శక్తిలేనందువల్ల, సొసైటీలు అంతకుండు తీసుకోడానికి శక్తి లేనందువల్ల కొంత కారణం—

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:— బ్యాంకులు overdues ఉండడంవల్ల అప్పులు ఇవ్వడం ఆరగడంచేదు. క్రొత్త మొబర్లకు కూడా ఇవ్వడంలేదు. ఈ సంవత్సరమైనా వారికి ఇప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ బి. రామస్వామి:— మీరు చెప్పినది సరికాదు. అన్ని బ్యాంకులకు overdues లేవు 25 బ్యాంకులలో about 7 banks కే overdues ఉన్నాయి.

శ్రీ వీల్లలపూరి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగూడ):— అధ్యక్షా, ఇవన్నీ target reach కాలేక పోడానికి కారణం ముఖ్యంగా అక్కడఉండే credit societies partisan attitude తీసుకుని కొంతమందికి యిచ్చి, కొంతమందిని reject చేసే పాలసీ చాలా చోట్ల అవలంబిస్తున్నారు. అది ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? అలా అవలంబించకుండా చర్య తీసుకొనడానికి ప్రభుత్వానికి ఏమయినా శక్తి ఉందా?

శ్రీ బి. రామస్వామి:— క్రొత్త Act లో ఒక ప్రావిజను పెట్టాము. ప్రతి సొసైటీని affiliate చేయాలి. ప్రతి మెంబరును కోరినట్లుంటే admit చేసుకోవాలి. ఏ bank గాని ఏ society గాని admit చేసుకోకపోతే 2 monthsలో appeal చేసుకొనడానికి అధికారం ఉంది. తప్పకుండా చేస్తారు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— మంత్రిగారు శలవిస్తూ ఏడు సెంట్రల్ బ్యాంకు overdue అని చెప్పారు అందువల్లనే మన target achievement చేయలేకపోయినాము. 27 నుంచి 10 వరకు అంటే 17% మిగిలిపోయింది. దానికి కారణాలు ఏమిటి? రిజర్వు బ్యాంకి చెప్పిన కారణాలు ఏమిటి? గవర్నమెంటు కోరినప్పటికీ

అప్పుయివ్వడానికి నిరాకరించింది. ఎందుకల్ల నిరాకరించింది? దానిని rectify చేయడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ బి. రామస్వామి:— Banks overdue అవసరం ఒకటే కారణంకాదు. సొసైటీలు అప్పులు తీసుకొనడానికి తగిన శక్తిలేదు. Repaying capacity కావాలి. ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటంటే సెంట్రల్ బ్యాంకులో షేబ్ బ్యాంక్ షేరు కేపిటలు కంట్రీబ్యూషను క్రింద 287 లక్షల రూపాయలు అప్పుయిచ్చాము, 17 లక్షల రూపాయలు long term loan Central Land Mortgage Bank కు కూడా షేరుకేపిటలు క్రింద యిచ్చాము. ఈ విధముగా assist చేస్తున్నాం. ఆయి నప్పటికి target achieve చేయలేకపోయినాయి.

డా. బి. వి. యన్. చలవతిరావు:— రైతులకు అప్పులు యిస్తున్నారన్నారు. సంశోషం. ఎన్ని ఎకరాలున్న రైతులకు యిస్తున్నారు? వ్నవసాయ కార్యక్రమంకి, ఎక్కువ పంటలు పండించడానికి యిస్తున్నారా? లేక ఇతర పనులకు యిస్తున్నారా, మంత్రిగారు శలవిస్తారా?

శ్రీ బి. రామస్వామి:— సాధారణంగా రైతులకు యిచ్చేది production కోసం యిస్తాము. ఎకరానికి paddy కి యింతవుతుంది. sugarకి యింతవుతుందని లెక్కలు వేసుకొని ఇస్తారు.

డా. బి. వి. యన్. చలవతిరావు:—ఎన్ని ఎకరాలున్న రైతులకు అప్పులు యిస్తున్నారు.

శ్రీ బి. రామస్వామి:—ఎన్ని ఎకరాలున్న రైతుకి అయినా సరే యిస్తారు. ఎకరాలు లేని వారికి కూడా అప్పుయిస్తారు.

శ్రీ వి. వి. రమణ:—Target reach కాలేక పోవడానికి కారణం సొసైటీలకు శక్తి లేదని చెప్పారు. కొన్ని సొసైటీలకు శక్తి ఉన్నప్పటికీ shares ఉన్నప్పటికీ సెంట్రల్ బ్యాంక్ వాటికి M.B.Ps. raise చేయడానికి నిరాకరిస్తున్నాయి అని మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిన cases లేవా! వాటి గురించి ఏమి చర్య తీసుకున్నారు?

శ్రీ బి. రామస్వామి:—ప్రభుత్వ దృష్టికేస్తే తప్పకుండా rectify చేస్తాము

INTEGRATED JAIL MANUAL.

637—

*1462 Q— Sarvasri P. Rajagopala Naidu, P. Narayana Reddy and K. Mara Reddy, A. P. Vajraveluchetty, A. Rama-

chandra Reddy:- Will the hon. Minister for Law and Prisons be pleased to state:

(a) whether there is any proposal with the Government to publish an Integrated Jail Manual; and

(b) if not, the reasons therefor?

The Minister for Law and Prisons (Sri P. V. Narasimha Rao) :— (a) The answer is in the affirmative.

(b) Does not arise.

శ్రీ వి. నారాయణరెడ్డి:— తెలంగాణా జైల్సులో సిగరెట్టు బీడీలు స్వయి చేస్తారు. ఆంధ్రలో లేదు. ఆ కారకమ్యం తీసివేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా!

శ్రీ వి. వి. నరసింహారావు:— అధ్యక్షా, తెలంగాణాలోనూ ఆంధ్రలోనూ ఉన్న Jail Manualsను integrateచేసి రెండింటిలోనూ ఉన్నమంచి Provisions ను తీసుకుని క్రొత్త Manualను తయారు చేయడం జరిగింది. అమలులోకి తీసుకొని రావడం జరిగింది. ప్రింటింగు గురించి మాత్రం ఆలస్యం జరగడానికి కారణం Central Government Jail Manualకి సంబంధించిన Government of India Central Jail Manual Committee వారు కొన్ని సూచనలు ఇచ్చారు. అవి కూడా incorporate చేయవలసినదని వారు చెప్పారు. వాటిని పరిశీలిస్తున్నాం. కాబట్టి మూడు నాలుగు నెలలు ఆలస్యం అయినా పరిశీలన పూర్తి అయినది. కొద్ది కాలంలోనే అది Printingకి పోతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:— 1962 జూలై నెలలో ఇక్కడ promise చేశారు. Integrated Jail Manual త్వరలోనే Houseకి సమర్పిస్తామని. Government of India వారి సూచనలను అంగీకరించి పొందుపరిచే వరకు అట్లానే పెట్టుకుండా ఒక కాపీ కనీసం ఇక్కడ పేజీలు మీద పెట్టడానికి తైబ్రిలో పెట్టడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందా?

Sri P. V. Narasimha Rao:- It is a very bulky volume running into hundreds of pages. In February 1964 itself, the manual was finalized by our State Government. Meanwhile, in the month of March we received a suggestion from the Government of India that, since we are going to get this printed, we may as well consider the incorporation of certain recommendations of the All India Jail Manual Committee.

That also is over. The latest report is that the Sub Committee appointed for this purpose has completed all the examination of all the relevant suggestions. Now we are expecting the report of the Sub Committee any day. So, there is no need for placing the manual as it is, before the Assembly or in the Library. Within a month or two, it will be sent to the Government Press and it will be ready.

శ్రీ టి. పోతరాజు:—కైలు మాన్యువల్ లో సబ్ కమిషన్ లో గాని సెంట్రల్ కైల్సులో గాని ఖైదీలకున్న సదుపాయాలు కనీసం ఆహారం విషయంలో నైవా ఎన్ని ఔన్నుల బియ్యం యిస్తారు, ఎన్ని ఔన్నుల పప్పులు యిస్తారు, మజ్జిగ ఎంత యిస్తారు అనేది తెలియదు. ఖైదీలు అడిగితే కైలు సూపరించుండెంటు జవాబు యివ్వడం లేదు. ఇవ్వాలని instructions యిస్తారా? కనీసం ముఖ్యమైన provisionsను బోర్డుమీద వేస్తారా?

శ్రీ వి. ఎ. నరసింహారావు:—అధ్యక్షా, Jail Manual గురించి యిదివరకే మనవి చేశాను. తెలంగాణా, ఆంధ్ర, రెండు ప్రాంతాలలోను వేరు వేరు Manuals ఉన్నాయి. రెండింటిలోనూ ఉన్న Progressive provisions ను తీసుకుని క్రొత్త Manualను తయారు చేయడం జరిగింది. Jail Manualలో ఉన్న ప్రకారం అమలు చేయం అని ఏ అధికారి అనడానికి వీలులేదు. అటువంటిది జరిగితే అతనిమీద తప్పక చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. కొందరు తమ discretion ఉపయోగించి ఎక్కువ యిస్తారు. కొందరు ఎక్కువ యివ్వడానికి నిరాకరిస్తారు. అంతేగాని అందులో ఉన్నదానిని ఏ మాత్రం తగ్గించడానికి వీలులేదు. క్రొత్త Manual అమలులో ఉన్నది. ప్రింటింగు మాత్రం ఆలస్యం అవుతున్నది. Every chapter of the integrated Jail Manual has now been brought into force, Sir.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—కనీసం ఆహారం విషయంలో నైవా సరే Jail Manual ప్రకారం ఎంత యివ్వాలో చూపించండి అంటే సబ్ కమిషన్ లో ఖైదీలకు చూపించడంలేదు. దాని గురించి చర్య తీసుకుంటారా?

Sri P. V. Narasimha Rao:—Every prisoner is entitled to know what ration is to be given to him according to the manual. If there is any difficulty in this regard, it may be removed if it is brought to my notice. Even otherwise, we can issue orders that if any prisoner wants to know what he is entitled to, he may be informed.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (నూదుగుల).—మొట్ట మొదట సదుపాయాలను గురించి చెబుతూ రెండింటిలోనూ ఉన్న Progressive Provisions ను కలిపే ఉద్దేశ్యమని చెప్పారు. సిగరెట్లు యివ్వడం లేదని మొదట ప్రశ్నించినవారు చెప్పారు ఖైదీలకు సిగరెట్లు యిప్పించేటట్లు చూస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— సిగరెట్లు యిచ్చాము. ఆంధ్రలో కూడా అది అమలులోకి వచ్చింది. We have passed orders that smoking shall be permitted in Andhra Jails.

మిస్టర్ స్పీకర్.—స్మోకింగు మంచిది కాదు కాబట్టి రెండు చోట్ల స్మోకింగు లేకుండా integrate చేస్తే సరిపోతుంది. (Laughter)

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— నోటీసుబోర్డులో వేస్తే బాగుండుందని suggestion వచ్చింది. రేపను బియ్యం ఎంత యిస్తారో కొత్త రూల్సు ప్రకారం శలవిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— నాకు జ్ఞాపకం లేదు. తెలంగాణా రేల్లు ఎక్కువగా ఉండినవి. వాటిని అన్ని కైల్సులో అమలు చేయడం జరుగుతోంది.

CENTRAL JAIL, WARANGAL.

638—

* 654 Q. (4690) — *Sri K. Raghavavulu*:—Will the hon. Minister for Law and Prisons be pleased to state:

(a) whether the Government have appointed any Advisory Committee to the Central Jail, Warangal District;

(b) if so, the names of the members of the said Advisory Committee;

(c) the number of times the said Committee has met so far;

(d) whether the said members paid visits to the Jails and made enquiries into grievances of the prisoners; and

(e) if so, the report submitted by them after the enquiry?

Sri P. V. Narasimharao:—(a) The answer is in the affirmative.

(b) *Office Members.*

1. The Inspector General of Prisons.
2. The Sessions Judge of the Session Division.
3. The Collector & District Magistrate.

Non-official Members.

4. Sri Ramaswar Rao, Vakil.
5. Sri Bh. Chandramouleswara Rao, Advocate.

(c) Ten times.

(d) Whenever the members come to the meetings of the Advisory Committee, they also take the opportunity of going round the jails and speaking to the prisoners whenever they feel like doing so.

(e) If any thing adverse to rules and regulation is noticed, they report to the Superintendent. There is no such report on record so far.

శ్రీ కె. రాఘవులు (జనగాం):—వరంగల్లు జైలులో ఈ మధ్య సూపరింటెం డెంటు క్రొత్త ఆయన వచ్చిన తరువాత జైలులో ఉన్న ఖైదీలను విపరీతంగా దెబ్బలు కొట్టినట్లు లాశీచార్జీ చేసినట్లు తెలిసినది ఈ సలహా సమితి విచారణ చేసినట్లయితే రిపోర్టుపైమి యిచ్చినదో శలవిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ఈ సంవత్సరములో సలహా సమితి మీటింగు మే నెలలో ఒకటి, జూలై నెలలో ఒకటి, అక్టోబరు నెలలో ఒకటి ఈ రకముగా 3 మీటింగులు అయినవి. ఈ సమావేశములో లాశీచార్జీ గురించి report ఇచ్చినట్లు లేదు. అక్టోబరు తరువాత లాశీచార్జీ జరిగినదా అంటే ఆ dates నాకు తెలియదు. లాశీచార్జీ గురించి వేరే ఎంక్వయరీ జరుగుతోంది I. G. of Prisons has been asked to submit a report, Sir.

శ్రీ జె. పల్లారెడ్డి (సుల్తానాబాద్):—అధ్యక్షా, అడ ఖైదీలుంటారు కదా. అడ మెంబర్సును ఏర్పాటు చేయక పోవడానికి కారణమేమిటి?

Sri P. V. Narasimha Rao:—Sir, the most important function of the Advisory Board is to recommend the cases of premature release of certain prisoners to the Government.

ఆడ ఖైదీలు చాల తక్కువమంది వుంటారు అందుచేత ఆడవారిని ప్రత్యేకముగా ఆక్కడున్న Advisory Boardలో చేయవలసిన అవసరములేదు. అప్పుడప్పుడు jail committees ఆక్కడకు పోయి amenities అన్నీచూసి గవర్నమెంటుకు suggestions చేయవలసినవి ముఖ్యముగా Borstal schools Committees, Certified Schools Committees. వీటిలో మహిళలే అధికముగా వున్నారు. అయితే దీనిలో అనవసరమని అనుకొన్నాము. ఏమైనా legal knowledge వున్నవారు ఆక్కడ evidence చూసి premature release అవసరమా కాదా అని ఆలోచించ గలిగిన వారిచే దీనిలో చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. రాఘవులు:-అధ్యక్షా, లాఠీచార్జి జరిగిన తరువాతనే ఈ ప్రశ్న పంపించడం జరిగింది. కాని దీనికి సమాధానము రాలేదు అంటే విచారణ చేశారా లేదా అనే అనుమానము వస్తున్నది. విచారణ చేసిన తరువాత సమాధానము చెబుతారా అని నా ప్రశ్న.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:-సర్వాల్ దీగర్, జవాబ్ దీగర్ లాగవుంది. ఇది advisory board కి సంబంధించిన ప్రశ్న. దానికి కావలసిన భోగట్టా తెప్పించాను. "మీ ముందు వుంచాను". లాఠీచార్జికి సంబంధించిన ప్రశ్న వేస్తే 24 గంటల లోపల రిపోర్టు తెప్పిస్తాము. అది ఇదివరకే వచ్చి వుంటుంది. But how can that report be placed now, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- అధ్యక్షా, జవహర్ లాల్ నెహ్రూ చని పోయిన రోజున అందరూ జాధవడుతూ వుంటే సూపరింటెండెంటు గారు పాదపడి వున్న ఖైదీలను లాఠీచార్జి చేసి కి రోజుల వరకు వరంగల్లు జైలులో భోజనము లేకుండా lock up చేసిన సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలుసునా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:- దాన్ని గురించి representations వచ్చినవి. I. G. of Prisons has been asked to enquire into the matter and submit a report. The report is now, perhaps, under submission to Government. If the question is put regarding that, we will certainly give the information.

శ్రీ వీల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:- అధ్యక్షా, ఈ advisory committee వెల్లినప్పుడు సూపరింటెండెంటు atrocities విచారణ చేస్తుందా? చేయడానికి దీనిలో అవకాశము వుందా? ఉన్నట్లయితే ఈ విధముగా లాఠీచార్జి జరిగితే I. G. of Prisons ను పంపించామని అన్నాడు. అయితే దాని మీద Advisory Committee రిపోర్టు ఇచ్చినదా? I. G. of Prisons దానిలో partisan attitude

తీసుకున్నారని అక్కడున్న బై డీల నుంచి complaints వస్తున్నవి. దీనిలో I. G. prisons కాదు. Advisory Committee కి దీనిలో పాత్రవున్నదా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— నాకు ఇదివరకు వచ్చిన complaints సూపరింటెండెంటుకు విరుద్ధముగా వచ్చినవి కాని I. G. of Prisons కు విరుద్ధముగా ఇప్పుడు వెంకటేశ్వర్లుగారు చెప్పేమాట మినహాయిస్తే ఇంతవరకు ఒక్క complaint కూడా రాలేదు. దానికి అవకాశము ఎందుకు లేదు అంటే I. G. of Prisons పోయినపుడు partisan attitude తీసుకొన్నట్లు అక్కడ ఎవ్వరికీ అనిపించలేదు. అటువంటి complaint ఇంతవరకు రాలేదు, ఇక ఈ advisory committee వారు వెళ్లి ఈ విషయాలను తెలుసుకోడానికి అవకాశము వుందా అంటే వుంది కొంతవరకు.

They are going round and whenever there are any suggestions to be made they are also making the suggestions. In this particular instance, probably these instances were not brought to their notice or there is some discrepancy between the dates, because the most recent meeting took place on 31-10-1964. I do not know the date on which the alleged lathi-charge took place, Sir. Therefore, we have not received any specific suggestion or recommendation from the Advisory Committee on this particular matter.

MARKETING ASSISTANTS.

639—

*1259-R.Q.—*Sri K. Rajamallu (Put by Sri S. Vemayya)*
Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether it is a fact that about 30 posts of Marketing Assistants were filled without following the rules and procedure during the last six months.

(b) whether it is also a fact that during the month of February, 1964, two Upper Division Clerks working in the Director's office were promoted as Senior Market Superintendents, violating the Government circular No. 46/1/18/55 dated 23-2-1955.

and

(c) if so, what are the reasons therefor?

The Minister for Agriculture (Sri A. Balaramireddy):-

(a) The answer is in the negative.

(b) & (c) It is a fact that two persons, who were previously working as Upper Division Clerks in the office of Director of Marketing were promoted as Senior Market Superintendents. They were promoted according to the rules and practice in vogue.

శ్రీ యస్. వేమయ్య:- అధ్యక్షా, contents of the circular ఏమిటో చెప్పతారా?

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి:- Circular నా దగ్గరలేదు కాని U.D.C.గా వున్న వారిని Junior Marketing Superintendents గా promote చేసేదానికి చూపుతోంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- అధ్యక్షా, మేము rules ప్రకారము చేశాము అని అంటున్నారు. ఇక్కడ ప్రశ్న violation of circular అని contradiction ఎక్కడ వచ్చింది. వివరాలు చెబుతారా? Circular తప్పా?

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి:- వారు 1955కి సంబంధించిన circular సంగతి చెబుతున్నారు. అది నా దగ్గరలేదు. కాని రూల్స్ ప్రకారమే చేశారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- ఏ రూల్స్ ప్రకారం చేశారు అవతల రూల్స్ వున్నవి, అవి అమలుతో లేవని అంటున్నారు. కొత్తరూల్స్ తీసుకొని వచ్చారా?

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి:- అదే చెబుతున్నాను. తెలంగాణాలో వున్న రూల్స్ ప్రకారం U.D.C.s ని Junior Marketing Superintendents గా చేసేదానికి పిలుపుంది, బహుశా ఆ circularలో వున్నవేమో! అది ప్రస్తుతము నా దగ్గరలేదు కావాలంటే దానిని తెప్పించే దానికి క్షయత్నము చేస్తాను. ఆ తరువాత సీనియారిటీ ప్రకారం Senior Marketing Superintendents గా చేసే దానికి పిలుపుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- అధ్యక్షా, రూల్స్ వున్నవి అని చెబుతున్నారు. ఆ rules ని violate చేశారా అంటే ఆ circular కావాలంటే ఇస్తా

మని అంటున్నారు. కావాలంటే అని కాదు, దానిని violate చేశారనేది ప్రశ్న కాదు. ఈ రూల్స్ రద్దు అయిపోయినవి, కొత్తరూల్స్ చేశాము, దాని ప్రకారం చేశాము అంటే సరిపోతుంది కాని రూల్స్ వున్నవి చేశాము అంటే ఎట్లా? ఆ రూల్స్ ను గవర్నమెంటు ఎందుకు చూడలేదు?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—22-2-55 సంవత్సరం తాలూకు ఒక circular వుందని చెప్పాను. రూల్స్ ప్రకారం promotions చేయబడిన వని వుంది. వారు దానికి clarifications చూడ ఇచ్చారు. UDC కి ఎంత జీతమో Junior Marketing Superintendentకు అదే జీతము. అది interchangeable అని రూల్స్ లో వుంది. ఆ రూల్స్ ప్రకారం చేశామని clear గా చెబుతున్నారు. 1955 circular ఏమిటో నా దగ్గరలేదు. కావాలంటే table పైన పెడతాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—ఎందుకులేదు. అనేది ప్రశ్న. The point is this When a particular circular has been mentioned in a question and the question pertains only about that circular, the Minister comes here and says that the particular "circular is not with me but the things are done according to rules." How are we to understand whether that particular circular has been issued by the Government? If it has been issued by the Government, has it been supermanded by something else. These are the questions that arise. Why don't you have the circular with you when you come here?

Sri A. Balarami Reddy:—I do not deny that the circular was not issued. I would say that these appointments were made according to the rules.

Sri T. Nagi Reddy:—What is the use?

Sri A. Balarami Reddy:—That is what I explain. If the hon. member wants the circular, I have no objection to procure it and place it on the Table of the House.

Sri T. Nagi Reddy:—The point is very clear. Here it is said that the Government has violated a particular circular giving the date of the circular as 23-2-1955 and the number of the circular. Now, the question is, has the

Government violated this particular circular? If it has not violated let the Government come forward and say "we have not violated that circular and therefore the appointments are fair". If they have violated this circular, then we must be told as to why they have violated the circular. Has there been any other circular that countermanded this circular? When the Government does not know what this circular is, how is he capable of answering this question?

Sri A. Balarami Reddy:—I never said that we have violated the circular. I said that the appointments were made according to the rules.

Sri T. Nagi Reddy:—Which rules? Is this circular not a rule? That is the point.

Sri A. Balarami Reddy:—We have not violated even that circular; that is what is said. But the circular is not at present with me. I will get the circular and place it on the Table of the House.

శ్రీ వల్లభమూరి వెంకటేశ్వర్లు:—యు. డి. సి. కి జ్యూనియర్ మార్కెటింగ్ సూపరెంటెండెంట్స్కు ఒకటే జీతం కనుక జ్యూనియర్ మార్కెటింగ్ సూపరెంటెండెంట్స్గా ఎప్పాయింట్ చేశామన్నారు. ఇద్దరకూ జీతం కనుక అలా ఈక్వేట్ చేయటానికి వీలున్నదన్నారు, మరి వారిని సీనియర్ మార్కెటింగ్ సూపరెంటెండెంట్స్గా ప్రమోట్ చేశారంటే...

The point is you have violated the circular itself.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—యు. డి. సి. లను జ్యూనియర్ మార్కెటింగ్ సూపరెంటెండెంట్స్గా ఎప్పాయింట్ చేయవచ్చు. వారికి వీరికి ఒకటే శాలరీ. వారిని అలా వేసిన తరువాత ఎకార్డింగ్ టు సీనియారిటీ వారిని సీనియర్ మార్కెటింగ్ సూపరెంటెండెంట్స్గా ప్రమోట్ చేశారు.

Sri T. Nagi Reddy:— This is very bad. I must say that.

శ్రీ ఎ. కృష్ణారెడ్డి (కరీంనగర్):— తెలంగాణా రూల్స్ ప్రకారం చేశామన్నారు. వారు తెలంగాణావారా, ఆంధ్రావారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—తెలంగాణా వారిపే ప్రమోట్ చేశారని వుంది.

Sri T. Nagi Reddy.—The point is not that. I am not concerned with the promotion question directly I am concerned with the manner in which the Minister is answering without coming here with that particular circular. When a particular circular has been mentioned here, the Minister must come here with that circular. If he does not, then it is a violation of the rules of the House. That is my point. I am not at all concerned whether you have promoted X or not promoted. After seeing the circular, then I will decide whether the promotion is right or not.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—రూల్స్ కు వ్యతిరేకంగా ఎస్పాయింట్ చేయలేదని ఆఫీస్ లో వుంది కాబట్టి సర్ క్యూల్ర్ తీసుకొనలేదు. టైమ్ ఇస్తే ఆ సర్ క్యూల్ర్ సభ ఎదుట పెట్టటానికి ఆక్షేపణ లేదు.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu.—Whether they have promoted a Junior Superintendent or Senior Marketing Superintendent I would like to know.

Some hon. members rose.

Mr. Speaker.—There is no point in every member getting up.

Sri T. Nagi Reddy.—There is no point since the Minister has not come with the circular.

Mr. Speaker.—If you ask why he has not come with the circular that is the end of the whole thing. Each member gets up and puts questions and the Minister is going on answering. You are ignoring the existence of the Speaker at all.

Sri T. Nagi Reddy.—I am sorry if I have made that mistake.

Mr. Speaker.—I am here. Certainly when any Minister does not provide complete information I shall call upon him to provide complete information. There is no point every body getting up and asking. Certainly I have understood. When the question is whether any appointment or promotions

have been made in violation of a circular the simple answer would have been "The circular has not been violated for these reasons. That circular says these are the rules." You could have simply said that but instead of that you went on saying that promotions have been made according to rules. As it is, you are not in a position to say anything about the contents of that circular nor are you in a position to say for these reasons whether that circular has been violated or not. Is it not so? Because in the absence of the circular, you do not know the contents of the circular. So, naturally you are not in a position to say whether the promotions have been made in violation of the circular. So, the information is incomplete. All right. We will go to the next question.

Sri A. Balarami Reddy:—There were promotions according to the rules and practices in vogue. That is what I said.

Sri T. Nagi Reddy—Still worse.

Mr. Speaker:—You are again going back. There might be other rules in force besides this circular. Subsequently, Government might have framed some other rules and these promotions may be consistent with those rules. The question is whether this circular has been violated or not. That is the specific question.

Sri Tenneti Viswanatham:—A statement on the Table of the House is required.

ABSORPTION OF AGRICULTURE ENGINEERING STAFF.

640—

* 2416 Q—*Sri C. D. Naidu (Chittoor):*—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether the staff of the Agricultural Engineering Section who were retrenched, have been absorbed into the Department; and

(b) the number of persons so affected in Chittoor District and how many of them are still unemployed?

Sri A. Balarami Reddy:—(a) 127 persons have been absorbed in the Agriculture Department itself and one oil engine driver has been employed in Chittoor Zilla Parishad. Only two oil Engine Drivers are yet to be re-employed.

(b) 19 Oil Engine Drivers and 3 Helpers were affected on account of retrenchment. All of them have been absorbed in other suitable posts.

VETERINARY DOCTORS.

641—

*2635 Q—**Sri K. Guruswamy Reddy (Kanigiri):**—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state;

(a) Whether there is any proposal under consideration of the Government to make the posts of Veterinary Doctors as Gazetted Officers as was done in the case of Government Doctors, with M. B. B. S., qualification; and

(b) if so, when?

Sri A. Balarami Reddy:—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ కె. గురుస్వామిరెడ్డి:—కారణం ఏమిటి?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—అది ప్రస్తుతం ప్రభుత్వ ఆలోచనలో వుంది. ఆ విషయంలో ఇంకా నిర్ణయానికి రాలేదు.

TRAILER BUS.

642—

*1357 Q—**Sarvasri Rajgopal Naidu, P. Narayanareddy & K. Mara Reddy:**—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(a) Whether Trailer Bus is working in the City; and

(b) Whether “Travel As You Please” Holiday tickets are in vogue at present?

The Minister for Labour and Transport (Sri B. V. Gurumurthy)-(a) Yes, Sir. Six Trailer Buses (Single Deck) are operating in the twin cities.

(b) Yes, Sir.

NATIONALISATION OF BUS TRANSPORT IN KURNOOL.

643—

* 589 (4138) Q.—*Sarvasri T. K. R. Sharma, P. Narayanareddy, N. Venkataswamy and G. C. Kondiah*:—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state.

(a) the amounts spent for the Nationalisation of Bus Transport in Kurnool district for the following:

- (i) for the purchase of sites for construction of depots;
- (ii) for the purchase of vehicles;
- (iii) for the construction of depots;
- (iv) for the maintenance of staff etc.,
- (v) for giving compensation to private operators;
- (vi) for establishing workshop;
- (vii) for providing legal assistance in the Courts in cases connected with this;

(b) the total loss as a result of the reversal by the Supreme Court of the schemes of Nationalisation of Bus Transport in the District of Kurnool; and

(c) the quantum of damages payable to the bus operators in the Districts?

Sri B. V. Gurumurthy:—(a) The amount spent for the Nationalisation of Bus Transport in Kurnool District is as follows:

- (i) Rs. 2,03,455-20 nP.
- (ii) Rs. 76,19,816-32 nP.

- (iii) Rs. 14,71,621-14 nP.
- (iv) During 1963-64 a sum of Rs. 9,38,171-40 nP. was incurred towards the cost of staff appointed at Kurnool.
- (v) An amount of Rs. 5,27,339-02 nP. was paid as compensation to Private Operators towards unexpired portion of their permits. Major portion of the amounts will have to be claimed for private operators since the Corporation stopped operation of its vehicles with effect from 6—2—1964.
- (vi) No expenditure has been incurred towards establishing Workshop in Kurnool Division.
- (vii) A sum of Rs. 10,287 was spent towards providing legal assistance in the Courts in cases connected with the Nationalisation of Bus Transport in Kurnool District.

(b) Consequent on the judgment of Supreme Court quashing of the Schemes of Nationalisation of Bus Transport Services in Kurnool District, buildings worth Rs. 9,84,195 are idle. The depreciation and interest charges and other watch and ward staff to look after the buildings and Municipal Taxes for the buildings payable is unavoidable expenditure which can be deemed as loss.

(c) The question in regard to the sanction of damages payable to the Bus Operators by the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation, has not yet been decided by the High Court.

Sri Pillalamarri Venkateswarulu:—The total loss was not given. In question (b) the total loss was asked for but it was not given.

Sri B. V. Gurumurthy:—I have given all the details. According to the information given under (b) it is Rs. 9,84,195. It is not a total loss but it is the expenditure incurred in respect of buildings lying idle. That is the information so far as that aspect is concerned.

Sri Pillalamarri Vekateswarulu:—In the question when the total loss was asked for, I don't know how he could avoid answering that question. Actually, the total loss was asked for and you have to answer that question.

Sri B. V. Gurumurthy:—I have given all the details under different heads. The total loss under different heads is given and in particular under buildings also given, Sir. I do not understand at least how the total loss has to be assessed in respect of this item. If total loss in respect of certain other items is required, they could be totalled up and made known.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య:—నేపనలైజేషన్ ప్లాన్ చేయమని సుప్రీమ్ కోర్టు వారు చెప్పలేదు. గవర్నమెంటు కనుక బసెస్ రన్ చేయకపోతే అంతా నష్టమౌతుంది. ఆ లాస్ లేకుండా చేయడంకొరకు గవర్నమెంటు తిరిగి అక్కడ బస్ రూట్లు రన్ చేయడానికి ప్లాన్ చేస్తున్నారా? లేకుంటే లాస్ కదా!

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—అధ్యక్షా, సుప్రీమ్ కోర్టు జడ్జిమెంటు అందరికీ తెలిసినటువంటి విషయమే, మోటార్ వెహికల్స్ అక్టు ఆర్ ఇండియా అక్టు. రోడ్ ట్రాన్స్పోర్ట్ కార్పొరేషన్ ఉంది. దానిని ఆదేశించడానికి ప్రభుత్వానికి లేదు. వారు సుప్రీమ్ కోర్టు జడ్జిమెంటు దృష్టిలో పెట్టుకొని విత్ డ్రా చేయడం బరిగింది. మళ్లీ దీని వినియోగంకేయాలి, ఎప్పుడు చేయాలి అనేటటువంటి నిర్ణయం అట్ జెస్టివ్ ఓపీనియన్ కు కార్పొరేషన్ వచ్చినప్పుడు వాళ్లే ఆ నిర్ణయానికి రావడానికి అధికారం ఉంది, గవర్నమెంటు ఏమీ డైరెక్టివ్ ఇవ్వడానికి వీలులేదు.

శ్రీ జి.సి. కొండయ్య:—అది కాదండీ. సుప్రీమ్ కోర్టు కొన్ని విషయాలలో అభ్యంతరం తెలియజేసింది. అందుకని నేపనలైజేషన్ కు అభ్యంతరం తెలియజేయలేదు.

In the light of the Supreme Court judgment also, it is not wrong. If the Government proceeds to nationalise even according to the Supreme Court judgment it is not wrong. Whether the Government are considering the matter?

Sri B. V. Gurumurthy:—Under the scheme of things Motor Vehicles Act. 1939 is a central Act. It lays down the procedure for nationalisation of certain routes according to which the Road Transport Corporation which is an autonomous body is the only competent body to take a decision,

taking into consideration the economy, efficiency and co-ordinated things that it could provide in certain services. In their own objective opinion, they have to formulate schemes. Government comes into the picture at the second stage when they publish the schemes in the Gazette to hear the objections and to decide whether they should approve the schemes in to or modify them and then approve. These are the agencies which function separately and almost differently.

Sri T. K. R. Sarma:—Has the Corporation now discussed or decided about the re-nationalisation in the Kurnool District? If so, has the proposal come before the Government?

Sri B. V. Gurumurthy:—I have said, Sir, the Corporation has to publish it in the Gazette. Then only the Government comes into the picture by way of hearing objections from the operators and decide whether they should approve the scheme.

Mr. Speaker:—That is what he wants to know. Has the parties come forward? Has it been published?

Sri B. V. Gurumurthy:—So far, it has not come to our notice, Sir.

శ్రీ టి. కె. ఆర్ శర్మ:—ఈ లాన్ కు కారకులు ఎవరో పరిశీలించి దానిని రివర్ చేయడానికి కార్పొరేషన్ పూనుకుంటుందా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—లాన్ కు కారకులు ఎవరు అనే నిర్ణయం ఎట్లా కార్పొరేషన్ చేస్తుందో నాకు తెలియదండి. కొన్ని అర్జర్లను కొట్టివేసినారు కాని లాన్ ఫలాన వారిపైన అవి ఫిక్సు చేసి చెప్పినట్లు ఏమీలేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—కార్పొరేషన్ అటానమస్ కాబట్టి మేము ఎమీ ఆలోచించలేదన్నారు. ఇది టాక్స్ పేయర్లు డబ్బు. మొదటి ఖాగంలో చెప్పినట్లు కోటి రూపాయలకు పైగా ఖర్చు పెట్టినట్లున్నది. 76 లక్షల రూపాయలెచ్చి వెహికల్స్ కొన్నామన్నారు. జడ్జిమెంటు వచ్చి ఇప్పటికి 8, 9 మాసములు అయింది, ఇంతవరకు జాప్యం చేసినందువల్ల నష్టం వస్తున్నది. ప్రజల డబ్బు కనుక కార్పొరేషన్ ను అడుగుతారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—డబ్బు ప్రజలచేనండి ఆక్కడ కూడ ప్రజలకు సంబంధించినటువంటి ప్రాజెక్టులు కమిటీలో ఉన్నారు. వెహికల్స్ ను వినియోగ

గింను కుంటున్నారు. స్టాఫ్ ను ఒక్కరినికూడ రిలీజ్ చేయకుండా ఎబ్ సార్వ్ చేసినారు. ఎమైనా ఉన్నాయంటే అక్కడ డిపోస్ ఉండిపోయినాయి, వాటిని పనిధంగా నద్వినియోగం చేయాలని తప్పకుండా ఉంటుంది. వారియొక్క ఆబ్ డెక్టివ్ ఒపినియన్ చొప్పున వారు స్వయంగా ఆలోచించి వారు చేయాలి. అంతే కాని మేము మాత్రం ఇది తీసుకోవాలనే మాట చెప్పడానికిలేదు అన్నాను. కాని వారు కూడ దీనిమీద ఆలోచన చేస్తున్నారు, తప్పకుండా నద్వినియోగం చేస్తారు. మిగతాది కూడ ఆలోచించి చేస్తారండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—నద్వినియోగం ఇదివరకే చేశారండి. చేసినదేదో చెబుతారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—మనవి చేశానండి. వెహికల్సుకు సంబంధించి నటువంటి కాస్ట్ ఏదైతే ఉన్నదో అది 76 లక్షల రూపాయలు ఉన్నదండి, వాటి నన్నిటిని యూజ్ లోకి తీసుకొచ్చారు వేరే చోట్ల వేరే డిజన్సులో రన్ చేసి పని చేస్తున్నారు. వేస్టేజ్ అనేటటువంటిది లేదు. స్టాఫ్ ను ఎవరిని రిలీజ్ చేయకుండా వాళ్లను ఎబ్ సార్వ్ చేశారు. డిపోస్ విషయంలో పమి చేయలేదు అంటే అ నిర్ణయం వారు తీసుకోవాలి కనుక నేను ఊహించి చెప్పలేనండి.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి:—ఇందులో టోటల్ లాస్ ఎట్లా కాలిక్యులేట్ చేశారో మంత్రిగారికి తెలిసినట్లు లేదు. కాని 9 లక్షలు అనేది చాల తప్పండి. ఎందుకంటే కన్స్ట్రక్షన్ ఆఫ్ డిపోస్ 14 లక్షలు, పర్చేజ్ ఆఫ్ నైట్సు 2 లక్షలు, కాంపెన్ సేషన్ 5 లక్షలు. ఇంక మిగతా ఖర్చులు పమి ఉన్నాయో? ఇవి మాత్రమే మనం లెక్క పెడితేకూడ చాలాపు 21 లక్షలకు తక్కువ కాకుండా లాస్ వస్తున్నది.

May I know from the Minister as to how they have calculated that Rs. 9 lakhs was the loss. Who was responsible for this calculation in such an innocent manner.

Sri B. V. Gurumurthy:—As I said earlier, Sir, buildings worth Rs. 9,84,195 are idle: The total loss has not yet been computed, because depending upon the decree of the High Court in respect of the amount payable as compensation to the bus operators, we have yet to assess the total loss. I only said that Rs. 9,84,195 represents loss in respect of one item—buildings which are now lying idle. In regard to other things, sites purchased are there only; it is no loss; value is thereit

may be utilised any time; purchase of vehicles-vehicles are already put to use and there cannot be any loss on that account; construction of depots-depots are constructed and they can be used any time. The staff is there. Compensation to private operators has to be assessed in terms of the High Court decree, and then only the total loss can be assessed. About Workshop, no expenditure has been incurred.

శ్రీ ఎమ్. రామగోపాలరెడ్డి:— అధ్యక్షా, ఈ మంత్రిగారు చాల నిస్పృహయ స్థితిని ప్రదర్శిస్తున్నారు. కార్పొరేషన్ కు ఒక డైరెక్టివ్ ఇచ్చి ఒక టైమ్ లిమిట్ పెట్టి ఆ లోపల జాతీయకరణచేసి ఆ బస్ లను ప్రభుత్వం నడిపిస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:— అదే మనవి చేశానండి. మోటార్ వెహికల్స్ ఆక్టు సెంట్రల్ ఆక్టు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అటానమస్ బాడిస్ ను అదేశించడానికి అది కారణంలేదు. వారి అబ్జెక్టివ్ ఒపీనియన్ నుబట్టి వాళ్లు చర్య తీసుకోవాలి. Adequate, economic and efficient సర్వీస్ చేస్తామని వారు అనుకొన్నప్పుడు ఆ పని చేయాలి.

శ్రీ విల్లలమజ్జి వెంకటేశ్వర్లు:— ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానం చూస్తే కర్నూలు జిల్లాలో మల్లీ నేషనలైజేషన్ అనేటటువంటి తలంపు మానే శారనే అనుమానం కలుగుతున్నది. నేషనలైజేషన్ అనేది చేయదలచు కున్నారా? కాంపెన్ సేషన్ టు ప్రయివేట్ ఆపరేటర్స్ ల తటలు అని ఉంది. మల్లీ నేషనలైజేషన్ చేసేటప్పుడు తిరిగి వాళ్లు కాంపెన్ సేషన్ ఇవ్వవలసివస్తుందా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:— మల్లీ ఇవ్వవలసిరాదండి. వాళ్లు దగ్గరనుం డే ఇంకా కొంత రాబట్ట వలసిన అగత్యం ఉన్నది. మల్లీ సరెండర్ చేసి వదిలివేసిన వారి దగ్గరనుండి తీసుకోవలసి ఉంది. రెండవవారి ఇవ్వ వలసిన అవసరంలేదు. ఇదివరకు తీసుకొన్న దానికి ఇచ్చినారు. మల్లీ హాండ్ టవర్ చేసినదానికి వాళ్లు దగ్గర రికవర్ చేస్తారు. ఇంకా ఏదైనా వస్తే కొత్తగా మల్లీ కాంపెన్ సేషన్ ఇవ్వాలిగాని ఇచ్చిన దానికి ఇవ్వాలనేమాట ఏమీ లేదు. నేషనలైజేషన్ చేయాలనే తలంపు విరమించుకున్నారా అన్నారు. ప్రభుత్వం యొక్క ఉద్దేశం ఎప్పటికీకూడ వీలైనంతవరకు నేషనలైజేషన్ ఇంకా కొత్త జిల్లాలకు తీసుకొని పోవాలనేటటువంటి మాట ఉంది. కానీ అది జరిపేటటువంటి మెషిన్ రీ ఆర్గనైజేషన్ అటానమస్ బాడి ఉంది కనుక వారు దానిని ఇంప్లిమెంట్ చేస్తారు. ప్రభుత్వానికి వేరే తలంపులేదు.

† 644 (*1224) Q.

645—

* 679 (4875) Q.—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya*:—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

will the Government consider to extend the facility of bus passes at concessional rates to the students in Guntur, Krishna, West Godavari and Kurnool Districts on the district bus service also?

Sri B. V. Gurumurthy:—No, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్ష, తెలంగాణాలో స్టూడెంట్సుకు కన్ సెషన్ ఇస్తున్నారు. ఆ విధంగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో కూడా కన్ సెషన్ ఇవ్వడానికి అభ్యంతరం ఏమిటి?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—స్టూడెంట్సుకు కన్ సెషన్ ఇచ్చే పద్ధతి తెలంగాణాలో కార్పొరేషన్ కాక పూర్వం నుంచి ఉన్నది కనుక ఉన్నటువంటి కన్ సెషన్ ను పిత్తాచలం చేయకూడదనే ఉద్దేశంతో కనీసమూ చేస్తున్నారండి. ఆ కన్ సెషన్ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కూడా ఇస్తే ఇంకా నష్టం రావచ్చు కాబట్టి పీలులేదని కార్పొరేషన్ వారు చెప్పినారు.

Mr. Speaker:—If too many members want to put supplementary questions to Question No. 645-A, we will take it up day after tomorrow. Supplementaries would be asked day after tomorrow.

COLLAPSE OF THE BRIDGE ON KRISHNA NEAR NAGARJUNASAGAR DAM.

645-A

* 2938 Q.—*Sarvasri Tenneti Viswanadham, P.O. Satyanarayana Raju, Vavilala Gopalakrishnayya, N. Prasada Rao, V. Visweswara Rao, G. C. Kondiah, K. Ramachandrareddy, P. Shyamsundar Rao, K. Rangadass, K. Rajamallu, G. Rama*

† Not put and not answered in the House. Hence the question and answer are placed in the proceedings under 'Written Answers to Questions'.

Rao, A. Sarveswararao and V. Satyanarayana.—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) the date on which about 16 spans of the Road Bridge below the Nagarjunasagar Dam were washed away;

(b) whether the authorities there, had any prior information that the Tungabhadra was in spate and that they should be vigilant at Nagarjunasagar;

(c) when was the crack in one of the spans observed and by whom;

(d) who were the contractors that built the Bridge;

(e) was there a clause in the agreement guaranteeing the Bridge for a period of eleven and half years, if so, whether the guarantee has been enforced against them, and if not the reason therefor; and

(f) who were the Officers that certified the work before paying the bills finally; is any one of them doing Dam work on contract; if so, how many units and of what value?

Sri A. C. Subba Reddy.—(a) 15 spans of the Road Bridge below N. S. Dam were washed away on 30—9—1964 and 1—10—1964.

(b) No, Sir.

(c) A slight subsidence of one span was noticed on the morning of 30—9—1964. It is not known who was the person that first noticed this.

(d) M/S Andhra Cement Construction Co., Private Ltd., Madras.

(e) There is no such clause in the agreement.

(f) The following Officers certified the work before paying final bills.

(i) Sri B. V. Narasimhaswamy, Executive Engineer.

(ii) Sri M. Mastan Rao, Assistant Engineer.

(iii) Sri P. Mallikarjuna Reddy Junior Engineer.

None of the above officers are doing Nagarjunasagar Dam work on contract.

Written Answer to Question

NATIONALISATION OF SOME CITY BUS ROUTES.

644—

1224 Q.— *Sri Sultan Salahuddin Owaisi*:—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that the Road Transport Corporation intends to nationalise some of the city bus routes (i.e., Nayapul to Golconda; Chariminar to Falaknuma and Afzal Gunj to Uppal routes); and

(b) whether the Corporation is aware of the fact that the passengers and general public are facing many difficulties for travel in the private services?

A.— (a) No, Sir.

(b) The Andhra Pradesh State Road Transport Corporation has reported that it is true that certain inconveniences are being experienced by the travelling public.

Calling Attention to Matters of urgent Public Importance

re : the Rise in Prices of the Essential Articles required by the Handloom Weavers.

Mr. Speaker:— There are two Call Attention motions. Now, Sir S. Venayya.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య:— అధ్యక్షా, చేనేత పరిశ్రమ చాలా సంక్షోభంలో పడినట్లు తెలుస్తున్నది. ఈ చేనేత కార్మికులు మరీ అధ్వాన్నస్థితిలో ఉంటున్నారు. వారు నిత్య జీవితానికి సంబంధించినటువంటి, ఆహారాన్ని కూడా సంపాదించుకోలేమిండా అప్రతిని పోగొట్టుకొంటున్నారు పోతే, వారు తయారుచేసినటువంటి బట్ట accumulation కూడా చాలా నీవ్రంగా ఉంటున్నది. దానిని dispose of చేయడంలేదు. కనీసం ధోవతులు, చీరలు కూడా మినహాయించడం జరగడంలేదు. చేనేత పారిశ్రామికాల నూలు, రంగు, రసాయనములు, వాటి ధరలు విపరీతంగా

పెరిగిపోతున్నాయి. వీటిని తరిగిట్టడానికి ప్రభుత్వము సరిఅయినటువంటి చర్యలు తీసుకొనడంలేదు. కేంద్రప్రభుత్వం అవలంబించేటటువంటి విధానాలవల్ల కూడా మరీ ప్రమాదము పరిణమించింది కానీ, ఇంతకుముందు ఉన్నటువంటి మాలు ధరలకు double గా ఈ ధరలు పెరిగిపోయినవి. అంతే కాకుండా చేనేత కార్మికులకు నెలకు వచ్చే మంజూరి చూచుకొన్నట్లయితే, 50 percent వరకు కూడా పెడిపోయింది. ముందు 30 రూపాయలు వచ్చేటటువంటిద ఈ రోజున 15 రూపాయలు వరకు కూడా ముట్టడంలేదు. అంతేకాకుండా ఈ సయారైనటువంటి బట్ట వెళ్ళకపోవడం కూడా సంభవిస్తున్నది. ఈ ఒడుదుడుకుల పరిధిలో ప్రభుత్వము చర్యతీసుకొని వాళ్ళకు చీరలు, ధోవతులు మినహించడంగాని, కనీసం ఈ ధరలన్నీ కూడా తగ్గించి, వాళ్ళకు అందుబాటులో ఇవ్వడంగాని rebate ఇచ్చే సందర్భంలో కూడా, బట్టమీద కాకుండా ఆనూలు మీద rebate వచ్చేదానికి కూడా ప్రయత్నించినట్లయితే, కొంతవరకు ఈచేనేత పరిశ్రమను రక్షించడానికి వీలవుతుంది, మరీ చేనేత కార్మికులకు ఈ ఆహార సంక్షోభంలో కూడా అక్కడ ఎక్కువగా చేనేత కార్మికులు ఉండచోట్ల, ప్రత్యేకంగా fair price shops పెట్టకపోతే చాలా చాలా ఇబ్బందిపడడం కూడా జరుగుతుంది. ఎక్కడెక్కడైతే, చారు అధికంగా ఉంటారో, అప్రదేశాలలో చౌకడిపోలు పెట్టమని మేము ప్రభుత్వానికి చెప్పినప్పటికీనీ దానిని నిర్లక్ష్యం చేయడం జరిగింది కనుక ఇవన్నీ దృష్టిలోపెట్టుకొని కార్మికులకు కనీసం వాళ్ళజీవితాల నడవడానికి తగునైనటువంటి సదుపాయాలు ప్రభుత్వము కలుగజేయడంలో చాలా విఫలమవుతున్నది దీనికి కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు బాధ్యత వహించాలని నేను ఈ విషయాన్ని వారి దృష్టికితీసుకొని వస్తున్నాను.

The Minister for Finance and Industries (Dr. M. Chenna Reddy):—Sir, The position is that the cost of yarn has gone up, with the levy of excise duty even on lower counts. The matter has been taken up with the Government of India by the State Government.

The State Government are aware of the difficulties confronting the Handloom industry, in the matter of obtaining raw materials at reasonable prices. The Textile Commissioner has introduced the "voluntary scheme of yarn distribution" in consultation with the representatives of the textile industry.

*Calling attention to matters of
urgent public importance
re : the rise in prices of the essential
articles required by the
Handloom Weavers.*

Under this scheme, the Mills have agreed to place at the disposal of the Textile Commissioner 40% of their production for making it available to the handloom industry. He has also fixed the ceiling prices of different counts of yarn in consultation with the representatives of Mills.

The ceiling rate fixed is only the maximum price. If the market rate is less than the ceiling rate the Weavers Co-operative Societies or Master weavers are at liberty to negotiate with the mills and obtain yarn at the market rate or ceiling rate whichever is less. After the introduction of the scheme, the Textile Commissioner has allotted 1235 bales of various counts of yarn to Andhra Handloom Weavers Co-operative Society, Vijayawada and 1207 bales to Hyderabad Handloom Weavers Central-Co-operative Association, Hyderabad. At present the Andhra Handloom Weavers Co-operative Society is getting 1208 bales of yarn every month and Hyderabad Handloom Weavers Central Co-operative Association is obtaining only 383 bales of yarn. This reduction in the case of Hyderabad Handloom Weavers Central Co-operative Association has been made as it did not require the original quantity allotted. Beside the yarn allotted by the Textile Commissioner, the three Co-operative Spinning Mills in the State are also supplying the yarn to Weavers Co-operative Societies. The Andhra Co-operative Spinning Mills, Guntakal, which is producing 800 bales of yarn per month of 20 and 30 counts, and Chirala Co-operative Spinning Mills, Chirala, which is producing 185 bales per month of 40 and 44 counts are making available their entire production to the weavers Co-operative Societies in Andhra area through the Andhra Handloom Weavers Co-operative Society. The Neta Co-operative Spinning Mills, Hyderabad, which is producing 20s yarn of about 400 bales a month is making available to the Weavers Co-operative Societies in Telangana area through the Hyderabad Handloom Weavers

Co-operative Society. For Weavers outside the co-operative fold, the Textile Commissioner has been allotting 1000 bales of yarn of various counts every month. This is being given to them. Therefore there is no difficulty in obtaining yarn required.

As regards dyes and chemicals, besides the indigenous production during the last one year, dyes and chemicals worth Rs. 17 lakhs have been imported and made available to weavers both within and outside the co-operative fold in the State. Dyes and chemicals will be distributed after the stocks are received in respect of the licences already issued. However, if the dyes and chemicals which are now being made available are found to be inadequate, the weavers may switch on the production of such varieties like the "bleeding Madras" which has been fetching foreign exchange and become entitled to export incentives under which they can import the dyes and chemicals they require.

Under the existing Export Incentive Scheme, licences are being obtained in favour of the Andhra Handloom Weavers Co-operative Societies, Vijayawada, against the export of the "Bleeding Madras" variety, produced in Nellore, Guntur and Chittoor districts of the State. The dyes so imported are being given to the weavers co-operative societies, Master Weavers Association and producers of "Bleeding Madras" and other exportable varieties.

Mr. Speaker:- Second motion by Sri. Md. Tahseel.

*re. Construction of Garbhagudi of Sri Ramalayam at
Bhadrachalam*

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ మహమ్మద్ శహీబు:- అధ్యక్షా, భద్రాచలం రామాలయం గర్భగుడిని పగలగొట్టారు. దానిని మళ్ళీ కొత్తగా నిర్మించేదానికోసం. ఇప్పటికి చాలాజాప్యం

అయింది. అయితే ఈ రామాలయ పునరుద్ధరణ సంఘం అక్కడ ఏర్పడిన తరువాత, అక్కడి మంచి కట్టడాలు నిర్మించడం, చాలా choultries నిర్మించి స్రీయాత్రకులకు సౌకర్యాలు కల్పించడం కోసం ప్రయత్నించేయడం అనే మంది ప్రయోగాలు ఆదేశాలయ్యాన్ని, ఆదేశపుణ్ణి దర్శించుకొనిపోవడం అనేది జరుగుతున్నది. అయితే ఇటువంటి సందర్భంలో అక్కడ మన గౌరవనీయులైన చంద్రమౌళిగారు చాలా బ్రహ్మాండమైన కృషిచేశారు వారి హయాములోనే అది అభివృద్ధిలోకి వచ్చింది. మరి ఏ కారణముల చేతనోగాని, ఆ గర్భాలయము పడిగొట్టిన తరువాత, దానిని నిర్మించేవానికి చాలామంది పెద్దలు ఇదికాకుండా వేయడము, ఇప్పుడు అనే మంది భక్తులు వచ్చిచాలా నిస్పృహచెందడం జరుగుతున్నది; దీనికి ఏదో కొలలలో తేడావచ్చిందని చెప్పి, పాత measures కావాలని కోరుతున్న కొంతగాని నిర్మిస్తే, బాగుంటుందని చంద్రమౌళిగారు ఈ తగాదాలలోపడి దానిని నిర్మించని పోవడం చాలా అన్యాయం. ఈ సందర్భాన్ని పురస్కరించుకొని అక్కడ ఉన్నటువంటి ప్రజానీకం ఈవేళ సత్కారగ్రహాలు చేయడానికి సహాయత్రం కావడము జరుగుతున్నది. బహుశ అక్కడ ఈవేళ సత్కారగ్రహాలు నిరతన సత్కారప్రారంభం అవుతాయని ప్రతి అలోరావడం జరుగుతున్నది. అయితే దీనికి సైనికాల విధానం కోణం ఉండాలి. ఎందుకంటే, కంచెల్లగోపన్నగారి పేరు ఎక్కడ మాయమైపోయి, ఎక్కడ ఈ కల్లారిచంద్రన్నగారి పేరు మళ్ళీవస్తుందో అనేటటువంటి అభిప్రాయం అనే దీనినిగురించి కొంతమంది పెద్దలు ఇదికాకుండా చేస్తున్నారు అనేటటువంటి అభిప్రాయము అక్కడ ఉన్నటువంటి ప్రజలలో గాఢంగా ఉన్నది.

అందుగురించి ఆ గోపన్నగారిపేరు పోయేదిలేదు, చంద్రమౌళిగారి పేరు బాగా అభివృద్ధిలోకివచ్చే పరిస్థితికాదు. ఆదేశాలయం యొక్క అభివృద్ధి ప్రధానంగా తీసుకొని చేస్తున్నటువంటిది కాబట్టి భక్తులకు అన్యాయం జరగకుండా, ఆగ్రహం కలగకుండా చేయాలి. దానికిపాత పద్ధతులనీకాదు, కొత్త పద్ధతులనీకాదు, కొత్త పద్ధతులంటే గవర్న మెంటుకు ఆగ్రహంవస్తుంది; పాతపద్ధతులలో చంద్రమౌళిగారు కట్టేసితిలోలేదు. కొత్తపద్ధతుల ప్రకారం నిర్మించాలనుకుంటే ఇవాళ అక్కడ అన్ని ఏర్పాట్లుచేసి ఉన్నటువంటి పరిస్థితి. ఈనాటికి గర్భగుడి పూర్తిగా తయారయిఉండేది. చాలామందికి ఉపయోగకరంగా ఉండేది. ఏమైనప్పటికీ వెంటనే అది నిర్మించడానికి ప్రయత్నించేస్తారని అక్కడ జరిగే సత్కారగ్రహాలు అపెన్ని జరగకుండా భద్రాచలం ప్రకాంతంగా ఉండి భక్తులకు గౌరవం కలిగించడానికి ప్రయత్నిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య:- అదృష్టా, పురాతనమైన భద్రాచల శ్రీ సీతా రామాలయము మరమ్మతులులేకుండా ఉన్న పరిస్థితిని చాలా కాలము క్రిందనే

గుర్తించుట జరిగినది. కాని ధనాభావముచేత ఈ ఆలయమును పునరుద్ధరించవలయునన్న ఆశయము నెరవేరలేదు. 1954 సంవత్సరంలో అప్పటి ఆంధ్రప్రభుత్వములో దేవదాయశాఖామంత్రిగానున్నట్టి శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు, ఈ దేవాలయపునరుద్ధరణ అవసరమని; దీనికిగాను కావలసిన మొత్తం అంచనా తెలిపినట్లయినచో చందాలు వసూలుచేయగలనని ప్రకటించియున్నారు. దినదినము యీ ఆలయము యొక్క స్థితిక్షీణించుచుండగా చిన్నచిన్న మరమ్మతులు చేయుటకు కూడా, ధనాభావమువలన సరియైనక్యూపి జరుగలేదని ఈ దేవాలయ చరిత్ర స్పష్టముచేయుచున్నది ఇట్టి అసహాయ పరిస్థితులలో 10-3-1957 తేదీన ఈ ఆలయ ఉద్ధరణకు చందాలు వసూలు చేయవలసినదిగా శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథంగారిని కోరుతూ ఈ దేవస్థానపు మేనేజింగు కమిటీ తీర్మానించియున్నది. కాని ఈవిజ్ఞప్తి ఫలితము ఏమైనదీ తెలియుటలేదు. నూడు సంవత్సరములు గడచిన పిదప ఈ దేవాలయము యొక్క పరిస్థితి యింకా క్షీణించుట ప్రారంభమైనది. అట్టి పరిస్థితులలో చిన్నచిన్న మరమ్మతులకు దేవస్థానపు ఎక్జిక్యూటివు ఆఫీసరు 12 వందల రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చుపెట్టగలిగారు.

ఇటువంటి స్థితిలో, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము భద్రాచల శ్రీ సీతారామాలయమునుద్ధరించుటకుగాను, అందులకై విరాళములను సేకరించుటకుగాను 23-2-1960 తేదీగల 704 నెంబరుగల జీ.ఓ.లో ఉద్ధరణ సంఘము నేర్పాటు చేసినారు. ఈ సంఘమునకు అప్పుడు దేవదాయ మంత్రిగానున్న శ్రీ కల్లూరి చంద్రమౌళిగారు అధ్యక్షులుగాను, శ్రీ వరదాచార్యులుగారు ఉపాధ్యక్షులుగను, నియమింపబడినారు. ఉద్ధరణసంఘం యితర దేవాలయముల మిగులు ధనమునుండి ఈ ఆలయోద్ధరణకై సుమారు 15 లక్షల రూపాయలను వసూలుచేసి 20 లక్షల రూపాయల అంచనాతో ఉద్ధరణ పథము తయారుచేసినారు. పునరుద్ధరణ కార్యక్రమము ఆగమ పండితుల సలహాలననుసరించి నిర్వహించుటకు 24-5-1960 తేదీన ఈ సంఘము తీర్మానించినది / అంతరాలయములలో వర్షపునీరు కారుచున్నందువల్లను, గోడలువగిలి యున్నందువలనను. 16-8-1960 తేదీన దేవస్థానములోని అర్చకులు అంతరాలయమును పునరుద్ధరించవలసినదిగా ఉద్ధరణ సంఘమునుకోరినారు. తదనుగుణముగా దేవాలయమును ఉద్ధరించుటకుగాను, ఉద్ధరణసంఘము 14-6-1962 తేదీన తీర్మానించి 6 లక్షల 5 వేల రూపాయలు మంజూరు చేసినది.

గడచిన 2 సంవత్సరములలో ఉద్ధరణ సంఘం ఎన్నో మంటపములను, నతోములను, 15 లక్షల రూపాయలు వ్యయపరచి నిర్మించియున్నారు. తరువాత

అతి ప్రధానమైన అంతరాలయము, అర్ధాలయము, మహామంటపముల ఉద్ధరణ కార్యక్రమమును ఈ సంఘము చేపట్టినది. 31—5—1964 తేదీన ఉదయం 4 గంటలకు “బాలాలయ” ప్రారంభోత్సవము చేయబడినది.

శ్రీ సీతారామలక్ష్మణుల మూల విరాటులు చెక్కుచెదరకుండా ఉన్నవి. గిట్టుపూత పూయబడిన ఆలయ విమానము, గర్భాలయం చుట్టూనున్న గోడలూ, మహామంటపము పడగొట్టబడిన తరువాత కూడ మూల విరాటులకు సూర్యరశ్మి తగులకుండా, వాటిపై వర్షము పడకుండాను ఉండుటకుగాను కొయ్యతో కప్పు నిర్మించబడినది. ప్రతిరోజూ పూజా పునస్కారములు జరుగుచునే యున్నది. యాత్రికులకు ప్రతిరోజు ఒక్కసారి మూలవిరాటుల దర్శనము చేసుకొనుటకు అవకాశం యివ్వబడుచున్నది.

గర్భాలయ పునర్నిర్మాణము ప్రారంభించబడి నప్పుడు, ఈ పునర్నిర్మాణము పాతకొలతల ప్రకారము జరుగవలెనా, లేక కొలతలలో ఏదేని మార్పులు అవసరమా అను వివాదము ఉత్పన్నమైనది. కొత్తపాత గర్భాలయముల రెంటి యొక్క బయటి చుట్టుకొలతకూడా 11 అడుగుల 8 $\frac{1}{4}$ అంగుళముల చదరమై యున్నప్పటికిని, లోపలి చుట్టుకొలతలలో మాత్రము మార్పు ఉన్నదని కమిషనరుగారు తెలియజేసినారు. ఇదివరకు లోపలి కొలత 7 అడుగుల 7 అంగుళముల చదరమైయుండగా యిప్పుడు 8 అడుగుల 4 $\frac{1}{4}$ అంగుళములు ఉన్నది. లోపల అర్చకులు మసలుటకు భాళి ఎక్కువగనుండి సౌకర్యముగ నుండుటకుగాను లోపల భాగమున గోడల మందము కొద్దిగా మాత్రమే తగ్గింపబడినది, ఈ చిక్కులనన్నిటినీ పరిష్కరించుటకుగాను 22—7—64 తేదీని ఆగమశాస్త్ర పండితుల సమావేశమే కంటి ఏర్పాటు చేయబడినది. సదరు సమావేశములో ఉద్ధరణ సంఘాధ్యక్షుల సూచన ననుసరించి అవ్వనించబడిన సుప్రసిద్ధ పంచరాత్ర ఆగమశాస్త్ర పండితుడైన శ్రీరంగమునకు చెందిన శ్రీ రాఘవభట్టార్ గారు కూడా పాల్గొనడం జరిగినది. వారు ఈ గర్భాలయము మానవ మాత్రునిచేత నిర్మించబడినదే యగుటవలన కొలతల మార్పుతో ఉద్ధరణ చేయవచ్చునని వారి అభిప్రాయమును వెలిబుచ్చిరి, కాని శ్రీ విశ్వనాథంగారి తరపున (వారిచే పేర్కొనబడిన) అదే సమావేశములో పాల్గొనిన శ్రీ ఎ. రామనాథశాస్త్రిగారు మున్నగువారు కొలతలలో ఎట్టిమార్పులూ చేయకూడదని వాదించిరి. అందువల్ల ఈ వివాదము శ్రీ కంచి కామకోటి పీఠాధిపతులు జగద్గురు శ్రీ శంకరాచార్యుల వారి సమక్షంలో నిర్ణయింప బడవలెనని అప్పుడు నిశ్చయింపబడినది. జగద్గురు శ్రీ కంచి కామకోటి

శంకరాచార్యులవారి యుద్దేశ్యము ప్రకారంగా గర్భాలయములోని కొలతలు, బయటి కొలతలూ, రెండూ కూడా పురాతనాలయాన్ని పడగొట్టుటకు ముందున్న గర్భాలయపు కొలతలతో ఖచ్చితంగా సమానంగానే ఉండవలయునని ప్రభుత్వం నిశ్చయించినది అదే విధంగా గర్భాలయమును పునర్నిర్మించ వలయునని ప్రభుత్వం 11—9—1964 తేదీ గల 1587 నంబరు జి. బి. లో ఆదేశించినప్పటికిని, ఉద్ధరణ సంఘమువారు, ఆ సంఘ కార్యవర్గము ప్రభుత్వము యొక్క ఆదేశమును అమలు జరుపలేదు. దేవాలయ స్థపతిచే ఇంతకుముందుగా, అవగా దేవాలయపు కొలతలు, ప్లానులు గల బ్లాప్లింట్లు కాపీనికూడా ఉద్ధరణ సంఘంవారికి పంపడం జరిగినది. గర్భాలయ నిర్మాణ కార్యక్రమము స్థంభించిపోయినది. కాని ఉద్ధరణ సంఘముయొక్క కార్యవర్గము, స్థపతియిచ్చిన కొలతలు గర్భాలయ అంతర్భాగము లో గోడలకు అప్పుడప్పుడు సిమెంటు ప్లాస్టరింగుచేయగా ఏర్పడిన పొరలు, అప్పు డప్పుడు వేయబడిన సున్నపుపూత, గోడలకు అతికించబడిన సున్నపుపూత, గోడలకు అతికించబడిన పింగాణి (పెంకులు) ప్లాటెలు యొక్క మండముతో సహా కలిపి దరిమిలానున్న (తీసుకొనిన) కొలతలు మాత్రమేనని ఉద్దేశపడినారు, ఆ కారణము చేత ఒక ప్రైవేట్ న్యాయమూర్తి చేత గర్భాలయకొలతలను గురించి విచారణ జరిపించవలసినదిగా ప్రభుత్వం ఆదేశమివ్వాలని ఆ కార్యవర్గమువారు సలహాని వ్వడం, ప్రభుత్వంచారు వారి సలహాలను నిరాకరించడం జరిగింది.

ప్రభుత్వంచారు, తరువాత ఆ ఉద్ధరణ సంఘమును రద్దుచేయు అధికారములను ఖచ్చిత పరుస్తూ ప్రభుత్వమునకు గల అధికారములను నిర్దుష్టముగా ధృవ పరుస్తూ నిబంధనలు సవరించారు. ఆ సవరింపబడిన నిబంధనలలోని 22వ నిబంధన ననుసరించి ప్రభుత్వం ఉద్ధరణ సంఘమును, ఉద్ధరణ సంఘ కార్యవర్గమును, మొదటిలో నున్న పాత కొలతలతోనే గర్భాలయ పునర్నిర్మాణము చేయుటకు సత్వర చర్యలు తీసుకొనవలసినదిగా ఆదేశించారు. ఆ విధంగా కనుక వారు పునర్నిర్మాణము కొరకై వారికి ఆ ఆదేశం ముట్టిన 7 రోజులలోగా తగు చర్యలు తీసుకొనకపోయినచో, సవరింపబడిన నిబంధనలలోని 22వ నిబంధన ప్రకారం ఉద్ధరణ సంఘమును రద్దు చేయుటకు అవసరమైన చర్య తీసుకొనబడునని ఆ సంఘమువారికి 24—11—1964 తేదీన ప్రభుత్వం తెలియజేయడమైనది.

Business of the House

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, ఒక submissions టేబుల్ మీద ఎస్యూరెన్స్ నెం. 298, డిసెంబర్ 21-11-63 అని పెట్టారు. ఈ స్టేయిన్ థెస్సిస్ కోటా ఎవరికి ఇచ్చింది ఒక తిమ్మ పెట్టారు. కాని దీంతోబాటు యీ కంపెనీలన్నీ ఏమేమి చేసేదీ, ఆ స్టేయిన్ థెస్సిస్ కోటా తని చేస్తున్నారా అనే విషయంకూడ

మంత్రిగారు దర్భాపు చేసి ఇస్తామని అప్పట్లో చెప్పిన ఎస్యూరెన్సు, దీంతోబాటు అది ఇవ్వలేదు ఎంతెంత కోటా ఇచ్చామన్నది కూడ చెబుతామన్నారు అదికూడా ఇవ్వలేదు. ఆ రెండూ లేకుండా యీ లిస్టు చూత్రమే ఇస్తే, దానివల్ల ఫలితంలేదు. ఆ రెండూ కూడ కావాలి. ఆ రెండూకూడ ఇచ్చినపుడే ఆ ఎస్యూరెన్స్ పూర్తి అవుతుందని మీద్యారా చెబుతున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— ఆ వివరాలు ఇవ్వలేదు. తరువాత ఇచ్చి టేబుల్ మీద పెట్టించండి. He wants to know what were the quantities of stainless steel allotted to them, what were their production, etc.

Sri V. Visveswara Rao:—Also whether they were getting stainless steel prior to this quota.

Dr. M. Chenna Reddy:—All the necessary information will be placed on the Table and I would request the hon. Member for my advantage and for the advantage of the Department to kindly give me in writing all the details so that I can furnish the information he may require in a satisfactory manner.

PAPERS LAID ON THE TABLE.

Copies of Appropriation Accounts 1962-63, Finance Accounts 1962-63 and Audit Report 1964.

Dr. M. Chenna Reddy:—I beg to lay on the Table a copy each of the Appropriation Accounts 1962-63, Finance Accounts 1962-63 and the Audit Report 1964 of the Government of Andhra Pradesh under clause (2) of Article 151 of the Constitution of India.

Mr. Deputy Speaker:—Papers laid on the Table.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా, ఈ అడిట్ రిపోర్టులో పేజీ 73 లో-జిల్లా పరిషత్, పంచాయితీలు సమితి, పంచాయితీ, మునిసిపాలిటీస్ మరియు ఇతర ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ మొత్తంకలిసి 32 కోట్ల రు.ల వరకు ఇంతవరకు మూ దశలకు ఎకౌంట్స్ రాలేదని చెబుతున్నారు. అది మా ముందు పెట్టినపుడు,

చానిమై ఇక్కడ చర్చకు అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఇది చాలా సీరియస్ విషయమని మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—వ్రాసి పంపించండి, చూస్తాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మేము ఎప్పటికప్పుడు వ్రాసి పంపిస్తున్నాముగాని అవి ఏమయిపోతున్నాయో మాకు తెలియడంలేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—మీరు అదేమోస్తరుగా మళ్ళీ వ్రాసిపంపించండి.

You send it in writing. We shall discuss it in the Business Advisory Committee.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఇప్పుడు మినిష్టర్ గారు చెబుతారేమో కనుక్కండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—మినిష్టర్ గారు ఇంత స్వరలో చెప్పగలరా?

శ్రీ తన్నేటి విశ్వనాథం:—ప్రతి సంవత్సరం సెషన్ మధ్యలో ఆడిట్ రిపోర్టు, ఎప్రోప్రియేషన్ ఆఫ్ ఎకౌంట్స్ వస్తూఉంటాయి. అవి ఇక్కడ చర్చించటానికి ఇంతవరకు అవకాశం లేకుండాపోతోంది. వల్లిక్ ఎకౌంట్స్ కమిటీలో కొద్దిమంది మాత్రమే కూర్చుని యీ విషయాలు అలోచించటానికి వీలవుతుంది. అప్పుడు గవర్నమెంట్ తరపున మంత్రులెవరూ ఉండరు. అక్కడ మేము చెప్పేది మంత్రులు తిరిగి పరిశీలించటానికి అవకాశం ఉండదు. తరువాత రెగ్యులర్ కోర్స్ లో ఫైల్ ఆఫ్ టర్ ఫైల్, పాయింట్ ఆఫ్ టర్ పాయింట్ పెల్లి మూడేండ్లు అయిన తర్వాత ఏదేదో చెబుతూఉంటారు, గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఆడిగినట్లు మాకు దీనిమీద డిస్కషన్ కు ఒక పూట అయినా అవకాశం ఇవ్వకపోతే, అది మా ముందు పెట్టినందువల్ల ప్రయోజనం ఉండదు. కాబట్టి ఇక్కడ చర్చకు అవకాశం ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—మొన్న స్పీకర్ గారితో మాట్లాడితే బిజినెస్ ఎడ్వైసిరీ కమిటీలో మాట్లాడి-చానిలో ఏదైనా టైమ్ ఉంటే ఏర్పాటుచేస్తామని చెప్పారు.

శ్రీ తన్నేటి విశ్వనాథం:—మా బిజినెస్ కమిటీ ఫైనాన్స్ మినిష్టర్ గారు ఒప్పుకోకపోతే మేమేమి చేస్తామండి?

Mr. Deputy Speaker:—You send it in writing and if he has information he will lay it before the House:

Presentation of Supplementary Estimates of Expenditure for 1964-65.

Dr. M. Chenna Reddy:—I beg to present the statement showing the Supplementary Estimates of Expenditure for 1964-65.

Mr. Deputy Chairman:—Statement presented.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు 17 కోట్ల 28 లక్షల 97 పేల రూ.లకు సప్లిమెంటరీ డిమాండ్స్ ఫర్ గ్యారంటీ—అంటే టోటల్ బడ్జెట్ లో ఒక టీజై తొమ్మిదోవంతు - తీసుకురావటం జరుగుతున్నది. ఊరికే ప్రజంటేషన్ చేయడమేనా? దానిపై మంత్రిగారు ప్లేట్ మెంట్ చేస్తారా?

Mr. Deputy Speaker:—I have to announce to the House that the last hour for the receipt of cut motions to the Supplementary Estimates of Expenditure for 1964-65 is 3 p.m. on Wednesday, the 2nd December 1964. Such motions as are received afterwards will not be admitted.

Sri T. Nagi Reddy:—Discussion on the Supplementary budget is going to take place on the 6th or the 7th instant. Because of the Chief Minister's reply tomorrow on the no-confidence motion, it would not be easy for us to send the cut motions. It would not be a difficult process for the Office to get them ready even if we give them on the 6th instant.

Dr. M. Chenna Reddy:—If it is not tomorrow we may fix the 3rd December but not the 6th instant because it will help me to get the information from all the Departments. So, I would suggest 3rd December, 12 O' Clock.

Sri T. Nagi Reddy:—Please make it 3 p.m.

Dr. M. Chenna Reddy:—All right.

Mr. Deputy Speaker:—So, the time fixed for receipt of cut motions is 3 p.m. on 3rd December 1964.

Motion Expressing Want of Confidence in the Ministry.

శ్రీ తెన్నేటి వీశ్వనాథం:- అధ్యక్షా, ప్రస్తుతం చర్చ జరుగుతున్నటువంటి తీర్మానం—ఎప్పుడైతే విశ్వాసం ఎందుకు ప్రభుత్వంపైనే ఉండాలి? ఎందుకు ఉండకూడదు? అన్నటువంటి దృక్పథంలో ఏదైనా ఏకాభిప్రాయం ఉన్నట్లయితే మేము వారిని విమర్శించటానికిగాని, వారు జవాబు చెప్పటానికిగాని వీలుగా ఉంటుంది. అయితే, మా దృక్పథానికి ప్రభుత్వం యొక్క దృక్పథానికి కూడ చాలా భేదం ఉన్నట్లుగా కనుపిస్తున్నది. నిన్న ఆ పక్షం నుండి మాట్లాడినవారి దృక్పథం కొంత వరకు గమనించిన తరువాత—ఇదివరకు మంత్రులు అనేక విషయాలలో చర్చలకు ప్రత్యుత్తరము చెబుతున్న సమయములో—ఈ రోజున కూడ ప్రశ్నితరముల సమయములో వారు చెప్పినటువంటి పద్ధతులనుబట్టి చూసినట్లయితే, అసలు దృక్పథములోనే చాలా భేదముగా ఉన్నట్లుగా కనుపిస్తున్నది. ఒక పని ఏదైతే—ఇది అంతా సవ్యమైనది కాదని చెప్పి ప్రభుత్వానికి తోస్తున్నదో, అందులో ఆపవస్యం మాకు కనుపించటంలేదు. అన్న దృక్పథం వారికి ఉన్నది. ప్రభుత్వం అన్నది శాసన సభ్యుల కేగాక, యావన్మంది ప్రజలకు కూడ తమయందు ఒక విశ్వాసాన్ని కుదిరే మోస్తరుగా వ్యవహరిస్తూ ఉండాలి. రాజ్యంలో ప్రతిపక్షం వారు ఉన్నప్పటికీ, ఇప్పుడు రాజ్యం చేస్తున్నటువంటివాడు ఉన్నప్పటికీ, ఆ వ్యవహారచర్యలలో, అచేసే పద్ధతులలో, ఆ చేసే మూల సూత్రాలలో ఒక విశ్వాసం ఉండే మోస్తరుగా చేయాలి. ఒక్కొక్క విషయం ఏదైనా తీసుకొన్నట్లయితే దానికి జవాబు చెప్పటం అంత కష్టంగా ఉండకపోవచ్చును. ఉదాహరణకు నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రోజున, ఇందాక ప్రశ్నితరముల సందర్భంలో ఏదో మార్కెటింగ్ సొసైటీలో ప్రమోషన్స్ విషయమై ప్రశ్నవస్తే—ప్రశ్న వేసినవారి యొక్క దృక్పథం ఏమిటంటే “మీరు చేసిన పద్ధతికి కట్టుబడే ఆ ఉద్యోగస్థులు పనిచేస్తున్నారు; మీరు చేసిన పద్ధతికే భిన్నంగా మరొకవిధంగా ప్రమోషన్స్ జరుగుతున్నవి; మీరు చెప్పిన పద్ధతి ఫలానా సర్క్యులర్ లో ఉంది; ఆ సర్క్యులర్ కు అనుకూలంగా చేశారా? వ్యతిరేకంగా చేశారా?” అని ప్రశ్న వేసినట్లయితే—ఆ సర్క్యులర్స్ తో నాకు సంబంధం ఉన్నట్లుగా నేను చూసినట్లుగానే లేదని చెప్పి, మినిష్టర్ గారు జవాబు చెప్పారు. వారు రూల్సు ప్రకారం చేశామంటారు. మీరు చెప్పిన సర్క్యులర్ మాత్రం వారు “ఇప్పుడు నా దగ్గర లేదు” అన్నారు. పోనీ—“నేను ఈ సర్క్యులర్ ఇదివరకు చూశాను; ఈ పైలు—ఆన్సర్ తయారుచేసే సమయంలో నా మటుకు సరిగానే ఉన్నట్లు ఉంది” అని చెప్పినా బాగుండును. అది కూడా లేదు. ఎందుకంటే మంత్రి వర్గానికి మాకు దృక్పథంలోనే భేదం ఉంది. తాము తలచుకొన్నది చేయడం అన్నది న్యాయంగా ఉండాలి అనేటటువంటి దృక్పథంతో వారు ఉన్నప్పుడు—ఏ పమాదాలపైనే మీ రాజ్యం సరిగా నడవటంలేదని మేము చెప్పగలము? నారికి

మాకు కూడ ఏదై నా సమానమైనటువంటి ఒక ప్రమాణం ఉండాలి. ఈ రూల్స్ ప్రకారంగా మనంపోతే, ఇది మంచిది; ఇది తప్పితే చెడ్డది; ఆన్నటువంటి భావానికి ప్రతిపత్తము, రాజ్యం చేస్తున్నవారు ఒక అంగీకారానికి వచ్చినట్లయితే—అది ప్రతి పక్షంవారికి—మాకు అవకాశంగా ఉంటుంది. లేకపోతే మీరు చేసింది తప్పు అని మేము ఎలా చెప్పగలము? మేము ఏదైతే తప్పు అనుకొంటున్నామో అది మీరు రైట్ అని అంటున్నారు.

మాటవరసకు ఒక విషయం చెబుతున్నాను కొన్నిళ్ళ క్రిందట గవర్నమెంటుకు పని చేస్తూ ఉండేవారు businessmen. Businessmen యొక్క hospitality మంత్రులు పుచ్చుకోకూడదు. ఉద్యోగస్థులు పుచ్చుకోకూడదని యిది వరకే ఉన్నది. మంత్రులు పుచ్చుకోకూడదని కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ఉన్న మంత్రులు కూడ అని ఏ రోజున అయితే ప్రతికా ప్రకటనచేస్తున్నారో ఆ రోజునే మన గవర్నమెంటు తద్దీన్నంగా ప్రవర్తించింది. మనం మాత్రం ఈ మోస్తరుగా ఎందుకు ఉండాలి అని నేను అడిగితే వారు మనకు చాల ఉపకారంచేస్తున్నారు. అందుచేత వారిఖర్చుపైన విచేశం రావలసింది అని చెప్పినప్పుడు నేను అంగీకరించక పోయినట్లయితే యిది అమర్యాదగా ఉంటుంది అని మంత్రులు నాకు చెప్పారు. ఈ దృష్టాంతంలోనే బేధం వచ్చింది మీ రాజ్యపరిపాలనలో ఏమి పట్టుకొని పిశ్వాసం ఉన్నదని నచ్చచెప్పగలము Central Government లో ఉన్నటువంటి పెద్ద మంత్రులకూడ ఈ మోస్తరుగా Businessmen hospitality పుచ్చుకోకూడదు అని చెప్పినప్పుడు పుచ్చుకోకపోయి నట్లైతే అమర్యాదగా ఉంటుందని మీరు చెప్పినట్లయితే ఏ విధంగా మనం ఈ చర్య సాగిస్తాము, ఏ విధంగా మీ యందు మాకు విశ్వాసం ఉంటుందో ప్రజలకు విశ్వాసం ఉంటుందో ఆలోచించండి, వచ్చినటువంటి కష్టం ఏది? ఎందుచేత నంటే స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత ఏవేవైతే ధర్మ ప్రమాణాలు మనం అనుకొని పూర్వం స్వతంత్ర యుద్ధంలో అనేకమంది మంత్రులు, మనయొక్క పూర్వులు తమయొక్క సర్వస్వాన్ని త్యాగం చేశారో, ఏ ధర్మకోసం చేశారో ఆ ధర్మాన్ని ఆమలులో పెట్టడానికి ఎటువంటి అచరణకాండ ఉండాలి అనుకొన్నటువంటి ప్రమాణాలు అన్నికూడ యిప్పుడు మారిపోతూ వస్తున్నాయి. ఆ మారిపోవడం అనేటటువంటిది ప్రతి పక్షం వారికి కష్టంగా కనిపిస్తున్నది. రాజ్యంలో ఉన్నటువంటి వారికి అదే సవ్యంగా కనిపిస్తున్నది. ఇంతే ఈ సంఘర్షణ Irregular promotions Medical department లో జరిగాయో నలుగురు ఇంజనీర్లను irregularగా promote చేశారా P.W.D. లో అనేది ఈ రోజునగాని ఆ రోజునగాని criticism ఇవన్నీకాదు. అసలు మనకందరికీ కూడ సమానమైన నటువంటి, ఇరు ప్రక్కలకుకూడ సమానమైన ధర్మప్రమాణం అనేది ఉన్నట్లయితేనే వీటికి అర్థం

అవుతుందిగాని లేకపోయినట్లయితే మేము చెప్పింది మేము చెప్పడం మీరు చెప్పింది మీరు చెప్పడం అవుతుంది, అసలు ఈరోజున మాట్లాడడం అనేది నాకు కూడ చాల కష్టంగా ఉంది. చాలకాలంగా నేను ప్రజారంగంలో ఉండడం వల్ల అందులో నాకు సహచరులైనటువంటి వారు, కేవలం ప్రజారంగంలోనే కాకుండా స్వతంత్ర సమరంలో వారితోపాటు నేనుకూడ అనేకమైన సంఘటనలలో కలిసి ఉండడం కొరగృహంలో కూడ కలిసి ఉండడం, వారికి నాకు ఉన్నటువంటి మిత్రత్వం వల్ల వారికి నాకు ఉన్నటువంటి చనువువల్ల నిజంగా నాకు యిటువంటి తీర్మానం వైన మాట్లాడాలంటే చాల కష్టంగా ఉంటుంది. కాని ఎక్కడికి వెళ్ళినప్పటికీ ఎప్పుడు వెళ్ళినప్పటికీ మహాత్ముని పేరు చెప్పి, ఏ మహాత్ముని ఆదేశం క్రింద ఏ సీటి ప్రమాణాలలో స్వాతంత్ర్యం సంపాదించిన తరువాత ఎటువంటి స్వరాజ్య సంస్థాపన చేద్దాము అని అనుకుంటున్నామో వాటికి తగినటువంటి ప్రమాణాలలో మనం అంతా నడుచుకోలేక పోతున్నాము అనే ఆవేదన మన అందరి మనస్సులలో ఉన్నదని ఆ ఆవేదన వల్లనే ఎప్పుడైనా ఏవైనా నాలుగు మాటలు అన్నప్పటికీ ఒకరిని కష్టపెడదాము అనే ఉద్దేశ్యం లేకపోయిన ఒకప్పుడు చెప్పవలసిన అగత్యం కలుగుతున్నది. కేవలం మంత్రివర్గంలోనే కాదు దగ్గర దగ్గరగా యిప్పటికి 30 సంవత్సరాలై ఈ శాసనసభలలో ఉండడంవల్ల, అప్పుడప్పుడు గవర్నమెంటుతో సంబంధం ఉండడంవల్ల నాకు అనేకమంది ఉద్యోగస్థులతో కూడ హెచ్చు అయిన పరిచయం ఉన్నది. అందుచేత ఈ రోజున ఎటువంటి రాజ్యం నడుస్తున్నది, మంత్రివర్గం ఏ విధంగా నడుస్తున్నది, ఉద్యోగస్థులు ఏ విధంగా నడుస్తున్నారో అనే విమర్శన చేయడం అంటేనే నాకు మనస్సు ఎంతో కష్టంగా ఉన్నది. అయినప్పటికీ కూడ ఎప్పుడైతే శాసనసభలలో ఉండడంకోసం అని, ప్రజల దగ్గరకు వెళ్ళి వాళ్ళ యొక్క అంగీకారంపొంది నేను యిక్కడికి వచ్చి ఉన్నానో, అందులో రావడానికి అవకాశం ఉన్నప్పటికీ కూడ వాటిని కాదని నేను ప్రతిపక్షంలో ఉండడానికి నిశ్చయానికి వచ్చానో అప్పుడు నాకు ప్రజలు యిచ్చిన అంగీకారంవల్ల, వారి యొక్క అనుమతిని గౌరవించడం కోసమని నా మనస్సులో ఎంత కష్టంగా ఉన్నప్పటికీ ఈ మోస్తరుగా విమర్శనాత్మకమైన ఉపన్యాసాలు చేయకతప్పదు. ఇది ప్రతి పక్షం యొక్క విధి. మామూలుగా అనుకోవచ్చు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నతరువాత ప్రతివారు ఏదోలోబు చూపించడం అనేది తప్పదు. లోటు ఉన్నదో లేదో చూపించడానికి ప్రతిపక్షంలోనే ఉండనక్కరలేదు. ప్రతి పక్షంలో ఉండే చూపిస్తున్నాము అని మిత్రులు అనుకోవచ్చు. ప్రతిపక్షం కోరిక ఉండకుండా ఒక పక్షంలో ఉన్నప్పటికీ ప్రభుత్వరంగంలో ఏదైనా ప్రజలకు అన్యాయం జరిగినా లేకపోతే శాశ్వతమైన

సూత్రాలకు వ్యతిరేకంగా ఏ కార్యక్రమం జరిగినప్పటికీ పార్టీలో ఉండకూడ
చూపిస్తూ ఉంటారు. చూపించేవారు ఉన్నారు. చూపించక పోయినట్లయితే
అసలురథం నడవదు. ప్రతిపక్షంవారు చెప్పినది యిలాగే ఉంటుందని త్రోసి
వేయడం అనే లక్షణమే అసలు నాయొక్క మొట్టమొదటి విమర్శన. ఆ విధంగా
ప్రతి పక్షంవారు చెప్పేటటువంటిది కేవలం ప్రతి పక్షంవారు అనే అభిప్రాయంతో
త్రోసిపారేయడం అనేది మొదటి తప్పు అని నేను మరచి చేస్తున్నాను. ప్రతి పక్షం
వారికి మాత్రం వేరే కార్యక్రమంలేదా? వారికి మాత్రం బాధ్యతతో కూడుకొని
మాట్లాడ వలసిన అగత్యం లేదా? బాధ్యతా రహితంగా మాట్లాడినట్లయితే
ప్రజలు నలుగురు ఏమంటారు అనే భయం వారికి మాత్రంలేదా? కేవలం అధికారం
లో ఉన్నంత మాత్రంచేత అటువంటి మనస్తత్వం ఎవరూకూడ పెంచుకోవద్దు అని
నేను మరచి చేస్తున్నాను. ఈ తీర్మానం కూడ దేనికి ఫలితం? అనేక సంవత్స
రాలై రాజ్యంలో ఉన్నటువంటివారు అధికారమే పరమలక్ష్యం అనే భావం
వారు అనుకున్నప్పటికీ లేకపోయినప్పటికీ మనస్సులో రావడంవల్ల వారి మన
స్తత్వం మారి ఏ విధంగానైనా ఉన్నటువంటి అధికారాన్ని పీల్చెంత వాటకు
పొడిగించుకొని శాశ్వత అనుభవగళం కోసం తగినటువంటి పనులు చేస్తూ ప్రతిపక్షం
వారు గాని స్వపక్షంలో రాజకీయంగా ఒకే పక్షంలో ఉన్నటువంటివారు అయినా
సరే అందులో ఉన్నటువంటి లోటుపాట్లు చూపించినప్పుడు మమ్మల్ని ప్రతిపక్షం
వారు అని త్రోసివేసి నట్లయితే మీలో ఉన్న వారికి తమ గ్రూపువారు కాదని
త్రోసివేసి నట్లయితే, ఎటువంటి వాతావరణం వస్తుందో అటువంటి వాతావరణమే
యిప్పుడు దేశంలో ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ మోస్తరుగా ఎప్పుడైతే
ప్రభుత్వరంగంలో రాజకీయరంగంలో మంత్రులు ఏ విధంగా treatment చేస్తారో
అప్పుడు దేశంలో చా. మటుకు దుష్టపరిణామాలు అన్ని వస్తాయి, దేశంలో అవి
నీతి పెరిగింది అని మొదటి రోజులలో చెప్పితే ఒప్పుకోలేదు. ఈ రోజులలో మనం
ఒప్పుకున్నాము. ఒప్పుకోవడమే కాకుండా ఒక కమిటీని వేశారు. అది సంతానం
కమిటీ. ఆ కమిటీ ముఖ్యంగా corruption మీద వ్రాసినది. మన విషయమై
యిక్కడ కూర్చున్న యావన్మంది సభ్యుల కేవలమై ఎవరు ఏ విధంగా ఉన్నట్ల
యితే బాగాఉంటుందో, లేకపోతేలేదో అదికూడ వ్రాసినది ఇదంతా పరదుకు
వచ్చినది అంటే సభ్యులు చేసేటటువంటి, బాధ్యతగల ప్రజలు చేసేటటువంటి
విమర్శలను అధికారంలో లేనటువంటివారు యిలాగే చేస్తూ ఉంటారని, తృణీ
కరిస్తామో, నిర్లక్ష్యం చేస్తామో అప్పుడు రాను రాను నూతనమైన వాతావరణం
జైబుదేరుతుంది. ఈ అధికార పక్షానికి నిర్లక్ష్యం ప్రతిపక్షం అనేసరికి ఒక తృణీ
కరత జైబుదేరుతుంది. ఈ రెండు బయలుదేరే సరికి దేశంలో, అధికారంలో
ఉన్న వారికి అహంకారం పొచ్చు అయింది అనే పీరియట్కు ప్రచారం పొచ్చు

అవుతుంది. ఈ రాజకీయ సంఘర్షణలలో ఉద్యోగస్థులు తమ దారిని తాము పట్టడం జరుగుతుంది. అందుచేత తమ వైపు ఉన్నటువంటి వారిని పోషించడం అనేది ఒక ప్రథమ విధానం క్రింద ప్రభుత్వం వారు ఆలోచించుకో వలసి వస్తున్నది.

ఆ కారణం చేతనే కొంతమంది చెబితేనే పనులు అవుతాయి, మంత్రులు వింటారు, కొందరు చెబితే వినరు అనే ఒకవిధమైన వాతావరణం చాలా హెచ్చుగా ప్రబలి ఉన్నది. ఇది కొంతకాలమై చాలా సాచ్చుగా వస్తున్నది. ఉదాహరణకు రైలులో ప్రయాణం చేస్తున్నప్పుడు ఏమండీ మీరు ఎందుకు హైదరాబాదు వెడుతున్నారు అని అడుగుతున్నప్పుడు ఇదిగో నేను ఫలానావారిని చూడడానికి వెడుతున్నాను. ఫలానివారికోసం వెడుతున్నాను. ఫలానావారికి చెప్పడంకొరకు వెడుతున్నాను అని అంటారు. పెద్ద సెక్రటేరియట్ వున్నది ఉత్తరం వ్రాస్తే మంత్రులు వున్నారు వారు చూస్తారు. మీరు ఎందుకు అనవసరంగా రైలు ఖర్చులు దండగ చేసుకొని వెడుతున్నారు. ఉత్తరం వ్రాస్తే వారే జవాబు యిస్తారుగదా అంటే 'అయ్యో నాయనా, ఈ రోజులలో మేము వెళ్ళాలి. ఆపర్టిక్యుల్ ఆర్ యం. యల్. ఎ. ను పట్టుకోవాలి. వారిని పట్టుకున్నట్లయితే మంత్రిగారు వింటారు. అని అంటారు. ఈ మాట అనే అవకాశం ఎందుకు యిస్తున్నారు? నాకు ఎవరూ పరాయివారు కాదు. ఎందుకు యిటువంటి అవకాశాన్ని మీరు ఇస్తున్నారు? కొంతమంది చెబితే కొంతమంది మంత్రులు వింటారు! కొంతమంది చెబితే వినరు. ఫలానావారిని పట్టుకుంటే ఫలానావారు వింటారు అనే ఈ మాట అనే అవకాశాన్ని మీరు ఎందుకు యిస్తున్నారని నేను అడుగుతున్నాను ఈ విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం అంటే ఇది అనేకమైన కారణాలవల్ల వచ్చిన వాతావరణము యొక్క ప్రతిఫలము ఒక వాక్య సముదాయముగా ఏర్పడినదిగాని మరొకటి కాదని గ్రహించవలసినదిగా నేను కోరుతున్నాను. అంతేకాక, యిక్కడ ప్రమాణాలలో కూడా భేదం కనబడుతున్నది. నిన్ననో మొన్ననో ఎక్స్ ప్రెస్స్ విషయం ఎవరో చెప్పారు. ఎక్స్ ప్రెస్స్ యివ్వడం విషయంలో ఒక సవ్యమైన పద్ధతి ప్రకారం జరగాలి. జక ఆసామీకి ఎందుకు యిస్తారు? మరొక ఆసామీకి ఎందుకు యివ్వరు? ఎందుకని భిన్నమైన ప్రమాణాలు వుండాలి? ఒకరికి ఎక్స్ ప్రెస్స్ యిచ్చి మరొకరికి యివ్వడపోతే వారి హృదయంలో ఎలా వుంటుంది? అనేది వారు ప్రశ్నించనమయంలో తీసుకువచ్చినదాని భావం. అందరికీ సమానమైన సూత్రం వున్నదా, లేదా? ఆ సూత్రాన్ని ఎందుకని సక్రమంగా అమలుజరపడం లేదు? అంటే—దానియొక్క అవసరాన్ని బట్టి చేస్తాం. లేకపోతే, ఆ పర్టిక్యుల్ ఆఫీసర్ యొక్క ఇంపార్టెన్స్ ను బట్టి చేస్తాం అంటే ఏమైపోయింది? అంటే ఆ సూత్రంపై ఆధారపడడం మానివేశామన్నమాట. ఆ మంత్రి అందరికీ సమా

న-గా అమలుజరపవలసిన సూత్రంపై ఆధారపడడం కాకుండా సర్వనల్ డిస్క్రి
ప్షన్ పై ఆధారపడిపోతున్నారు. స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత వచ్చిన ముఖ్య
మైన యిబ్బంది ఏమిటంటే—ప్రతిదానికి సంబంధించి ప్రభుత్వం సర్వనల్ డిస్క్రి
ప్షన్ పొచ్చు చేసుకుంటూ వెడుతున్నది. విపరీతంగా పొచ్చు చేసుకుంటూ చెల్లి
పోతున్నది. ప్రజారాజ్యం వచ్చిన తరువాత అసలు సర్వనల్ డిస్క్రిప్షన్ ఉద్గించు
కుంటూ వెళ్ళడం మంచిది కాని, అందుకు భిన్నంగా ప్రోగ్రెస్స్ గా యిది పొచ్చు
చేసుకుంటూ పోవడం బదుగుతున్నది. దానిని తగ్గించుకుంటూ వెళ్ళవలసిందే
యీ రాజ్యము యొక్క పనిత్రత పొచ్చు అవుతుంది. కాని, యిప్పుడు అందుకు
భిన్నంగాను, విలక్షణంగాను బదుగుతున్నది. ఈ శాసనాలు అన్నింటికీ కూడా
శాసనం క్రింద చేసి నవార్డినేట్ లెజిస్లేషన్ తో కూడా, దాని క్రింద చేసి యిప్పుడు
కూడా అన్నింటికీ కూడా డిస్క్రిప్షన్. గవర్న మెంటుకు డిస్క్రిప్షన్ గవర్న మెంటుకు
డిస్క్రిప్షన్, గవర్న మెంటుకు డిస్క్రిప్షన్ ఇదివరకు శాసనాలలో గవర్న మెంటుకు
డిస్క్రిప్షన్ లేనిచోట కూడా యిప్పుడు గవర్న మెంటుకు డిస్క్రిప్షన్, ముఖ్య
నాలుగు సంవత్సరాల క్రిందట మనం ఒక శాసనం చేసుకున్నాం. అందులో కూడా
గవర్న మెంటుకు డిస్క్రిప్షన్, అయితే గవర్న మెంటుకు యిందులో డిస్క్రిప్షన్
లేకపోతే చాలా యిబ్బంది ఆయిపోతుంది తరువాత అని వారు మొదటి సదుద్దే
శముతోనే చెప్పవచ్చు. డిస్క్రిప్షన్ లేకుండా కేవలం రూలు నడిపించినట్లయితే
అసలుకు యిబ్బంది వస్తుందని చెప్పవచ్చు. అంటే అందుచేత బాధ్యత చాలా
పొచ్చు అన్నమాట. ఇప్పుడు పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ లోనుండి వారి Purview
లో నుండి కొన్ని సర్వీసెస్ తీసివేస్తామంటారు. చేసిన తరువాత 'మెంబరీగా
కొన్నాళ్ళు వేయవచ్చు అంటారు. ఆ డిస్క్రిప్షన్ ఎంత బాధ్యతతో కూడుకుని
వున్నదో ఆలోచించండి. దీనివలన ఆ బాధ్యత నిర్వహించడం కష్టం అవుతుంది.
ఈ రూలు అనేదానిని డెమోక్రసీలో ముఖ్యంగా ఏర్పాటు చేయడానికి యిదే
కారణం. మొట్టమొదట కింగ్ జాన్ ను నో బెల్ ఆంజా మాకు ఒక పద్ధతి చెప్పండి
అని ముట్టడించారు; 700 సంవత్సరాల క్రిందట ఇంగ్లండులో, చరిత్ర తమకు
జ్ఞాపకమే వుండి వుంటుంది. ఎందుకు ఆ విధంగా చేశారు! రాజ్యాన్ని పాలించే
రాజుకు, పాలింపబడే ప్రజలకు మధ్య ఒక రకమైన సూత్రం వుండాలి. దానినే
రూల్ ఆఫ్ లా అంటున్నారు మోడరన్ లాంగ్వేజ్ లో. రూల్ ఆఫ్ లాకు
సంబంధించి ఎక్కడయితే సరిగా వ్యవహారం చేయరో, ఎక్కడయితే డిస్క్రిప్షన్
సరిగా అమలు జరగరో, ఎప్పుడయితే లోటుపాట్లు వస్తాయో అప్పుడు యిక్కడ
ప్రతిపక్షం వారు చెబుతారు. లేక మీ పక్షంలోనివారే యిక్కడ కాకపోతే ఇంటి
వద్దనో, పార్టీ మీటింగులోనో చెబుతారు. ఇదంతా రూల్ ఆఫ్ లా సరిగా అమలు
జరగకపోవడం వలన వస్తాయి. ఈ ప్రశ్నలు అన్నీ. అఖండమైన అధికారం

గవర్నమెంటు శీతలో పుండడంచేత, యీ మాటలను సగ్రహంగా అమలుజరపడం పోయి, మార్చేస్తున్నాడు కూడ. ప్రతిపక్షాల సమయాలలో అనేకసార్లు దానికి సంబంధించి అనేక కేసులు వచ్చాయి. కొన్ని కొన్ని ప్రమోషన్స్ విసుగులో వచ్చే ప్రశ్నలను చూసినప్పుడు తెలుస్తుంది. ఒక ప్రమోషన్ కోసం అనేక రూలు మార్చినట్లు. ఒక్కొక్క ప్రమోషన్ కోరకు క్వాలిఫికేషన్స్ మార్చి కొత్త నోటిఫికేషన్ వస్తుంటారు. ఇటుపంటిపన్నీ ఎక్కువ. ఇవి రావడానికి కారణమేమిటి? వాటిపై కాదు యిచ్చాళ నా విమర్శ. ఆ మొత్తంగా చేసే మనస్తత్వముపై నా విమర్శ. ఈదేశంలో స్వాతంత్ర్యము తెచ్చుకున్నది ఎక్కువ ధూమిని దున్ని పొచ్చుగా పండించడానికి సం మూత్రమేకాదు. ఈ దేశంలో పున్న 46 కోట్లనుండి కూడా, తరువాత వచ్చే సంతతికూడా నీతివంతమైన, ధర్మ బద్ధమైన, శాసనబద్ధమైన మనస్తత్వంతో మరొక వికాసవంతమైన మానవజాతిని సృష్టించాలనేది ముఖ్యమైన ఉద్దేశం. అనేక పర్యాయాలు, అధ్యక్షా మీకు జ్ఞానకం పుండవచ్చు గాంధీగారు చెబుతూవుండేవారు. స్వరాజ్యం అనేది కేవలం తెల్ల దొరలను పంపించి, మనం అస్థినాలను ఆక్రమించడం కోసం మూత్రమేకాదు. ఒక నియమబద్ధమైన మానవ సృష్టి మన ఆశయంగా సెలకొల్పుకోవాలి లేకపోతే పుట్టుకవల్ల మనం మనుష్యులము కాని, ఆచరణద్వారా మనం మనుష్యులము కాలేము అని వారు అనేక పర్యాయాలు చెబుతూ వుండేవారు. మనం ఆయత్నంలో పుండాలని మనవిశేస్తున్నాను. కొన్ని సంవత్సరాల క్రిందట మేము అనేకమందిమి, అశకుపూర్వం కాంగ్రెసులో పున్నవారం, మొట్టమొదట 1918 లో మాకు గాంధీగారి ప్రథమ సందర్శనం అయినదగ్గరనుండి కూడా ఆయన వెంటనే వీలయినంతవరకు పుంటూ వస్తున్నవారము 1951 లో కాంగ్రెసునుండి యివరికు వచ్చిన విషయం మా పాత స్నేహితులందరికి తెలుసు. అప్పుడుకూడా యిదే కారణం. 51 వ సంవత్సరం నాటికే చాలామందికి మన ప్రమాణాలలో తగ్గదల కనిపించింది. ఒక ఉత్తరంలో మహాత్మాగాంధీగారు వ్రాశారు.

"I am frightened at the growing corruption in the Congress ranks"

అని వ్రాశారాయన. అది ఆయన పబ్లిష్డ్ వర్క్స్ లో వుంటుంది. నేనేమీ సృష్టించింది కాదు. అప్పటికే యిది ఆరంభమైనది. ఏరోజునైతే అధికారంలోకి కాలుపెట్టారో ఆ రోజునుండి ప్రతిదానిలోను ప్రమాణం తగ్గిపోతూ వచ్చింది. దేనికయినా కూడా ఒక లిమిట్ అంటూ వుంటుంది. మన మేమీ ఋదులముకాదు. ప్రతిదానిలోను కొన్ని లోటుపాట్లు ఉంటాయి. అయితే దానికోక, లిమిట్ వుంటుంది. ఆ లిమిట్ దాటిన తరువాత యీ ప్రశ్నలన్నీ వస్తాయి. ఆ రోజున కాంగ్రెసులో పున్న ప్రతివారికి జ్ఞానకం వుండి వుంటుంది. అప్పుడు పున్న పాట్లు

యూ రోజున లేరు. దేశమంతటికీ నాడు నేడు పెద్దలు అయిన రాజేంద్రప్రసాద్ గారు, బహుశా లాల్ నెహ్రూగారు వుండేవారు వారందరితో ముందేండ్లు గడిపిన వాత యితరలిక మేము వచ్చేశాము. ఆ విషయం కూడా తెలుసు. రానురాను అదేపరిస్థితి ప్రోగ్రెసివ్ గా పెరగిపోతూ వుండడంవల్ల మా పంటివారికి కాంగ్రెసు అనేది చూర క్తంలో ఎంతవున్నప్పటికీ ఆ ప్రకృత హిరోడానికీ మాత్రం చూకు హిరోడా అవకాశం లేకుండా వున్నది. ఈ రోజున నేను చేస్తున్న ప్రార్థన కేవలం గొర్నమెంటుకు, మెంబర్సుకు మాత్రమే కాదు. కాంగ్రెసు అంతటికీ. కాంగ్రెసులో వున్న పెద్దలందరినీ వుద్దేశించి చేస్తున్నది. ఏ పుణ్యంతో మనమీ స్వరాజ్యాన్ని కోరామో, అ ఒద్దేశం నెరవేరడం కొరకు, అది అమలులోనికి వచ్చేందుకు మనలక్ష్యం సరిగా వుంటే మంచిది. మనం లక్ష్యంవైపు వెడు తున్నామో లేదో నిత్యం చూసుకోవాలి. ప్రతిపక్షంవారు చెబుతున్నారంటే ఒకప్పుడు అనుకోవచ్చు, మమ్మల్ని గద్దెదించి తాము రాజ్యం చేయడంకోరకు మూర్ఖమే యీ విధంగా చేస్తున్నారంటే మోస్తరుగా అధికార వాంఛతో యీ తిర్మానము తీసుకువస్తున్నారు. లేక ప్రజలను రెచ్చగొట్టడానికి చేస్తున్నారంటే అనుకోవచ్చు. ప్రజలను రెచ్చగొట్టడం ఎవరికెవరం? మీరుగనుక నాతో వచ్చినట్లయితే తెలుస్తుంది, అసలు ప్రజలలో ఎంతపాధ వున్నదో. ఎంత ఆనందం వున్నదో. ప్రజలలో వున్న అసంతృప్తి, నియోజకవర్గంలో తిరుగుతున్నప్పుడు వారు చేసిన విచార్య యిక్కడ ప్రతిపక్షంలో వున్న ఒక సభ్యుడుకూడా చేయలేడని మనవిచేస్తున్నాను.

ఎలక్షను నెరవేరులు వుందనేవరకు కూడా అంతంత బాషతో విమర్శచేశారు వారు. తరువాత, ఆ నియోజకవర్గం నుంచి కాంగ్రెసు మనిషి నే పంపించారు. ఇప్పుడు వారు జేరిజ ఆ లెక్కలో వేస్తున్నారు. ఆ లెక్కలతో మనకు పనిలేదు. ఆ లెక్కలకంటే లోపలకు పొమ్మని మనవిచేస్తున్నాను. ఒక నియోజకవర్గం నుంచి కొంతమంది మిత్రులు వాగ్వాదాలు చేసుకున్నారు. ఒక నియోజకవర్గంలో ఒకరు ఒకసారి గెలవవచ్చు, రెండవసారి రెండవసారి గెలవవచ్చు. కాని, ఇప్పుడు దేశంలో వున్న ప్రత్యేక పరిస్థితులలో ఎకనామిక్ కంట్రోల్స్ అన్నీ ప్రభుత్వం చేతిలో వున్నప్పుడు—ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్ మెంట్ రెగ్యులేషన్ ఆక్టు, టెక్స్ టైల్స్ ఆక్టివ్ కంట్రోల్స్ ఆక్టు, మైనింగ్ రెగ్యులేషన్ ఆక్టు, అమల్లో వుంది—యీ చూడింటితోను సర్వాధికారాలు ప్రభుత్వంచేతిలో వున్నప్పుడు ప్రజలు మాకే ఓటిచ్చారు అని గొప్పగా చెప్పుకోవడంలో విశేషం ఏమీలేదు. అది ఒక గొప్పగా భావించకండి అని మనవిచేస్తున్నాను. వారికి ఓటు యిస్తున్నటు వంటిది ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్ మెంట్ రెగ్యులేషన్ ఆక్టు, ఎస్సెస్మెంట్ ఆక్టివ్ కంట్రోల్స్ ఆక్టు, మైనింగ్ లాస్, మైనింగ్ రెగ్యులేషన్ మాత్రమేనని మనవి

చేస్తున్నాను. ఇప్పటి వరకు పట్టికీ కూడ 120 మంది ఓటువుచ్చుకొని యిక్కడకు రావడం ఆశ్చర్యం. వారు అది లెక్కకట్టుకోవాలి ఒకమారు ఒక తీర్మానం గాంధీగారికి వ్యతిరేకంగా పాస్ అయింది ఎ.ఐ.సి.సి లో ఆయన తరువాత వచ్చి కూర్చున్నారు. తప్పు చేశారని దానిని తిరగదోడారు. ఆయనవైపు మెజారిటీ యిచ్చారు. వారు చదువుకొని నూటికి 25 మంది వ్యతిరేకంగా వుండే తీర్మానం నాకు అక్కరలేదన్నారు. ఒక ధర్మంతో కూడుకున్న సూత్రం అంగీకరించి యిచ్చినా ఓట్ల యిచ్చి లేక నా ముఖంచూచి, నా అధికారంచూచి యిచ్చిన ఓట్ల అని అడిగారు. ధర్మాన్ని బట్టి యిచ్చారా లేదా అని అలోచించారు. ఈ విషయం వారిలో కొంతమందికి జ్ఞాపకం వుండే వుంటుంది. ఈ నాడు వారికిపున్న అధికారం వల్ల వస్తున్నాయా లేక ఉన్న అధికారం సద్వినియోగం చేయడంవల్ల, ధర్మ బద్ధంగా నడవడంవల్ల, ప్రజలను నిష్పక్షపాతంగా సమతా దృష్టితో చూడడంవల్ల వస్తున్నాయా అని అలోచించుకోవాలి. నేను అనేక మైన ఉరాహరణలు చూపించ గలను? ఇటువంటి విషయాలలో ఎక్కడ మంచి వుంటుంది, ఎక్కడ చెడ్డవుంటుంది అనేది చూడాలి. ఎంతచెడ్డ వుంటే ఇటువంటి ప్రశ్న వచ్చింది అనేది చూడాలి మంత్రీవర్గం యిక్కడ నైనా, ఇటువంటి విషయాలలో పది జరిగితే తప్ప ఒక ప్రశ్నరాదని గ్రహించుకోవాలి. మంత్రులకు తెలియక పోవచ్చు. మంత్రులకు వున్న లాఫీటీవల్ల, రిలేక్షేషను భావంవల్ల ఆఫీసర్లులో హెచ్చు రిలాక్షేషను వస్తుంది. అది తెలియకుండానే జరిగిపోవచ్చు. సెక్రటేరియటుకు వచ్చే కాగితాల లో మంత్రులకు ఎన్ని కాగితాలు వస్తాయి? సెక్రటేరియటుకు వచ్చే కాగితాలు తమ దగ్గరకు వస్తాయని కొంతమంది మంత్రులు అనుకోవచ్చు. కాని, చూచు కుంటే 30 పర్సంటు కాగితాలకుంటే ఎక్కువరావు. ఆ వచ్చిన వాటిమీద నైనా డెమోక్రాటిక్ ప్రెజర్స్ వల్ల సరిగ్గా చూడడానికి అవకాశం వుండదు. అందుచేత ఇలాంటివన్నీ వస్తాయి. కొన్ని తప్పు అర్థర్ను ఎట్లాగు పడతాయి మానవులు అయిన తరువాత. ఆశ్చర్యం బోనాఫైడ్ మిస్టేక్సుగాని, మాలఫైడ్ గా ఒక బంధువుకో, స్నేహితునికో ఉపకారం చేయడం కోసంగాని, తనకు స్వల్భం కోసం గాని చేసినటువంటిది కాదు అనే విశ్వాసం ప్రజలలో కలిగించాలి. అట్లాచేస్తే ఇటు వంటి తీర్మానాలు ఎన్నడూ రావు. ఆ విశ్వాసం కల్గించక పోవడంవల్లనే యిటు వంటివి వస్తున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు యిక్కడున్న తీర్మానంవల్ల యిబ్బంది ఏమీ లేదనుకోగొడి. ఇక్కడున్న తీర్మానం వాదనలోవున్న బలంవల్లకాని బుద్ధిబలంవల్లకాని తేలేది కాదు. చేతుల సంఖ్యబలంమీద యీ తీర్మానం జరుగు తుంది. ప్రజారాజ్యంలో అదే మంచి పద్ధతి. మరొక పద్ధతి లేదు, ఒప్పుకున్నాము కాని, నేను వినయపూర్వకంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈ దేశంలో పుట్టిపోతలను

వుండాలి, ఫలానివారు వుండకూడదనే భావం మనసులో వున్నప్పటికీ మనం కొంచెం ఓపిక పట్టాలి. మంత్రి అన్నవారికి తన మనిషి అక్కడ ప్రశ్నించేటట్లుగా వస్తాడా లేదా అని ఒకప్పుడు బాధగావున్నా కొంచెం ఓపిక పెట్టుకోవాలి. అన్నిటికంటే latest case చూడండి. 16.8-64న In the early morning a telephone call was booked by the present Minister for Cooperation from his No. 34975 to 25 i.e., of Sri Bikkina Venkataratnam of Ramachandrapuram Exchange ఏమని అయ్యా, మేము ఇక్కడ ప్రైడరా జామతో నిశ్చయం చేశాము, మీరు మీ presidentship పదవికొని...మరొకరి పేరు చెప్పారు—వారికి యివ్వాలి అని, చాలా innocent thing. ఆయన మంత్రికాకపోతే ఇంతదంటే innocent thing మరొకటిలేదు. ఆయన క్రొత్తగా మంత్రిగా రావడం వల్ల trunk phone చేసిన వెంటనే మేము యిక్కడ decide చేశాము, ప్రశ్నించేటట్లుగా నువ్వు ఉండకూడదని తెలిఫోన్ చేస్తే మైకి చాలా innocent thing కాని ఎటువంటి వాతావరణం కలుగుతుందో అలోచించండి. మీరు అనకున్నావని అయినా అయినదా? ఆ ప్రశ్నించేటట్లే ఏమైనా చిన్నవాడా, చిత్తకవాడా? కిరి సంపత్నరాలుగా అక్కడ ఉన్నవాడు. Industrial Finance Corporation కు ప్రశ్నించేటట్లుగా చేశారు. మీకు industrial credit associations ఎన్ని ఉన్నాయో అన్నింటికీ ఆయనను పెద్దగా చేస్తున్నారు. లోల్ పాలిటిక్సు పెట్టుకుని ఆయన వుండకూడదు అన్నారు ఆయన వుండాలా లేదా అనేది పేరుపోల్డర్లకు పదలి పెట్టాలి! దా. మీరు ఎల్వ్ చేసుకోవచ్చునని ఈ మోస్తరుగా ఇక్కడినుంచి తెలిఫోను వెడితే ఏమి న్యాయము? నా నోటీసుకు ఎందుకు వచ్చింది? అల్లరిలోనికి దిగింది కాబట్టి నా నోటీసుకు వచ్చింది. నా నోటీసుకు రాకుండా ఎన్ని జరుగుతున్నాయని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇటువంటివి కానివ్వకండి అని సుఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. మనం చాలా కాలంగా ముందైన కలిసి ఉండలేము; మేము పెద్దచార్జ్ అయిపోతున్నాము. ఇటువంటివి కానివ్వకండి, మీ రాజ్యం సరిగా చేయండి. మన మల్లి పునర్జన్మ వచ్చినట్లయితే స్వతంత్రం సంపాదించిన ఈ మహాసంస్థలో తరువాత వచ్చిన ఈ మంత్రులు నూతనమైన ధర్మంపై ఆధారపడ్డ రాజ్యాన్ని నడిపించారన్న సంతృప్తితో నా మిత్రులందరు ఉండేమిదిగా కాగితంలో చూద్దామని ఆశిస్తున్నాను. ఇది చిన్నదే అనుకోండి అటువంటివి ఎన్నో జరుగుతుంటాయి. సంచాయతీల విషయంలో వాదం వస్తే చస్తే ఒప్పుకోరు; మేము interfere కాలేదు అంటారు, వాదం వస్తే ఏమీ interfere కారున—మితలు ఎలక్షన్ సంగతి అట్లా వుంచండి, ఒక మూడు నేను కోరుకున్నాను. అయ్యా, ఈ సమితులలో జరిగే దురంతాలు నూతనమైన జాడ్యంగా వచ్చింది ఇది ఒక epidemic గా వచ్చింది, ఒక “ఎ”ని

మరొక “బి” ని విమర్శ చేయవలసినదికాదు. ఈ జాడ్యం పోగొట్టడానికి నూతన మైన వాక్సిన్ : విపెట్టాలని దానికి కమిటీ వేయండి అని ఆలోచిద్దామని అంటే కేవలం పార్టీ విమర్శగా తీసుకొని ఆరోజున ముఖ్య మంత్రిగారు కమిటీ అక్కడ లేని అన్నారు. ఇది క్రొత్తగా వచ్చింది. డయాగ్నోస్ట్ కాని జబ్బువస్తే క్రొత్తగా మెడికల్ : పున్నిలు పట్టా వేస్తారో ఆమోస్తరుగా వేయాలి సమీక్షల సంగతి అట్లా ఉంచండి, ఎల్వన్లకు మాకు సంబంధంలేదు, మేము అంతా పంచాయతీ రాజ్యం ఇచ్చాము అంటారు. ఇవ్వవలసిందే మేము చిన్నప్పటినుంచి అదే కోరుతున్నాము మేము కోరిన పంచాయతీవేరు, యిప్పుడు వచ్చిన పంచాయతీవేరు ఇది కేవలం పంచాయతీ వ్యవహారమే అయిపోయింది, మేము చక్కటి నిల్లవాడు పుట్టాలంటే దంతవక్త్రుడు ఎవడో పుట్టాడు, మంచి మనషి పుట్టాలంటే శిశు పాలుడు పుట్టాడు. వాడితో సంబంధం లేదని అంటారు. మామూలుగా జిల్లా పరిషత్తుల ప్రశ్నించెట్లు మీకు ఏమీ తెలుసునండి, వారంతటవారే ఎన్నుకుంటూంటారు. మాకు ఏమీ సంబంధం లేదని అంటారు. ముచ్చటగా ఉంటుంది ఆచ్చువేస్తే, మీరు చేసిన పని ఏమిటి? మీయొక్క ఆర్గనైజేషన్ ఏమి చేసినది? మంత్రిమండరిని ఇండులో వేసినది స్పెషల్ గా జిల్లాపరిషత్తు ప్రశ్నించెట్లును ఏర్పాటు చేయడానికి మీ అందరిని వేసారు. విశాఖ, శ్రీకాకుళం జిల్లాలకు ఆపాటి వెంట్రామయ్య గారు; తూర్పు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలు బలరామిరెడ్డిగారు; గుంటూరు, కృష్ణా జెలగం వెంగళరావుగారు, — ఆయన మంత్రికాదు. నెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలు ఎన్. రామచంద్రారెడ్డిగారు. కడప, కర్నూలు జిల్లాలు ఎం. చెన్నారెడ్డిగారు, పంచాయతీ రాజ్యం ఇచ్చాము, ప్రజలకోసం కాంగ్రెసు, ఈ రాజ్యం మీదేఅని చెబుతూ ఎందుకు మంత్రులు అక్కడకు వెళ్ళి పనిచేయాలని అడుగుతున్నాను. ఇది ఏమీ న్యాయంగా ఉన్నది? విజయ వాడలో మునిసిపల్ ఎలక్షన్స్ జరిగినా గుంటూరులో మునిసిపల్ ఎలక్షన్లు జరిగినా మునిసిపల్ మంత్రిగారు అక్కడకు వెళ్ళి మకాం వేయాలి. పరిషత్తుల ఎలక్షన్లు అయితే మంత్రులందరూ వెళ్ళి organise చేయాలి. ఇది అంతా ఏమిటాగున్నది? పరిషత్తులకు ఇచ్చిన అధికారం ఏమిటి? ఎక్కడో ఒకటో, రెండో misfire అయిపోతే అయిపోయాయ్.

Sri E. Ayyapu Reddy:—The Panchayat elections have been run on the most efficient lines.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— ఎవరు చెప్పారు—కుద్ద తప్పు చెప్పడానికి చాలామంది ఉన్నారు.

Sri E. Ayyapu Reddy:—Santhanam Committee's report— it was quoted by the hon. Member just a few minutes back.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—సంతానంగా రిపోర్టులో వ్రాయలేదా, ఎలక్షన్లు అయిపోయిన తరువాత, అల్లరిఅంతా అయిపోయిన తరువాత ఆయన ఇక్కడకు వచ్చినపుడు ఇక్కడ ఎలాజరిగాయని అడిగినపుడు ప్రక్కన మసలాంటివాళ్లు ఉండి బాగానే ఉన్నాయి! అంటే బాగానే ఉన్నాయిని అన్నారు. బాగానే ఉన్నాయి. ఆ సర్టిఫికేటుతోనే సంతోషించండి. ఆ సర్టిఫికేటు ఎందుకు—మీకు ఎవ్వరికైనా ఆత్మ సంతృప్తి ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. ఆత్మబలంతో కూడిన రాజ్యంగా దీనిని మార్చండి, ఈ లెక్కలు, స్టేటుమెంటులు ఎందుకు? సంతానం రిపోర్టు వ్రాసినారంటే—నూతన రాజ్యం ఏర్పాటు చేయడానికి మంత్రులు ఏ విధంగా ప్రవర్తించాలనే దానికి వ్రాసాడు, అందుకోసం నేను ఆపేరు వినియోగిస్తే అది చూశాక సంతానం కూడా ఇట్లా అన్నారంటే ఏమనాలి? ఏ context లో అన్నారు చేసిో compare చేసి అన్నారో చూడవద్దా! ఆముదం చెట్టుకూడా మహావృక్షం అని లెక్కరు ఇస్తుంది. ఒప్పుకుంటారా? ప్రతిపక్షంలో ఉన్నవారి మాట అట్లా ఉంచండి, కాంగ్రెసు పేరు చెప్పుకునే వారిలోనైనా నూతన దృక్పథం రావాలి. మే మందరము పనికి రాని వాళ్లమే అనుకోండి, మేము దేశంలో భాగమే కాము అనుకోండి మీలో మీరు మాత్రం ఈ మోస్తరుగా చేసుకోవాలా అని అడుగుతున్నాను. ఎలక్షన్లు ఏ విధంగా జరుగుతున్నాయో ఆలోచించుకోవాలి, ఈ నాడు మీరు, రేపు మరొకరైనా ఈ విధంగానే చేస్తారు, ఈ పనులు చేసేలక్షణం మార్చుకోవాలి. వారు చేస్తారు, వీరు చేసారని కాదు. సమితులలో మీకు opponents అయిన వారుకూడా ఈ పనులే చేస్తారు. హెచ్చుగా చేసినవారు బహుశా గెలిచారు, తక్కువగా చేసినవారు ఓడిపోయి ఉంటారు. ఇంకా చేతకానివారు బాగా పెనుకపడి ఉంటారు. ఈ జాడ్యం వదల గొట్టడం ఎట్లా అని మనవి చేస్తున్నాను, నేను ఇప్పుడు జరుగుతున్న వ్యవహారాలపై ఆలోచించిందికాదు. ఏ లక్ష్యాలతో స్వాతంత్ర్య యుద్ధంలో దిగామో ఏ లక్ష్యాలు సాధించుకోవడంకోసం ప్రజలవద్దకుపోయి అంగీకారం తెస్తున్నామో, ఏ లక్ష్యాల గురించి Constitutionలో social justice, equality, dignity of the individual అని పెద్ద నిర్వచనాలు చేసుకున్నామో, ఆ లక్ష్యాలకోసం మన అడుగులు అటువైపు వెడుతున్నాయో, లేదా చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను, ఒక్కొక్కవిషయం తీసుకుని మాటకుమాట జవాబుగా ఆలోచిస్తే మనం ముందుకు వెళ్లము అని మనవి చేస్తున్నాను, ఒకప్పుడు హిరణ్యకశిపుడు చేసిన దానికి, కింగ్ హెరాడ్ నరికించడానికి కూడా కారణాలు చెప్పవచ్చును, ఒక్కొక్కదానికి justification ఉంటుంది. రూలుకు వ్యతిరేకంగా నడిపించడానికి కాని రూలు adhoo గా మార్చుకునేందుకు కాని రూలు ప్రకారం నడుస్తున్నామని చెప్పడానికి కాని అన్నీ ఆ ప్రకారం చేసాడు అనుకుంటే సవ్యమైవత్సా అని మనవి చేస్తున్నాను.

మనం ఎన్నాళ్లు ఆ విధముగా చేయాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు మీరు సుస్థిరంగా ఉన్నారు రాజ్యంలో, ఈ రోజు, చేపూ తప్పిపోవడానికి మార్గం కనిపించలేదు. అందుచేత మీరు స్వచ్ఛమైన మనస్సుతో మీరు చేసిన రూల్స్ కి statutory authority యివ్వండి. మీ సర్వీసు రూల్స్ కి statutory authority యివ్వండి మీ సర్వీసెస్ ను slaves క్రింద treat చేయకండి, ఎవరి తై నా grievance వస్తే ఎవడితో చెప్పకొనడానికి దిక్కు మొక్కులేదు మెంబర్స్ అందరికీ తెలిసే ఉంటుంది ఎంతమంది గవర్న మెంటు ఉద్యోగస్థులు మా దగ్గరకు వచ్చి అయ్యా ఈ అన్యాయం జరిగిందని చెప్పుకుంటున్నారు. మంత్రి దగ్గర పలుకుబడి ఉన్నవారు మా దగ్గరకు వచ్చేవారు కారు. ఎవరి దగ్గరా పలుకు బడిలేక బాధపడుతున్న వారంతా మూవైపు వస్తూంటారు. ఎంతోమంది వస్తున్నారు, స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత చేసిన మేలు ఏమిటి? వాడికి అన్యాయం జరిగినట్లయితే వాడిమాట వినేవారు ఎవరూలేరు. గవర్న మెంటు ఉద్యోగంలో ఉన్న తరువాత మనతో మాట్లాడి నట్లయితే వాడికి అంతు, జ్ఞాపకం ఉండే ఉంటుంది, ఒక ఉద్యోగస్థుడు ఎక్స్ యిజు డిపార్టుమెంటులో ఉన్నవాడు ఏదో, యిబ్బంది వచ్చి ఈ గవర్న మెంటు ఉపకారం చేయకపోతే హైకోర్టుకి వెళ్లి reinstate చేయవలసినదని back emoluments తో యివ్వ వలసినదని డీక్రీ తెచ్చుకున్నారు. ఆ డీక్రీ రెండేళ్ల వరకు అమలు చేయలేదు మన గవర్న మెంటు సిబ్బంది. అది మేము కానననభలోకి వచ్చిన తరువాత రెండు సంవత్సరాలకు విసిగి disciplinary rules వ్యతిరేకంగా ఉన్నాయని తెలిసుండి కూడా మా దగ్గరకు వచ్చి చెప్పారు. మంత్రిగారితో చెప్పాం మేము, డిస్ మిస్సినతో సంబంధంకాదు. హైకోర్టు డీక్రీ అమలు చేయలేదు. ఏ మయినా చేయవలసినదని మంత్రిగారు చేయించారు. వెంటనే back emoluments యివ్వడం, మరొక నోటీసు show cause why you should not be punished for having approached an M.L.A. for this purpose అని యిచ్చారు. గవర్న మెంటు వాటిని ఆ మోస్తరుగా ఎందుకు slaves గా చేస్తారు? నేను మనవి చేశాను ఇవన్నీ కూడా Statutory rules క్రింద చేసేయండి. ఏటన్నిటికీ Tribunal వేసుకోండి. Initial order గవర్న మెంటు తీసుకోండి. వాటి మీద reviewing కోసము Judicial Tribunal వేసుకోండి. సెంట్రల్ ట్రిబ్యునల్ సెవరేటుగా వేసుకుంటూ మూడు రీజియనల్ ట్రిబ్యునల్స్ వేసుకోండి. ఏ ఆఫీసరుకీ యిబ్బంది వచ్చినప్పటికీ వెంటనే అక్కడికిపోతాడు. సంతానం కమిటీలో మరొకటి వ్రాశారు చాలమట్టుకు యిబ్బంది ఎందుకు వస్తున్నదంటే కష్టం ఏ మయినా వస్తే చెప్పుకుంటే వినేవాడు ఎవడో తెలియక వస్తున్నాయి అన్నారు. అందుచేత దానిలోంచి

దుష్ట పరిణామాలు వస్తుంటాయి. మీ ఉద్యోగస్థులకు ఆ హక్కు యివ్వండి. రీజియ
నల్ ట్రిబ్యూనల్స్ వేయండి. మీ యొక్క పవర్స్ పమీ తగ్గించుకోవద్దు. Initial
powers ఉంచుకుని appellate powers అప్పజేప్పండి. అప్పుడు వాడికి ఒక
satisfaction ఉంటుంది కష్టమయితే అక్కడికి పోయి చెప్పుకొన్నాము కదా.
మంచి చెడో మూడోనాడు చేస్తారు మీరే punishment authority మీరే
reviewing authority అవడంవల్ల అదంతా slavery క్రింద తయారై పోయింది.
కొనకు ఎలా వచ్చిందంటే కొన్ని కొన్ని చోట్ల బాగా పలుకుబడి ఉన్న ఉద్యోగ
స్థులుంటారు. వారంతా వోటర్స్ కూడా. ఆ వోటర్స్ కి representative M.L.A.
లేరు, చెప్పకొనడానికి Disenfranchise అయిపోయారు వోటు యివ్వడం
హక్కు ఉందికాని కష్టం చెప్పకొనడానికి లేదు. గవర్నమెంటు మెషినరీ ఉంది.
ఒకసారి అర్జీపెడితే This has already been considered అంటారు? రెండు
సార్లు అయితే This has been considered twice and rejected అంటారు.
మూడోసారి అయితే If he makes another application, disciplinary pro-
ceedings will be taken against him అని ఎన్ని పైళ్లలో ఈ మోస్తరుగా వస్తు
న్నాయో చూడండి. చాలామంది పిచ్చెక్కి పోతున్నారు. నిన్న నా దగ్గరకు ఒక
మేజరు, గవర్నమెంటు కాలేజీలో ఉన్న మేజరు మాట్లాడుతూ ఉంటే పాపం
చాలా యిబ్బందిగా మాట్లాడుతున్నాడు. ఎందుచేత మాట్లాడుతున్నాడు అతని
అవస్థ 18 సంవత్సరాలై చెబుతున్నాడు It has already been considered
మళ్లా మాట్లాడితే చూసుకో ఆలా అని. ఈ మోస్తరుగా మనుష్యుల మనస్తత్వాలు
పాడు చేస్తారు. మన దేశంలో ఉన్న ప్రతి human brain వేట్యుబులే. Human
brain ఈ మోస్తరుగా disable చేసినప్పుడు దేశానికి నష్టం. మెషినరీ ఎంత ఇం
పార్టెంటో human brain నూరింతలు పోయి ఇంపార్టెంటు. ఈ యిబ్బందులు
చాలా మట్టుకు ఇరెగ్యులరు ప్రమోషన్స్ వచ్చినాయంటే ఎవరితో పోయి చెప్పు
కుంటారు. అయ్యో అన్యాయం. ఎన్నాళ్ళయినప్పటికీ రూలు ప్రకారంగా యివ్వ
వలసిఉన్నా తాత్కాలికంగా మార్చి మరొకరిని వేశారు. వారికి గవర్నమెంటులో
బలం ఉందని ఈ మోస్తరుగా అన్యాయం జరిగిందని అంటే ఎవరితో పోయి
చెప్పడం. మీదగ్గరకు రావడానికి వీలులేదు. మీదగ్గరకువస్తే వినరు. అందుచేత
Judicial Tribunal వేయండి అని మనవి చేస్తున్నాను. మినిస్టర్స్ లో ఉండే
దెబ్బలాటలుకూడా తగ్గి పోతాయి. ఒక మినిస్టరు ఫలానా వాడికి యివ్వాలంటే
రెండో మినిస్టరు వాడికి కాదని పట్టుకొని ఆపైలు ముందుకి వెళ్ళి తిరిగి
ఒకరినొకరు చూసుకోకుండా రెండు నెలలు అటూ ఇటూ తిరుగుతు ఎందుకు
వచ్చిన జాబలు యివ్వనీ కూడా. రూల్స్ కి statutory force యివ్వండి. అడ్డం

పాను చేసి చేయండి, రివ్యూ పవరు ఇచ్చేయండి. సగానికి సగం చెబులాటలు పోతాయి అని ఇదివరకు చాలా వర్గాయాలు చెప్పాను. మరొకమారు మనవి చేస్తున్నాను దానిగురించి ఇక్కడ ఒకపని చేయించాలి ఒక యూనివర్సిటీలో ఇరై గ్యులరు ప్రమోషన్లు అయితే ఏమి చేశారని చాలా criticism వస్తే Reviewing Committee వేయాలన్నాము, వేశామా? వారు ఏమి చేస్తున్నారో తెలియదు. ఇక్కడ అనేకమైన ఇరైగ్యులరు ప్రమోషన్లు వచ్చాయని చెబుతున్నారు. ఇవన్నీ కూడా రివ్యూ చేయించడానికి కూడా దాని క్రిందనే ఎవరినో ఒక judicial experience ఉన్నటువంటి ఆఫీసర్లు వేసి మరి పబ్లికువర్క్సులో జరిగినవి, మెడికల్ లో జరిగినవి ఈ రెండింటిలో హెచ్చుగా complaints వస్తున్నాయి. Judicial reviewing authority ని వేసి చేయండి. చివరకు మిగిలిపోయిన చాల సంగతులు మిత్రులు చాలమంది చెప్పారు. ఈ విశ్వాసము అవిశ్వాసము అనేటటువంటిది మరొకమారు చెబుతున్నాను. ఏదయినా ఒక single act తో single wrong order తో సంబంధించినటువంటిది కాదు. ఒక ఆర్డరు తప్పు కావచ్చు. ఒక ఆర్డరు రైటు కావచ్చు, మొత్తం balance sheet వేసుకుంటే ఎటువంటి అభిప్రాయం ప్రజలందరికీ ఉంది అనేటటువంటిది ప్రజల అభిప్రాయం కేవలం పొందూరు ఎలక్షన్లు బట్టి తీసుకుంటామంటే తీసుకోండి కాని అది న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఒప్పుడు హైకోర్టు జడ్జి మెంటు తప్పు కావచ్చు. జడ్జి మెంటును శిరసావహరిస్తాము. Law Journal లో comment వ్రాయనే వ్రాస్తాం అది తప్పు అని. లా జర్నల్స్ వంటివే దేశంలో ప్రజా జర్నల్స్, ప్రజా జర్నల్స్ లో ఎప్పుడూ కూడా ఎస్సెన్షియల్ ఆర్టికల్స్ కంట్రోలు అక్టు ఉన్నంత కాలం Industrial Development Registration Act ఉన్నంత కాలం ఆవోటు నిజంగా బచ్చితంగా మీదే వోటు అనుకోకండి. ఆవోటు కేవలం అధికారానికి ఆ Act కి యిచ్చిన వోటు. అది తీసివేస్తే అటు ప్రతిపక్షంవారు మీరూ ఒక సమానమైన ఫాయిలో ఉంటారు. రాజ్యం చేసినప్పుడు వ్యవహారాలన్నీ సరిగా జరిగాయో, అవకతవకలు జరిగాయో, అవి బుద్ధి పూర్వకంగా జరిగాయో. బుద్ధి పూర్వకంగా జరిగితేనే విమర్శ. ఎందుచేతనంటే మిగిలిన తప్పులకు విమర్శనేరాదు. అంతేకాదు వారికి కూడా కోపంరాదు. ఇక్కడ విమర్శ జరిగే సరికి అక్కడ వచ్చే కోపం ఏదైతే ఉందో దానికది ధర్మామీటరు ఎంత తప్పు జరిగిందని. అందుచేత మనవి చేశాను. జాగ్రత్తగా వ్యవహరించండి అని చెప్పడానికి కారణం మీరంతా వా మిత్రులు కాబట్టి చెబుతున్నాను. ఈ రోజు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నాను కాబట్టి ప్రతిపక్షంవాడి క్రింద మాట్లాడుతున్నానని చెప్పకండి. ప్రతి మనిషిలోను స్వప్రతిపక్షం, ప్రతిపక్షం అని John Bunyan Pilgrim's Progress లో వ్రాసిన మోస్తరుగా

మంచి చెడుని దమాయించి చెడుపని చేయకుండా చెడుపనిని అదుపులో పెట్టడం కోసం యత్నం చేస్తూంటాము. పరిపాలనలో కూడా అదే విధముగా మీరు చేస్తుంటే బాగుంటుంది. అన్నిటికంటే ఈ రోజున జరిగిన వ్యవహారం చూడండి. ఈ రాజ్యం ఇన్నాళ్ళు జరిగిన తరువాత ఈ రోజు ప్రొద్దున్నలా మిసిప్పరు జైలులో రేషను ఎంతయిస్తున్నారో చెప్పలేక పోయారు. వెంటనే దగ్గర లేకపోయింది. మన అందరికీ తెలుసును. మాకు జైలులో 20 ఔన్సులు యిచ్చేవారు, hard labour వేస్తే మీరు ఈ రోజున 20 ఔన్సులు యివ్వలేకపోయి food situation solve చేశామంటున్నారు. జైలులో వున్న వారికి యిచ్చిన ఆహారం కూడా యివ్వలేక పోతే ప్రభుత్వం ఎందుకు ఈ కంట్రోల్స్ పెట్టాలి ? తీసిపారేయండి.

కంట్రోల్స్ కావాలని కొంతమంది అంటారు. మన రాష్ట్రంలో 3 కోట్ల 80 లక్షల ప్రజలకు ఇళ్ళ దగ్గర ప్రొద్దున్నే కావలసిన సంచారములు రేషను పదార్థాలు పెట్టే సేతుటల్లయితే రేషనింగు పెట్టుకోండి. మీరు రేషను చేయలేరు. మా ఊర్లో ఇప్పుడు ఈ రోజున పత్రికలో ఒకచోట పడింది. విశాఖపట్నంలో అంతా సవ్యంగా ఉందని పత్రికలో కలెక్టరు చెప్పినట్లుగా వ్రాసి ఉంది. Bar Association ఏమి వ్రాశారంటే ఇది — 26వ తేదీన నాకు వ్రాసిన ఉత్తరం.

“The Bar Association of Visakhapatnam expresses its great concern on the present grave food situation in the State of Andhra Pradesh and in Visakhapatnam in particular. As the rice supply at present is not fit for human consumption, it requests the Government to take immediate and suitable steps, etc. etc.”

గవర్నమెంటు పీసుకోలేదు అనే సంగతి చాలమందికి తెలియదు. మరొక సారి గవర్నమెంటును request చేస్తూవుంటాము. అనేకవేల మందికి సరఫరా చేసే బియ్యాన్ని, ధాన్యాన్ని “మీరు ఏదో కొద్ది షాపులకు, ఏ 20% షాపులకో, అందులోనూ monopolies tendencyతో ఎవరో ఒకరికి ఇచ్చి వారితో డెబ్బలాట వస్తే మరొక సిండికేటుకి ఇచ్చి వీరిముగ్గిరిపైన అనుమానమువస్తే మరొక ఆయిర్ సిండికేటుకు ఇస్తే ఈ మోస్తరుగా క్రింద, మీద గారడీవాడు కోతితో అడుతున్నట్లుగా వున్నట్లయితే ఎలా వస్తుంది. ఏమైనా పంటలు తగ్గినవా అంటే లేదు. పంట బాగానే వుంది. పంట తగ్గినదని ఎవ్వరూ చెప్పలేదు కదా ! సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు ఒక స్టేటుమెంటు ఇస్తూ పంట హెచ్చుగా వున్నప్పటికీ పొజిషన్ అంత బాగాలేదని అన్నారు. పంట బాగావున్నా పొజిషన్ బాగాలేదట. ఎందుకు బాగాలేదు? Imports తగ్గినవా? తగ్గలేదు. పంటకు నష్టము రాలేదు. ఈ కేంద్రా

దేకుండా ఏ విధముగా దేశములో అరాచకము ఏర్పరచుచు వచ్చినదో ఆలోచించండి. తాతా, లింగుముగా answers చెబుతారు. “ఏమి చేస్తాము, రేషనింగ్ లేకపోతే ఎలా” అని. ఆసలు ఎందుకు వచ్చింది ఈ crisis. గత సంవత్సరంకన్న బాగా పున్నదా లేదా? 1960-61 లో ఇండియా మొత్తముమీద rice production 34.2 మిలియనుల టన్నులు. 1961-62 లో 34.8 మిలియన్లు టన్నులు 1963-64 లో 36.5 మిలియన్లు టన్నులు ఈ figures Reserve Bank Currency report తీసినవే. ఎక్కడా Production తగ్గలేదు. ఒక సంవత్సరము 31 మిలియన్లు టన్నులు తగ్గినది. గత సంవత్సరము 34 మిలియన్లు టన్నుల Production వుంటే ఇప్పుడు 36 మిలియన్లు టన్నులకు వచ్చింది Crises వచ్చిన సంవత్సరము ఎప్పుడు 34 మిలియన్లు టన్నులు పున్నప్పుడు Crises రాలేదు 31 మిలియన్లు టన్నులు పున్నప్పుడు Crises రాలేదు. 36 మిలియన్లు టన్నుల rice production పున్న ఈ సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెలనుంచి ఇది అంతా ఆరంభమైనది. ఇది natural causes అంటున్నారు. బర్మా విడిపోయింది పాకిస్తాన్ విడిపోయింది అంటారు. అవి 1948 లో మంత్రులు చెప్పిన మాటలు పాకిస్తాన్ విడిపోగానే వచ్చిన ఇబ్బందులు అవి. ఈ రోజున ఎక్కడ? ఆ రోజున కూడ మనము అంత బాగా గమనించలేదు. ఆ రోజున ప్లానింగు కమిషన్ వచ్చినప్పుడు ప్లానింగు రిపోర్టు లో ఏమి వాచారు అంటే మనిషికి 13 టన్నులు ఇచ్చినట్లు యితే first plan period అయిపోయిన తరువాత 2 మిలియన్లు టన్నుల కొరత వుంటుందని చెప్పారు. 13 టన్నుల చొప్పున లెక్క అలా వచ్చినప్పటికి plan అంతా ఎందుకు చేశారు. 20 లక్షల టన్నులు తగ్గడానికి plan వేశారు. 3 వ ప్లాను అయిన తరువాత 80 లక్షల టన్నులు తగ్గడానికి ప్లాను వేశారు. ప్లానింగు ఈ మోస్తరుగా చేస్తే నష్టము రాక ఏమి అవుతుంది? 1951 లో ration విషయమై చెప్పినమాటలు రేషనింగు అని కొందరు అనుకొంటున్నారు. నేను చూశాను రేషనింగ్ వుంటే ఏమి జరుగుతూవుందో! గిన్నెలు, కుండలు పట్టుకొని మనుష్యులు పరుగెత్తుతున్నారు ఒక మనిషి బట్ట ఒకడు కుండ పుచ్చుకొని పడగెత్తుతున్నారు. అక్కడ పెద్ద అల్లరిగా వుంది. 3 కాన్స్టేబుల్సు వెనుకవచ్చినవారిని కొట్టవేస్తున్నారు. కొంచెము సేపు అయిన తరువాత బియ్యము అయిపోయినవని అన్నారు. ఇవన్నీ పట్టుకొని వారు వెనుకకు వెళ్ళవలసిచే, రేషన్ అలిచెప్పి, 2, 3 కిలోల బియ్యానికి పగలంతా కూర్చోన్నట్లయితే బస్తా బియ్యము అయిపోయినవి. మరునాడు రమ్మనమని అంటే మరునాడు పనిపోగొట్టుకొని ఎక్కడకు వెడతాడు. Middle Class people ఎక్కడకు పోతారు. కొనుక్కొనిన శక్తి పున్నవారికి కూడ ఒక రోజుకే అని ఆర్డరులో వుంది అంటారు. ఆ ఒకరోజులోను 2, 3 బస్తాలు అయిపోతున్నవి కదా! ప్రభుత్వము correct decision తీసుకొన్నది. రేష

విగు పెట్టకండి. Successful గా చేయగలిగితే పెట్టండి. వారు చేయలేదు. ఇవివరకు చూకు experience వుంది. రేషన్ షాపులలో వున్న బియ్యము ఎవరూ తీరలేదు అంతచుంది తీసుకొనివచ్చారు. అందుచేత నేను తీసుకొనిరాలేదు. మాగ్రామములోని కో ఆపరేటివ్ సొసైటీలో చూశాను. అందువల్ల ప్రజలకు విశ్వాసము వచ్చేవిధముగా వ్యవహరించండి. ప్రత్యేకము ఒక విషయముకాదు ప్రజలు బస్సులలోను, స్టాండ్స్ లోను ఏమి మాట్లాడుకొంటారో గమనించండి. వారు వచ్చినపుడు ఒక రకముగా చిత్తము అని pass చేసినవాటి విషయములోనే ఏమి అనుకొంటారో గమనించండి. సికింద్రాబాద్ క్లబ్ బోకు కొంపమంది అయినా వెడుతూ వుంటారు, వినండి. టేప్ రికార్డింగ్ అక్కడ పెట్టండి. అక్కడ కొంతమంది గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థులు వుంటారు. వారు ఏమి అనుకొంటున్నారో వినండి అని నా మనవి.

ఇక taxation చాల పాముచేశారు. మన అంధ్రప్రదేశ్ లో highest per Capita taxation. Per Capita income almost lowest, lowest supply of electricity. We are lowest in industries దీనికంతట నెంటరుది తప్పు అంటారు. ఎవరు ఈ నెంటరు మీరు ఎవరు. నెంటరుపేను చెప్పేకదా మనము ఓట్లు సంపాదిస్తున్నాము. నెహ్రూపేరు చెప్పే ఓట్లు సంపాదిస్తున్నాము. ఇవాళ మా గతి ఇది అంటే అది నెంటరు తప్పు అని త్రోసేస్తే ఇది ఏమి న్యాయము. ఆ మాట అనకండి. నెంటరు జ్ఞానేంద్రియం. మీరు కర్మేంద్రియములు. వారు వారు ఒకటే తప్పించుకోనే మాటలు చెప్పకండి. నిష్కారణముగా వారినెందుకంటారు వారిని అనకండి. “మీరు మీరు National Development Council లో చూసుకొని planning ఎంత deficit రావాలో చూసుకొని చెప్తున్నారు. Cement deficit. Iron deficit Deficit కానిది అల్లా ఏమిటి Corruption. నమస్కారము.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి (విజయనగరం) :- అధ్యక్ష, ఇంతవరకు శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు ఎంతో ఉత్తేజకరమైన ఉపన్యాసము చేశారు. వారు ముందు మాట్లాడుతూవుంటే సోక్రేటీస్ మాట్లాడుతున్నారా అనిపించినది. నైతికదృష్టి తాత్విక దృక్పథము, ఉన్నత సత్సంప్రదాయాలు గురించి చాల చక్కని ఉద్బోధ చేయడం జరిగింది. నీతి మాటలు, హిరోపదేశాలు, ఉపాఖ్యానాలు వేని ఎంతైనా అనందించాము. విశ్వనాథంగారు చేసిన ప్రసంగాన్ని ప్రత్యేకించి అవిశ్వాస తీర్మానానికి ఇది అనుకూలముగానో, ప్రతికూలముగానో చేసిన ప్రసంగాముగా భావిస్తే అది కేవలము సంకుచిత దృష్టి మాత్రమే అవుతుంది. వారు చాల విశాలదృక్పథముతో, చాల ఉదారముగా మొత్తము దేశముయొక్క పరిస్థితులను, మనిషిలో

మంచిని పెంచే పరిస్థితులను చాల చక్కని ధోరణిలో చెప్పడం జరిగింది. ఏమైనప్పటికీ ప్రభుత్వానికి, ప్రతిపక్షానికి కొన్ని తేడాలు ప్రాథమికముగా వున్నవి అని వారు ముందుగానే చెప్పారు. ఈ విషయము కొత్తగా విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానము ప్రతిపాదించిన తరువాత ఉత్పన్నమయినది అని కాదు. ఈ రెండు పక్షాలకు ఎప్పుడూ దృక్పథములో, తత్వములో కొంత తేడా వుంది అనేది అందరకు తెలుసు. ప్రత్యేకించి దీనిని గురించి ఆలోచించేటప్పుడు తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు చెప్పిన నీతి వాక్యాలను దృష్టిలో పెట్టుకొనడము ఎంత అవసరమో, అది విన్న శాసన సభ్యులు ఏ పక్షానికి చెందినవారయినప్పటికీ అందరూ గమనించడము, వీలయినంతవరకు అనుసరించి ఆచరించడము అంతమంచిది అనడములో ఏమీ సందేహము లేదు.

ఇక ముఖ్యముగా చెప్పవలసినది అవిశ్వాస తీర్మానము గురించి. ఇది బాధ్యతాయుతమైన దృక్పథముతో అమోదించబడ్డట్లుంటే తరువాత దేశములో కలిగే పరిణామము ఏమిటి? ఎటువంటి పరిస్థితులలో ఇది ప్రవేశపెట్టాలి. ఇది కొంచెము ఊహించడము, యోచించడము అవసరము. మేన్ పార్లమెంటరీ ప్రాక్టీస్ చూసినపుడు ఏ పరిస్థితులలో అవిశ్వాస తీర్మానము ప్రవేశపెట్టాలనేదానికి ప్రత్యేకించిన నిర్ణయాలు నిర్దేశాలు ఏమీలేవు. బాధ్యతా యుతముగా ప్రతిపక్షాలు ప్రవర్తిస్తాయనే ప్రాతిపదికలైన తక్కిన అంశాలన్నింటిని వ్రాయడము జరిగింది. అవిశ్వాస తీర్మానము అమోదించబడ్డట్లుంటే జరగవలసినది ఏమి? ప్రతి పక్షాలు అధికారాన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి కావలసిన అవకాశము కలగాలి అన్నమాట. అటువంటి అవకాశము వారికిలేదని వారి మాటల్లో ముందుగానే తేలిపోతున్నది. అది వారి ఉద్దేశముకూడ కాదు. తక్షణమే ఎన్నికలు జరగాలి. ప్రజల అభిప్రాయము ప్రభుత్వము తీసుకోవలసిన అవసరము వుంది అనేది తీర్మానము అభిప్రాయము అవుతుంది. అదే భావన వారిని ముందుకు నడిపించి తీర్మానము ప్రవేశపెట్టడానికి కారణమైనట్లయితే వారు స్పష్టముగా చెప్పివుండవచ్చు. రేపు తిరిగి ఎన్నికలు రావలసిన అవసరం వుంది, ప్రజలు మిమ్మలను ఓడించి మమ్మలను గెలిపించే అవకాశం వుంది, ప్రజల తాలూకు విశ్వాసం మీరు పొందలేరు అని చెప్పి ఎన్నికలు తీసుకువచ్చే అవకాశం వుంది. అయినా అటువంటి ప్రయత్నం వారు చేయలేదు. నిన్నగాక మొన్న ఎన్నికల ఫలితం తెలుసుకొనే వారు దానిని ప్రస్తావించటం మానుకొన్నారా అనిపించింది. కాంగ్రెసు పక్షం తప్పించి ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయగలిగిన పార్టీ వున్నదా అని ప్రత్యామ్నాయంగా ఆలోచిస్తే అటువంటిది లేదని, ప్రజలకు ఈ ప్రభుత్వంమీద అచంచలమైన విశ్వాసం వుందని ప్రతి సందర్భంలోనూ, ప్రతి సంఘటనా రుజువు అయిన తరువాత అవిశ్వాస తీర్మానం

ప్రవేశ పెట్టినప్పుడు బాధ్యతాయుతమైన దృక్పథంతో ఈ సచివ్త్వవారా అని నాకు అనుమానం కలిగింది. నాకే అనుమానం కలిగిందని అనుకోవద్దు. కాంగ్రెసుతో వున్న స్నేహితిగా నాకు లిగినది కాదు. నా కంటే ముందు మాట్లాడిన విశ్వనాథం గారికి కూడ అటువంటి అనుమానమే కలిగింది అనుకొంటాను. అందుకే దానిగురించి తప్పున మాట్లాడి వారికి అవసరమైన విషయాల గురించి మాట్లాడారనిపించింది. ఎప్పుడునప్పటికీ ఒక విషయం స్పష్టం. నాలుగు మాసాలక్రితం శాసనసభా సమావేశం జరిగింది. నాలుగు సంవత్సరాలక్రితం జరిగిన నాటికి, ఇప్పటికీ వచ్చిన సూక్ష్మ తేడాలు? అప్పటికి ఇప్పటికి ప్రత్యేకించి ఉన్నవైన క్లిష్ట పరిస్థితులు ఏవీ లేవు, పరిస్థితులు ఈ తిర్యాగాన్ని వారెంట్ చేస్తున్నాయని ఆలోచించాలి. నాలుగు మాసాల క్రిందట సమావేశం జరిగిన తరువాత ఒక విషయం జరిగింది. రెండు తరాలుగా ఎన్నికలు జరిగాయి. నిన్నగాక మొన్న ఉప ఎన్నిక జరిగింది. అంతకుముందు పంచాయితీలు, సమీతులు, జిల్లా పరిషత్తుల ఎన్నికలు జరిగాయి. జరిగిన ప్రతి ఎన్నికలోనూ ప్రజల తాళుకు ఆమోదముద్ర కాంగ్రెసుమీద పడింది. వారు ప్రభుత్వ బాధ్యత మోచిన ఆమోదించినట్లు సువిధితం అయినది. ప్రజలకు నాలుగు సంవత్సరాలక్రితం ఇంత అభిమానం, అభిమతం వున్నప్పుడు వారికి వ్యతిరేకంగా ఏర్పాటు పనులు రావటం అంటే చురుకైన చేస్తున్నారని, తేలికగా చూస్తున్నారని, తేలికపట్టు న్నారని, దీనిగురించి రెస్పాన్సిబిలిటీతో ఆలోచించటం మానుకొన్నారని అనిపిస్తుంది. ఇంకో వాటి ప్రతిపక్షానికివుంది. జాతీయంగా పాస్ కాదని వారే అనుకుంటున్నాం. ఇది అయిన తరువాత ఎన్నికలు రావని వారికి తెలుసు. అవాటి వుండబట్టే ప్రజలను మొఖం చూపించే అవసరం వుండడనే దైర్యం వుండబట్టే అనేకవిధాలు వారు మాట్లాడటం జరుగుతున్నది. ఈ రోజు చేస్తున్న ప్రసంగాల వల్ల ప్రయోజనం ఏమీ లేదని గత రెండు రోజులనుండి జరుగుతున్న చర్చలవల్ల తెలుస్తున్నది. ఈ చర్చలన్నీ పాప భోరణిలోనే జరుగుతున్నాయి. బడ్జెటు సమయంలో చేసిన ఈ వ్యాసాలకు దీనికి తేడా కనిపించటం లేదు.

శ్రీ జి. రావనయ్య :— గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడే దానికి బడ్జెటు సందర్భంలో మాట్లాడేదానికి తేడా వున్నదా?

శ్రీ డి. శ్రీరామయ్య :— నేను చెప్పేది వారు చెప్పినదానికి సమాధానం నేను చెప్పడానిలో ఆశయాలు, ఆవశ్యాలు వున్నాయి. వారిదాంట్లో వున్నాయో లేదో ఆలోచించుకోమనండి. బడ్జెటు ప్రసంగాల భోరణిలోనే ఈ రోజు ఉపవ్యాసాలు కొనసాగుతున్నాయి. ఇది ఒట్టే వైస్ ఇన్ మ్యూ జాటిల్ కాదు, ఒట్టే వైస్ ఇన్ ఒట్టే జాటిల్. లేబుల్ మాత్రం మారింది. పాప పద్ధతిలోనే జరిగాయని నేను చెబుతున్నాను. ఈ చర్చలు అసహజంగా వున్నాయి.

కృత్రిమంగా వున్నాయి పేలవంగా వున్నాయి. ఈచర్చ చేసేటప్పుడు కొత్త కారణాలు కమ్యూనిస్టు పార్టీకి కనుపించలేదని నా భావం. రెండు దశాబ్దాల పాటు ఎవరినాయకత్వం క్రింద పార్టీ నడిచిందో వారు 20 సంవత్సరాల క్రిందట ఉత్తరాన్ని ఖండిస్తూ పార్టీ చీలికలకు కారకులైన కమ్యూనిస్టులకు కొత్తగా కారణం కన్పించటం కష్టం అనినేను అనుకోవటంలేదు. వారు కొత్త కారణాలను కనిపెడతారు. దురదృష్టవశాత్తూ పార్టీ అంతరంగికమైన విషయం గురించి చెప్పవలసివచ్చింది. ఎందుకంటే పార్టీ ఐరన్ కర్నెన్ మరుగున జరుగుతున్న చుట్టయ్యుద్ధం నడిపిదిక్కొన తరువాత అవసరం అయినప్పుడు చెప్పకపోవుడు. నాగి రెడ్డిగారు ఇప్పుడే రాబోతున్నారు. వారు మాట్లాడుతుంటే పూర్వం అంటూ వుండేవారు, ఎర్రాండ్ ది కార్నర్ రివల్యూషన్ వుందని, ఇంకో ఊడానికో ఘడియకో రివల్యూషన్ వస్తుందని. ఎర్రాండ్ ది కార్నర్ క్రైసిస్ చూడటం జరుగుతుంది. నాగి రెడ్డిగారు గొంతు విప్పితే ఏదో క్రైసిస్ మీదపడుతోందా అని విస్తుంది. వారి కంఠంలోనే ఏవోకొన్ని కొంపలు కూలిపోయిన ధ్వని వినిపిస్తుంది. ఇది వారి తాలూకు సహజ చాతుర్యమనిపిస్తుంది. నేను దానిని ఖండించటానికి ప్రయత్నించటం లేదు. మెచ్చుకొంటున్నాను; వారిలో ఆ అర్హత వున్నందుకు.

ఇక, లచ్చన్నగారి గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు. వారు మాట్లాడుతూనే అన్నారు, ముప్పయి మంచి పనులుచేసినా ఒక చెడుపని చేస్తే చేసిన మంచి అంతా తుడుచుచు పెట్టుకుపోతుందని, వారు చేస్తున్నవని చెబుతామని అనుకోకుండానే చెబుతావుంటారు. ఇది దానికి తార్కాణం మాత్రమే. పున్నమంచి నంతా మళ్ళీ పెట్టి ఏదో చెడు తీసుకొని వంటికి పులుముకొంటే ఏమి అవుతుంది, ఏమి కన్పిస్తుంది? లచ్చన్నగారు మాట్లాడుతూ మొత్తం ప్రణాళిక, ప్లానింగ్ కమీషన్ ను వె ఆఫ్ జెంగాల్ లో పారేయాలని అన్నారు. వారు మాటలు మాట్లాడుతూ వున్నప్పుడు వళ్లు పటపటా కొరుకుతూ వున్నప్పుడు వారి హావభావ చిన్మూసాలు చూస్తున్నప్పుడు ఊమి అంతా చాపక్రింద చుట్టి సముద్రంలో విసిరి వేసే ఒక మనిషి రూపు నా దృష్టికి వచ్చింది. నిజానికి ఎంత సున్నితమైన చిహ్నం అయినా ఎంతో కఠినంగా, మహా కఠోరంగా చెప్పగలిగిన సహజ మార్గం వారికి వుంది. నేను కాదని చెప్పటంలేదు. లచ్చన్నగారు ఝంఝామారుతం లాగా లేచారు. విప్లవ వెల్లువలాగా విరుచుకుపడ్డారు. ఏ ప్రణాళికా సంఘాన్ని బంగాళాఖాతంలో వినరబోయారో అదే ప్రణాళికలాగా వారు బంగాళాఖాతంలో పడ్డారు. పొందూరు ఎలక్షన్ దానికి సాక్ష్యం. అంతకుమించి నేను చెప్పవలసింది లేదు.

పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లుగారు ఊపిరాడకుండా, ఉక్కిరిబిక్కిరిగా పాత పాతాలు ఒక్కసారే అప్పగించటం జరిగింది. చాలా కాలం తరువాత వారు సుదీర్ఘమైన ఉపన్యాసం చేయటం జరిగింది. నిజానికి కమ్యూనిస్టుపార్టీ తాలూకు ప్రత్యేకత అనుకోవాలి. కమ్యూనిస్టుపార్టీ చాలా చక్కని రాస్తూ వేయటం జరుగుతుంది. రహదారి తెరచివుంచుతారు. దానిమీద బండి వ్రయాణం చేస్తుంది బండి తోలేమనిషి కునుకుతీస్తూ వుంటాడు. ఎద్దులు బండిని లాక్కు పోతూ వుంటాయి. కమ్యూనిస్టుపార్టీలో వుండే సొగసే అది. అందుచేత ఇంత వరకు వారు చెప్పిన వాదనలో పటుత్వం కన్నా వారు ప్రదర్శించిన వేడే కొంత వరకు వారికి లేని ఆదర్శాలు వున్నట్లు కన్పించటానికి అవకాశం కల్పించివుంటుంది. వారు పి. డబ్లియూ. డి. శాఖలో ప్రమోషన్సులో జరిగిన లోటుబాట్లు గురించి ఏదో కొత్తగా కనిపెట్టినట్లు కొన్ని విషయాలు చెబితే నాకు ఆశ్చర్యం వేసింది, ఎందుకీంత శ్రమతీసుకోవాలని, శాసనసభా వేదిక మీద ఇదివరకే పి. డబ్లియూ. డి. శాఖామంత్రి చెప్పటం జరిగింది. సీనియారిటీని మన్నించవలసిందే. కాని దానితో పాటు మెరిట్ కూడా మన్నించవలసిన అవసరం వుంది. రెండింటినీ మేళవించి, సీనియారిటీ, మెరిట్ ను కలుపుకొని చేసిన నిర్ణయాలు మా డిపార్టుమెంటులో వున్నాయని కొన్ని మాసాలక్రితం శాసనసభా వేదిక నుండే వారు చెప్పారు, చేసిన నిర్ణయం కూడా మంత్రిగారి సమక్షంగా చేసిన పనికాదు, చీఫ్ ఇంజనీర్ల స్థాయిలో జరుగుతున్న నిర్ణయాలే కాని ప్రత్యేకించి వారికి సంబంధించినవి కావు.

అందుచేతనే ప్రత్యేకంగా శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లుగారు ఈ అంశాన్ని అంత గట్టిగా, తీవ్రంగా చెబుతూ ఉంటే వారికి కష్టమనిపించిన కారణం ఏదైనా ఉన్నదేమో అనిపించింది. వారికి ఇష్టులైనవారు ఎవరైనా ఉంటే చేయగలిగినటువంటి మనుష్యులను కలుసుకుంటే ఈ కష్టం పోనేమో నాకు తెలియదు కాని, ఒక ఉద్యోగస్థుని ప్రమోషన్ గురించి ప్రత్యేకంగా శాసన సభలో చెప్పడం, ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడం సరియైన పని కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా వారికి ఆహారమంత్రిగారి మీద చాల ద్వేషం వచ్చింది. ఆ ద్వేషం పనికిరాదని అన్నారు. అదేరకంగా ఆహార మంత్రిగారి మీద ద్వేషం తగ్గినై మంచిదని నేను అంటున్నాను. ఎందుకంటే we do not change horses in the mid stream పోతే విపరీతమైనటువంటి పరిస్థితి ఉన్నదని ఒకవంక ప్రకటిస్తూ, ఉన్నటువంటి మనిషి పనికి రాదని చెప్పడం లేదా చేసినదల్లా చెడు అని చెప్పుకుంటూ పోతే అది సరైన దృక్పథం కాదు. ఆహార మంత్రిగారు చేసిన ప్రతి పనికూడ ప్రజల తాలూకు మంచి కోసమని, ఆహార సమృద్ధి కోసమని మనవి చేస్తున్నాను. దేశం సుఖియంగా ఉండాలని ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తున్నది. అసభ్యము, అర్థ రహితము

లైన విషయాలు నీలావసించలు ప్రచారం చేస్తున్నటువంటి పరిస్థితి కట్టపెడితే మూచివని అంటున్నాను. అహార సమస్యను పరిష్కరించవలసినటువంటి అవసరం లేదని కాదు. పరిష్కరించాలి. ఈ సమస్య తీవ్రరూపం దాల్చిన మాట నిజమే. దానికి బాధ్యులు ఎవరు, కారకులు ఎవరు అని విమర్శ చేసే దానికన్న, దానిని పరిష్కరించడానికి నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు ప్రతిపాదించుకున్నావా అని అడుగుతున్నాను. ఉండేటట్లయితే సూటిగా వాటిని ఎందుకు శాసన సభముందు పెట్టరు? వాటికి కొన్ని సూచనలు, కొన్ని కార్యక్రమాల రూపంలో ఎందుకు చెప్పుకూడదు. తీసుకోవలసిన ప్రతి చర్య పథుత్వం తీసుకుంటుంది, సందేహంలేదు. పోతే అని అమలు చేయడంలోని లోపాలగురించి అనేక ప్రశ్నలు వచ్చాయి. కొంత నిజం. వాటిని నివారించడానికి నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు చేయక పెద్దగా విమర్శిస్తే ప్రయోజనం లేదు. ఈ తిండి కరువుకు కారణాలు ఏమిటంటే వెంకటేశ్వర్లుగారు అంటారు. దీనికి ప్రధానంగా కారకులు మిల్లర్లు, భూస్వాములు అని. ఇక గౌను లచ్చన్నగారు అసలు ప్రణాళికలవల్లనే కరువు పెరిగింది. ధరలు పెరిగాయి, ఇందుకు కారణం ప్రణాళికలే తప్ప ఇంకొకటికాదని అంటారు. ఇక సుందరయ్యగారి వాదన చూస్తే. మనది తరుగు రాష్ట్రం, మిగులు రాష్ట్రం కానే కాదు అని. అందరిని ఆందోళన పరుస్తున్నటువంటి ఈ ప్రధానమైన సమస్యమీద గొడవ కీ భావం లేదు ఈ మేలడిని డయాగ్నోస్ట్ చేయడంలో ఎందుకు సరిగా చేయలే? పోతున్నారు క్రభుత్వంచేసిన ప్రతిపని మంచిదికాదని విమర్శ చేస్తున్నారు, మంచిదే. కానీ దానిలో ఉన్నటువంటి లోపాలు ఎక్కడ ఉన్నవో అనే దానిని గురించి మనీషికి ఒక మాట చెబుతున్నారు. పోతే ఈ ప్రతిపాదనలు అన్నీ అంగీకరించింది ఒకే ఒక మాట మీదట. ప్రభుత్వాన్ని నిర్దించాలని, విమర్శించాలని, అవిశ్వాస తీర్మానం ప్రవేశ పెట్టాలనే దానిమీద అంగీకారం ఉన్నదని ఇంకో విషయంమీద లేదని తేలిపోతుంది. కొంతమంది మిత్రులతో మూట్లాడిన దానిని బట్టి నాకు కనపడినది ఏమిటంటే, ఇంతకుమించి చేయగలిగిన మంచిపని ఇంకోటి కనబడలేదట, అందుకోసం చేస్తున్నారట ఇది మంచిపని అని. ఈరోజు రేపనింగు రాజకీయదని లచ్చన్నగారి వాదన. శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథంకూడ అది చెప్పారు. టెంట్లో కావాలి రేపనింగ్ ప్రవేశ పెట్టాలి అనేది శ్రీ సుందరయ్యగారు చెప్పినటువంటిది. ఫుడ్ గ్రైయిన్స్ కార్పొరేషన్ విషయం నాగిరెడ్డిగారు చెప్పారు లచ్చన్నగారు స్వేచ్ఛా వ్యాపారం కావాలని వాదన చేయడం జరిగింది. అయితే ప్రతిపక్షంలో ఉన్న నాగిరెడ్డిగారు, లచ్చన్నగారు, రాజగోపాల నాయుడుగారు, వెంకటేశ్వర్లుగారు వారిలో వారు అంగీకరించి ఫుడ్ గ్రైయిన్స్ కార్పొరేషన్ విషయంలో ఏకాభిప్రాయానికి వస్తే ఎంతైనా బాగుంటుంది. అదే రకంగా లచ్చన్నగారు, రాజగోపాలనాయుడుగారు అవిశ్వాస తీర్మానం ప్రవేశ

పెట్టడం గురించి కాకుండా రేషనింగ్ పనికిరాదని పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లుగారిని సుందరయ్యగారిని ఒప్పించినట్లయితే ఎంతైనా బాగుంటుంది అచేరకంగా ప్రణాళిక ప్రయోజనాలను గురించి వెంకటేశ్వర్లుగారు రాజగోపాలనాయుడు గారితో చెబితే బాగుంటుంది. ఈరకంగా ప్రణాళికా పద్ధతిని పురోగమించాలని మనం అంగీకరించాలి. అందరకు ఆంగీకారము కలిగినట్లువంటి కొన్ని అభిప్రాయాలను కొన్ని భావాలను పెంచుకోవలసిన అవసరం ఉన్నదని ముందుగా మాట్లాడిన పెద్దలు విశ్వనాథంగారు చెప్పారు. అందరు అంగీకరించిన కొన్ని ప్రమాణాలు మన ముందు ఉండాలని మన ప్రవర్తనను అవి ఎప్పడికప్పుడు కండిషన్ చేస్తూ ఉండాలనికూడా వారు చెప్పారు. ఇదేరకంగా మనంకూడా ఆర్థికాభివృద్ధి కావాలని కోరుతున్నప్పుడు కొన్ని ప్రాథమిక విషయాలలో మనం ఒక అంగీకారానికి రావలసినట్లువంటి అవసరం ఉంది అధిక ధరలకు, కరువు కాటకానికి భూస్వాములు, మిల్లర్లు కారణమని ఒకరు అంటే, అధికారణం కాదు ఇంకొకటి కారణమని ఇంకొకరు అనేటటువంటి పరిస్థితి ఉంది. అందుచేత నేను అంటున్నాను, Let not our friends in the opposition act like the famous blind men of Bharat who described the elephant. అందరు కలిసి ఒకే రకమైనటువంటి అభిప్రాయానికి రావడం మంచిది. తగిన ప్రయోజనముంటుందని చెబుతున్నాను. ఆహార సమస్యను గురించి మనం కొంత పరిశీలిద్దాము. గౌతు లచ్చన్నగారు మాట్లాడిన ఛోరణీలో మనకు కనబడినది ఏమిటంటే అసలు స్వేచ్ఛా వ్యాపారం కావాలి, అదుపు, ఆటంకం ఉండడానికి వీలులేదు. ప్రభుత్వ జోక్యం పనికి రాదని వారు చెప్పినటువంటి మాట. అంటే ఏమవుతుంది. స్వేచ్ఛా వ్యాపారం కావాలి. స్వేచ్ఛా వ్యాపారం కేవలం మన రాష్ట్రంలోనే కావాలా, లేక దేశం మొత్తంమీద కావాలా. మన రాష్ట్రంనుంచి సరుకు ప్రాంతానికి పోతున్నదని తత్ కారణంగా కరువు ప్రాంతమై ఈ ప్రాంతంలో ప్రజలు చాల బాధ పడుతున్నారని ప్రతి నిత్యం చెబుతున్నారనేటటువంటి దానికి జవాబు ఏమిటి. దానిని గురించి వారు చేసినటువంటి ఆలోచన ఏమిటి ? కనీసం బోర్డర్స్ అయివా సీల్ చేయాల్సిన అవసరంలేదా ? ఆ రకంగా చేస్తున్నప్పుడు కంట్రోలు పెట్టారు కరువచ్చినదని. మరి కంట్రోల్ పెట్టకపోతే సరుకు కనబడదు. పంట పండిన తర్వాత మార్కెట్సులో ఎరైవర్స్ తగిన తరువాత, పరిస్థితి విషమించిన తరువాతనే ప్రభుత్వం ఇందులో ప్రవేశించడం జరిగింది. ప్రభుత్వం ప్రవేశించినది కాబట్టే పరిస్థితి విషమించినదని వారు చెప్పిన దానిలో అర్థంలేదు అందుచేతనే ఇదే అంటారు putting the cart before the horse. సరైనటువంటి దృక్పథంతో ఆలోచించిన మీదనే మంచి చెడ్డలు అవగతమౌతాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక

సుందరయ్యగారు చెప్పినటువంటి మాటకు వస్తే, వారు అంటారు ఇది డెఫిసిట్ రాష్ట్రమని అంటే ఇది కేవలం ఒక్కమాట అనడం లే; పోతే మన ప్రాంతాన్ని రక్షించే పదజాలం ప్రయోగించే వరకే కాదు. దీనిలో కొన్ని పొలిటిల్ ఇంప్లికేషన్లు ఉన్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే దేశంలో ఓరుపు పెరిగిన తరువాత దేశంలో మొత్తం 3.4 రాష్ట్రాలకు మించి సరప్లస్ రాష్ట్రాలే లేనటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడిన తరువాత దేశం అంతటినీ అహార సమస్య విషయంలో ఒకటిగా భావించాలని ప్రభుత్వం అనుకుంటున్నప్పుడు ఎక్కడో కరువుతో తిండి లేక మూడిపోతున్న ప్రజలు ఉంటున్నప్పుడు మన ప్రాంతం నుంచి కొంతై నా సరుకు అక్కడకు పంపించే అవసరం లేదా అలోచించాలి. ఇది కూడ పొలిటికల్ నిర్ణయం అవుతుంది. ఆ విధంగా పంపించ కూడదు, మరది డెఫిసిట్ స్టేట్ కాబట్టి అంటే, ఇది ఏమవుతుంది అన్నమాట. రాష్ట్రానికి రాష్ట్రానికి పున్నటువంటి పరిస్థితులను మనం సహకరించ గలిగిన పరిస్థితిలో ఉన్నప్పుడు ...

శ్రీ కె. ఎల్. సరసింహారావు:—సుందరయ్యగారు పంపించకూడదనేది చెప్పలేదు. స్పష్టంగా పంపించ వలసి ఉంటుంది. ఒక మేరకు మన అవసరాలను తగ్గించుకొని పంపించవలసి వుంటుంది, అందుకు సరైన ప్రాతిపదిక అలోచించమని చెప్పారేకాని పంపించ వద్దని చెప్పలేదు.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— సుందరయ్యగారు పంపించవద్దని చెప్పారని నేను చెప్పడంలేదు. సుందరయ్యగారు చెప్పినటువంటి మాటల ఫలితం ఎక్కడకు లీడ్ చేస్తుందంటే, ఇది డెఫిసిట్ స్టేటు కాబట్టి ఈ రాష్ట్రం అవసరాలను తీర్చలేని పరిస్థితిలో మనం ఉన్నాం కాబట్టి మనను గురించి మనం ఆలోచించుకోవాలి ముందు అనే అభిప్రాయాన్ని ప్రోత్సహించుకోడానికి అవకాశం కలుగుతుంది. ఇటువంటి వాదనవల్ల దేశం ముందుకు పోవడానికి అవకాశముండదు. మన అవసరాలు తీరే వరకు ఇతర ప్రాంతాల గురించి ఆలోచించ వద్దనే వాదనను ప్రోత్సహించడానికి సావకాశంలేదు. అయితే ఈ ముఖ్యమైన విషయం గురించి ఎవరు సక్రమమైనటువంటి ఆలోచన చేయడంలేదు. చేసినటువంటి విమర్శలు చాలా జోరుగానే జరిగాయి. పభుత్వం ధరలు ఫిక్సు చేసింది. పభుత్వం ఫిక్సు చేసినటువంటి ధరలు సరైనటువంటివా కాదా, ఎక్కువయినాయా, తక్కువయినాయా అనే దానిని గురించి స్పష్టంగా ప్రతిపత్తాలు ఎందుకు చెప్పకూడదు. ఇది తప్పు అని చెబితే ఒకరికి కష్టం అవుతుంది. ఇది ఎక్కువని చెబితే ఇంకొకరికి కష్టమౌతుంది అందుచేత దీనిమీద స్పష్టమైన అభిప్రాయాలు చెప్పకుండా కొన్ని ఆరోపణలు మాత్రం గిరవాటు వేయడం జరుగుతోంది. అందుచేత నేను మనవి చేసేది ఇప్పుడు చేసినటువంటి ధరల నిర్ణయంలో కొన్ని లోపాలు ఉంటే ఉండవచ్చు.

మొత్తం లి ఫెస్టర్ను మనం దృష్టిలోకి తీసుకోవాలి ధరల సందర్భంలో. మొదట ప్రొడ్యూసర్ ను తీసుకోవాలి. ప్రొడ్యూసర్ దగ్గరనుండి టన్ మ్యామర్ కు చేరేలోగా మధ్య మిల్లర్ ఎన్నాడు కాబట్టి ఆతనికి రీజనబుల్ మార్జిన్ విషయంకూడ తీసుకోవాలి. అతను సెసనరీ లింక్ గా ఉన్నంత కాలం — మనం నేషనల్ జేషన్ కావాలని అనుకుంటున్నాము. ఆ విధంగా మిల్లర్లను తొలగించడానికి సంపూర్ణ అవకాశం వస్తుంది. అది మెటీరియల్ జే అయ్యేవరకు రీజనబుల్ మార్జిన్ అతనికి ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. రీజనబుల్ మార్జిన్ ఎంత అనేటటువంటి దానిని గురించి సుందరయ్యగారు చేసే నిర్ణయం నాకు నచ్చక పోవచ్చు, నేను చేసిన నిర్ణయం ఇంకొకరికి నచ్చక పోవచ్చు. నచ్చడం, నచ్చకపోవడం అనేది కాదు ప్రశ్న. ఏది సరైన టువంటిది అనేదానిని గురించి మాట్లాడుకున్నట్లయితే జాగుంటుంది. ఎందుకు వివరాల్లోకి పోరు అని అడుగుతున్నాను. Why do not you come to the brass tags. దానిని గురించి ఆభిప్రాయాలను తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

అఖరుగా కొద్దిచూటలు మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను. ఈరోజు ఈ అవిశ్వాస తీర్మానం ప్రభుత్వం మీద ప్రతిపక్షము తీసుకురావడంలో ఉన్నటువంటి ముఖ్యమైన ఉద్దేశాలు మాత్రం ఇంకొకమారు మనవి చేసి సెలవు తీసుకొంటాను. సామాన్యంగా అసలు ప్రతిపక్షానికి ప్రభుత్వం మీద విశ్వాసం అంటూ ఎప్పుడు ఉండేది, ఎప్పుడు పోయింది? అది పోవడానికి కారణాలు ఏమిటి? ఇది నాకు తెలియదు. ఎందుకంటే, ఈ మధ్యను ప్రభుత్వం మీద ప్రతిపక్షానికి ముఖ్యంగా కమ్యూనిస్టు పార్టీకి ఉన్నటువంటి విశ్వాసం ఎప్పుడు పోయిందో నాకు తెలియదు. కాని వారిలో వారికి విశ్వాసం పోయిందనేటటువంటి దాట్లో ఏమీ సందేహంలేదు, అది చాలా స్పష్టమైనటువంటి విషయం. ఎందుకంటే వాళ్లలో అంతః కలహాలు పెరిగినాయి. వాళ్లలో ఐక్యత కూలిపోయింది. ఒకే వేరుతో రెండు పార్టీలు తిరుగుతున్నాయి. అందుచేతను వారిమీదే వారికి విశ్వాసములేని పరిస్థితులలో ఇంకొకరిమీద విశ్వాసము లేదని ప్రకటించడంలో ఆసక్తికరమేమీ ఉంటుంది! అది సహజమైన పరిణామము. దీనికి logical extension మాత్రం అవుతుంది. అంతకు మించి ఏమీలేదు. అంతః కలహంతో, చీలికలతో ఇవి నిత్యకృత్యాలై వతనావస్థలో ఉన్నటువంటి కమ్యూనిస్టు పార్టీ చేస్తున్నటువంటి ఒక కొత్త ప్రయోగం మాత్రమే ఇది అని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాదు సామాన్యంగా regimentation ప్రాతిపదిక మీద చేయక పోయినటువంటి రాజకీయ పార్టీ ఏదో పోరాటం కూడా అని లేకపోతే ప్రతిఘటన కావాలని తద్వారా తమ Centres ను కూడ గట్టుకొని, వాటిలో క్రమశిక్షణ పాటవాన్ని పెంచుకొనేందుకు ఈరకంగా All India level

లో ప్రయత్నం జరుగుతూ ఉంటుంది. అందుచేత అఖిలభారత స్థాయిలో జరుగుతున్నటువంటి ఒక drill లో ఇది ఒక అంతర్భాగ గాని అంతకుమించి ఏమీకాదు, అంతేగాక, ఈ సుధ్యమ ఎక్కడచూచినా సభలు, సమావేశాలు చాలా జరిగినాయి. ప్రతిప్రాంతంలోకూడా అందులో ఒకరినొకరు నిందించుకొని ఆత్మవిధ్వంసక కార్యక్రమం చాలావరకు జరిగింది. ఈ శబ్దం అణగిపోక పూర్వమే మల్లీవారికి ఒక కొత్త కార్యక్రమం ఇవ్వకపోతే ఒక ప్రమాదం కలుగుతుందని వారు దీనికొక దానికి ఒప్పుకొన్నారు. అవిశ్వాస తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టాలని నిర్ణయించుకొన్నారు. ఈ నిర్ణయం చేసుకోవడంలో, ముందు కమ్యూనిస్టుపార్టీ right చేస్తే అది బాగుండదని, left చేస్తే నేను ముందంటే నేను ముందని ఒకే కమ్యూనిస్టుపార్టీ left, right చేస్తూ ఉంటే, left, right చేస్తూన్నటువంటి ఆ రెండు పార్టీలలో మరి కొంతమందికూడా చెయ్యవలసినటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది, వారిని నిందించాలనే ఉద్దేశం కాదు. కాని ప్రత్యేకించి పరిస్థితులను సృష్టించే సావకాశం లేనటువంటి వారు ఏర్పడినటువంటి పరిస్థితిని వినియోగించాలనే టటువంటి ప్రయత్నం చేయడం మాత్రమే జరుగుతున్నది. ఆ ప్రయత్నం మటుకు ప్రస్తుతం ఉన్నది. అందుచేతనే నేను అంటున్నాను, ఇది ఒక కృత్రిమ వాతావరణంలో జరుగుతుందని. ఇది ఒక చీలిపోయిన, నామరూపాలు సవరించు కొనేందుకు ఆత్మవిశ్వాసం పుంజు కొనేందుకు కమ్యూనిస్టుపార్టీ చేసిన తీర్మానం మాత్రమే ఇది గాని ఇంకొకటి కాదని నేను ఈ రోజు మనవి చేస్తూ సెలవుతీసు కొంటున్నాను.

(శ్రీ వామిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా, పొట్టి శ్రీరాములు త్యాగం తోటి ఆంధ్రరాష్ట్రం సాధించిన తరువాత, విశాలాంధ్రగా వచ్చి ఇంతవరకు చేసింది ఏమీ ఉన్నదనుకొంటే, మనము మొట్ట మొదట ఆంధ్రులము అనే మాట మరచిపోయాము. ఆంధ్రభాష అధికారభాషకాలేదు. ఆంధ్రభాష విద్యాభాషకాలేదు, ఆంధ్రభాషను గురించి ప్రభుత్వము శ్రద్ధ తీసుకోలేదు, స్వరాజ్యము రాక పూర్వము, ప్రతి మనిషి కూడాను ఆత్మ విశ్వాసంతోటి నేను స్వతంత్రుడను అనుకొన్నాను. స్వరాజ్యము వచ్చిన తరువాత, 18 సంవత్సరముల తరువాత, ప్రతివాడు కూడా ఎవరితోటి ఏమంటే ఏమీ వస్తుందో అనేటటువంటి జానిన మనోభావము ఏర్పడడానికి కారణం అయింది. ఈ తీర్మానం గెలుస్తుందా లేదా అనే సమస్యకాదు. ఇది మా అభిప్రాయంకాదు, ఇది ప్రజలయొక్క అభిప్రాయము. ఇది ఏ రంగములో చూచుచున్నామో ఈ ప్రభుత్వము ఎందుకు దిగిపోదు, ఇంకా ఎన్నాళ్లు ఈ యుచున్నాన పడతాము అని అనుకొంటున్నారీ. ఆహార రంగములో చూస్తే, ఏవైపు వెళ్ళినా ఆహారాలేదు, ఆహారాలేదు అంటున్నారు. ఆహార మంత్రిగారు ఎన్నడో దిగిపోవలసినది, ఆహార మంత్రిచేత ఇది కానప్పుడు

ముఖ్యమంత్రి దీనిని తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకోలేకపోతే ఈ ఆవార పరిస్థితిని మేము ఏమీ చేయలేము. అని opposition మీద నేరం వేయడం న్యాయంకాదు. సుబ్రహ్మణ్యంగారు లోక్ సభలో ఒక మాట చెప్పారు. దీని జవాబుదారీ moralగా నాకు ఉంది అని. కనీసం ఆ మాత్ర

(Mr. Speaker in the Chair)

మైనా ఆయన అనగలిగాడు. కానీ ఇక్కడవీరు moral responsibility కూడా తీసుకొన్నట్లులేదు. అందువల్ల ఈ వేళ ఉన్నటువంటి పరిస్థితులలో మన ఆంధ్ర రాష్ట్రము వచ్చిన తరువాత ఏవైపున వెళ్లామో ఆలోచించండి. పెద్ద అధికారాన్ని చేస్తున్నామని సంతోషిస్తాము. మనము ఎక్కడ ఉన్నాము? వరి ఉత్పత్తిలో నాల్గవ రాష్ట్రముగా ఉన్నాము. మొదటి రాష్ట్రముగా ఏమైనా మద్రాసు ఉన్నది. ఎకరాకు 13,051 పౌనులు పంపిస్తున్నాము. మన ప్రభుత్వము చేసింది ఇదేనా? ఆ తరువాత విద్యుచ్ఛక్తికి వచ్చేటప్పటికల్లా మదరాసు first, మనము 9వ రాష్ట్రంగా ఉన్నాము. విద్యావిషయంలో 14వ భాగములో ఉన్నాము. ముఖ్యంగా ఇతర రాష్ట్రాలు ముందుకు పోతున్నాయి. ఈ విధంగా ఆ జాబితా చెప్పడం కాదు. పరిశ్రమలలో చూచినప్పుడు, కేంద్రప్రభుత్వము ఇస్తాము అనే టటుచంటిది ఏదైతే ఉన్నదో అది మన ప్రభుత్వముయొక్క అసమర్థతవల్ల సమయానికి చెప్పనందువల్ల ప్రతిదీ పోయింది. Barrage విషయం వచ్చినప్పుడు డబ్బు ఇవ్వమని మంత్రిగారిని అడిగితే, ఆ మంత్రిగారు మొదట meetingలో ఏమీ మాట్లాడకుండా ఊరుకొన్నందువల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వము మీకు అక్కరలేదు గనుక మేము అక్కరలేదు అన్నాము అన్నారు. తరువాత ఎప్పుడో డబ్బు ఇస్తామంటే ఎవరు తీసుకుంటారని అడుగుతున్నాను. Irrigation projects పారంభమైనాయని అనుకుంటున్నాము. ఇండాక మిశ్రులు చెపుతూ, ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెట్టామే, మీకు అగుపడలేదా planning డబ్బులో అని అన్నారు. Planning డబ్బు మనకు లెక్కలలో అగుపడుతున్నది గాని ప్రయోజనం మాత్రం ఏమి అయినదని అడుగుతాము, Minor Irrigation Projects ప్రారంభిస్తే, దానికి ఎంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టారు, ఎంత ప్రయోజనం వచ్చిందో చెప్పగలరా? ఉద్యోగాలలో వచ్చేటప్పటికల్లా, మనకు ఉన్నటువంటి Public Works Minister గారు తమ యొక్క ఆత్మబంధువులను వరుసగా promotion చేయడం తప్పితే రెండవ డేమైనా చేశారా అని నేను అడుగుతున్నాను కృష్ణారెడ్డిగారిని Chief Engineer గా చేశారు. తరువాత వీరు జపాను ఎందుకు వెళ్లారు. అదేమైనా వారి పని కోసమేమైన వెళ్లారా, లేకపోతే తన మేనల్లుడికి Enamel factory కొరకు కావలసినటువంటి వ్యవహారాలు మాట్లాడడానికి వెళ్లారా అని అడుగుతు

న్నాను ఆ తరువాత, తమ జిల్లాలో కలెక్టరును పంపించారాలేదా? రాజగోపాలన్ గారు కలెక్టరుగా ఉంటే ఒక పనికూడా కాకుండా అభ్యంతరం పెడితే, జిల్లాలో ఉన్న ప్రతిదాంట్లో కూడాను ఆయన కుటుంబము వ్యవహారాలు చేయడానికి మొవలు పెట్టేటప్పటికల్లా, ఆయన వినడానికి వీలులేకుండా అక్కడనుంచి వెళ్లిపోవలసిన పరిస్థితి వచ్చి, ఆ తరువాత ఇద్దరు కలెక్టర్లను పేసినటువంటిది నిజమూ, అబద్ధమూ? ఈ వేళ మన రాష్ట్రంలో ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నటువంటి ప్రహ్లాదనందరెడ్డిగారి కుటుంబము ఆంధ్రరాష్ట్రంలో గుంటూరు జిల్లాలో పరిపాలనలో ఉన్నది, బ్యాంకులువస్తే వాళ్లవే కొత్త సొనైటీలు వస్తే వాళ్లవే. Blocks వస్తే వాళ్లకే పోతున్నాయి. చివరకు పంచాయితీ elections జరపకుండా ఆపడానికి వాళ్లు ప్రయత్నిస్తుఉంటే, ఎవరిని అడగాలి? ఎవరిపైనా గుంటూరు జిల్లాలో పోయి అడిగితే, అయ్యా మమ్మలను ఎందుకు పట్టుకొంటారు. కాస్త ఆ వెంటటరెడ్డిగారిని అడిగి గాండి ఆ పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చిందని అంటారు నరంగల్ జిల్లాలో రామచంద్రారెడ్డిగారి సర్వరాజ్యము అక్కడ కూర్చోనిఉంటుంది. ఆ తరువాత permits విషయంలో, congress మహాసభ జరిపి దానికేమైనా బియ్యము మిల్లిగ్ల దగ్గర డబ్బు వసూలు చేసి వాళ్లందరిని control చేస్తామంటే వాళ్లు వీళ్లను control చేస్తారో, వీళ్లు వాళ్లను control చేస్తారో ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నది చదువులోకిపోతే, Text Books కు ఒక Corporation పెట్టారు. పుస్తకాలకు permissions ఇస్తారు ఒకరోకరికి. ఈ పుస్తకాలు ఎవను ఇస్తున్నారని విద్యార్థులను అడిగితే మాకు పుస్తకాలు లేవండి, మేము pass కాలేమని అంటారు. ఆ తరువాత Universities వచ్చాయి. Andhra University. Sri Venkateswara University, ఆ తరువాత Osmania University వచ్చింది. Osmania Universityలో ఎంతోమంది ఉద్యోగాలలో ఎందుకు కొరగాని వారిని అక్కడే ఉంచేస్తే, అడ్డుకోడానికి వీలులేకుండా ఎందుకు ఊరుకున్నారు. ఎందువల్లనంటే, తమకు కావలసినటువంటి సదాశివరెడ్డిగారిని ఇక్కడ Vice Chancellorగా వేశారు. కాని వారేమీ మాట్లాడకుండా ఇక్కడ ఉరకుంటున్నారు. ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో అక్కడ ఆయన చేస్తూ ఉన్నటువంటి తప్పులు విచారించడానికి కమిటీ వేసి మళ్ళీ ఎందుకు వెనుకకు తగ్గారని అడుగుతున్నాను. ఆ తరువాత వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీలో ఎప్పుడైతే doctorate degree సంజీవరెడ్డిగారికి ఇచ్చారో అప్పుడు సంతోషించారు. మళ్ళీ తగాదా వచ్చేటప్పటికల్లా, గోవిందరాజులు నాయుడుని వెళ్లగొట్టేతవరకు నిద్రపోకుండా ఎందుకు ప్రయత్నించారని అడుగుతున్నాను. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు ఈ వేళ ఖర్చుచేసిన దాంట్లో ఎంతమంది contractorsకు ఎంత డబ్బు వెళ్లిందో, ఆ contractorsలో monopoly ఎవరిదని ఏమైనా విచారించారా అని అడుగుతు

న్నాను. అంతేకాకుండా, మోటార్లు nationalise చేస్తున్నామని చెప్పారు. కర్నూలుకు వెళ్లి వెనుకకు తగ్గారు. ఎందువల్ల స్కెల్లారు తీసుకోలేదు. కారణం ఏమిటి? అక్కడ మంత్రిగారి బంధువులకు సంబంధించి నటువంటి కార్లు ఉండడం వల్ల, అన్నిటికంటే ముఖ్యమైన పార్లమెంటరీ మెంబరుగా ఉన్న నైజీరియా వాళ్లనే దాదాపు 120 బస్సులు ఉన్నాయి. కాబట్టి, ఆ వైపు పోవడానికి పిలువకుండా ఇటువైపు తిరగడానికి కారణం ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను.

ఆ తరువాత అలోచిస్తే బ్లాక్సు, పంచాయతీ సమితుల గురించి ఉన్నది. ఎవరివి ఇవన్నీ కూడా అని నేను అడుగుతున్నాను. గుంటూరు పంపింగ్ స్కీము ముక్కలుచేసి ఒక భాగం తీసుకొనుటకు కారణం ఏమిటి? ఇప్పుడు మనకు ఉన్న మంత్రులలో P.W.D, మినిష్టరుగారై నటువంటి సుబ్బారెడ్డిగారి అల్లుడి స్థలం అక్కడ ఉన్నది గనుక—పెట్టరాలేదా అని అడుగుతున్నాను. పొడుగు కాలప మైనర్ ఇరిగేషన్ క్రింద, చిన్నతరహా ప్రాజెక్టుగా తెచ్చి దానికి ప్రత్యేకంగా ఇవ్వడానికి నిర్ణయించి దీనికి డబ్బు ఇస్తున్నామని చెప్పేది ఆయన అల్లుడికి స్థానం ఇవ్వడానికి అవునాకాదా, అని అడుగుతున్నాను. నెల్లూరుజిల్లాలో ఇవన్నీతప్ప అంటారా, తప్పఅంటే రేపుప్రొద్దుర కమిటీవేసి విచారించవసండ్రి, దానికి జవాబు పబ్లిక్ రికార్డే చెబుతుంది. చెన్నారెడ్డిగారు విజయ ఇండస్ట్రీస్ అనిపెట్టి తను మినిష్టరు గా ఉండి. డబ్బుతీసుకొని మళ్ళీ ఇచ్చామని చెబుతున్నారు? యిస్తే సంతోషమే అనలు ఎందుకు తీసుకున్నారు? ఎందుకు చెల్లించారు? అని అడుగుతున్నాను. ఇదంతా ప్రజలకు ఏమని ఆనిపిస్తుంది? ఈనాడు బ్లాకు డెవలప్ మెంట్ లో ఎవరికిమీరు డబ్బు ఇస్తున్నారు? ఎవరికి అంటే—నూ వారికైతే ఇస్తాము, లేకపోతేలేదు—అంటున్నారు మీరు అక్కడ అధికారంలో ఎవరిని నిర్ణయిస్తున్నారు. ఒక్కొక్క అధికారిని వెదికి నిర్ణయించేటట్లయితే అతడు ఎవరికి ఇవ్వకుండ తింటే మాట్లాడకుండ ఊరుకుంటున్నారు. అయితే ఎవరిని మీరు punish చేస్తున్నారు. ఎవరుమీమాట వినలేదో వారిని Punish చేస్తున్నారు. ఒక్కొక్క తాలూకాలో, ఒక్కొక్క జిల్లాలో ఆఫీసర్లు డబ్బు కాశేయడానికి ప్రయత్నిస్తుంటే, వారిచేత మీరు పనులు చేయించుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. విన్నవాడు వుంటే అధికారి అవుతాడు, లేక పోతే లేదు' సత్తెనపల్లి టౌనులో ఒక Executive officerను వేస్తే అతను 5 సంవత్సరాల క్రిందట అయిపోయిన హైదరాబాదులో ఉన్నటువంటి లాటరీ టికెట్టు అమ్మేసి ఆ డబ్బు తనకు లేక కట్టుకొన్నానంటే, దానికి అప్పీలుచేస్తే అది విచారించేవాడులేదు. అదేమంటే—నేను బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి చుట్టము' అని తెలియడానికి అడుగుతాడు. నెల్లూరు జిల్లాకు పోతేనేను ఆనేంవారి కుటుంబానికి చెందినవాడినని తెలియదా అని అడుగుతారు. వరంగల్ జిల్లాకు పోతే—నేను ఎవరినో తెలుసా? రామచంద్రారెడ్డి కుటుంబానికి చెందిన వాడినని తెలియదా?—అని

అడుగుతాడు మైదరాబాదు జిల్లాలో వస్తే—చెన్నారెడ్డిగారి బంధువులని చెబుతారు. గుంటూరు జిల్లాకు పోతే బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి కుటుంబంతాకు అని చెబుతారు. ఇంకొక టున్నది. నేను అడిగేది—మైదరాబాదులో, బియ్యంతెచ్చి ఇక్కడ వస్తు వెప్పించుడు కలెక్టరు—ఇప్పుడు సివిల్ సప్లయ్స్ అధికారాలన్నీ జాయింట్ కలెక్టరు నుంచి తీసేశారు—నేను ఒకటి అడుగుతున్నాను—రత్నంగారిని సెక్రటరీ పెట్టమని ఎందుకు అడగవలసివచ్చింది? ఎందుకు అడగాల్సి వచ్చిందంటే—మంత్రిగారి ఆప్త బంధువు లయినటువంటివారు ఊరిలోకి లారీను తీస్తే ఆ లారీనును రత్నంగారు పట్టుకుంటే, ఆ పట్టుకొన్నది వదిలిపెట్టమని అడిగితే ఆయన వదిలిపెట్టనంటే—“సిక్రెటరీ రాజీనామా ఇస్తావా? వెళ్ళావా?”—అని అడిగినప్పుడు విధిలేక అతను వెళ్ళిపోవడం జరిగిందా? లేదా?

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి:—అధ్యక్షా. ఇది వారు రుజువు చేయాల్సి కోరుతున్నాను.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :- Oh, Yes.

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి:—ఇదిగనుక వారు రుజువు చేసినారంటే నేను రాజీనామా ఇస్తాను. రుజువు చేయలేకపోతే వారి సభ్యత్వానికి వారు రాజీనామా ఇవ్వాలి. రుజువు చేస్తే నేను రాజీనామా ఇస్తాను. వచ్చుకోమనండి — ఈ challenge వారిని.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మీ వద్ద ఉన్న కాగితాలు అన్నీ నాకు ఇవ్వండి.

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి:—ఏమిటి కాగితాలు ఇచ్చేది? ఊరికే ఇష్టం వచ్చినట్లు మూట్లాడితే సరిపోదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మీ వద్ద ఉన్న కాగితాలు ఇవ్వండి. ఎందుకు ఆయనను పంపించారో నాకు చెప్పండి ఇప్పుడు.

శ్రీ జి. బాపనయ్య:—రుజువు కావాలంటే Juddicial Committee వేసి రుజువు చేయవచ్చును. అందుకే నే ఒక సభ్యుడు మూట్లాడుతుంటే ఇంకొక సభ్యుడు challenge చేయవలసరంటేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—Challenge ఏమీ అవసరంలేదు. వారు మూట్లాడే దాన్ని ఏ విధంగా చూడాలో మాకు తెలుసు. మూట్లాడవివ్వండి, పోయింది

ఏమిటి ఇప్పుడు ? వారు మాట్లాడుతారు, అధికారం ఉన్నది, మాట్లాడనివ్వండి. ఇందులో ఉద్రేక పడవలసిన అవసరంలేదు.

Mr. Speaker:—Every Member has got the privilege of speaking anything in the House provided the language is parliamentary. The only thing I would ask the opposition party members to bear in mind is this. When you make allegations, since you are responsible Members, unless there is some basis for them, please don't refer to those personal allegations. It is better you don't do it on the floor of the House.

Sri K. Brahmananda Reddy:—Sir, I have heard with respect Mr. Pillalamarri Venkateswarlu, Mr. Sundarayya garu Sri Viswanatham garu and Sri Rajagopalanaidu garu

ఇది కొంచెం పట్టాలు తప్పినబండి. ఏమి చేయాలి మరి ? యేమి వినాలి.

శ్రీ వి రాజగోపాల్ నాయుడు :—ఆ విధంగా తప్పుకుంటే లాభంలేదు. అసలు మేము చెప్పినదానిని Contradict చేయమనండి. Contradict చేసినప్పుడు మేము answer చేసేదానికి అవకాశం కూడ ఇవ్వండి.

Mr. Speaker:—The Chief Minister is saying that, so far as you are concerned, you have never made personal allegations and you have kept up the level of the debate. So far as Sri Vavilala Gopalakrishnayya is concerned, he says, he is making personal allegations. I suppose I have understood you correctly.

Sri K. Brahmananda Reddy:—Yes, Sir.

Mr. Speaker :—So he has never said anything against any of you (opposition side).

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్ష, నిన్న ఛీఫ్ మినిష్టరుగారు ఉండగా, కమ్యూనిస్టుపార్టీకి రహస్యమంచి, చైనా నుంచి డబ్బులు వస్తున్నాయని ఇక్కడ సీరియస్ చార్జి పెట్టినప్పుడు వారేమీ మాట్లాడలేదు, మాట్లాడుతారని అనుకొన్నాము. మరి ఇవాళ intervene అయి ఆదుర్దా పడేవారు నిన్న ఆ చార్జి ప్రూవ్ చేయకుండా ఊరుకున్నారు. కనుక అట్లాంటి మాటలు మాట్లాడకుండా ఉంటే బాగుండేది—ఈ సభాసభలో.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—దీనికి దానికి చాలా వ్యత్యాసం ఉన్నది.

Sri V. Srikrishna:—It is a grave charge. Anti-patriotic.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అది నా సమాధానంలో చెబుతాను. నా పాపం ఏమంటే — కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు ఎ. ఐ. సి. సి. సమావేశాలలో వారిని ఉపయోగించారని వీరిని ఉపయోగించారని ఒకరు 1 కోటి రూపాయలంటే, ఒకరు 75 లక్షలు అంటే, ఒకరు 30 లక్షలు అంటే, 11½ కోట్లు అంటూ వారి పార్టీ imaginations ఎంత riotous గా పోయిందో అట్లా పోయింది. దానికి సమాధానం చెబుతూ వారు ఏదో చెప్పారు, కాబట్టి దానికి దీనికి చాలా వ్యత్యాసం ఉన్నది.

Mr. Speaker:—So far as the Members are concerned, if you have got any basis, some information on which you can act, you are at perfect liberty to refer to those things. Another point is, as a responsible Member the first thing which Sri Vavilala Gopalakrishnayya should have done is to bring it to the notice of the Government or move an adjournment motion or put a short-notice question or raise it under Rule 74. For the first time, you (Sri Vavilala Gopalakrishnayya) are saying that the Minister for Agriculture has done like this. You are at liberty, no doubt. But any time you could have brought these to the notice of the House.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—నేను ఒక క్వశ్చన్ పంపాను — ఎప్పుడైతే సివిల్ సప్లయ్స్ అధికారాలన్నీ జాయింట్ కలెక్టరునుంచి తీసేశారో—దానికి ఇంతవరకు జవాబురాలేదు. కారణం చెప్పారా? ఎవరిని అడగాలి? గవర్నమెంటుకు ఉత్తరాలు వ్రాస్తే—నిన్న లచ్చన్నగారుకూడ చెప్పారు—జవాబులురావు. చివరకు ఎక్కడనుంచి వస్తాయి? మేము Forest Minister కు ఉత్తరం వ్రాస్తే రేంజర్ నుంచి జవాబు వస్తుంది. కనుక మా పొజిషన్ ఏమిటి? ఇవాళ మీరు అనవచ్చును—ఇది చాలా బాగా ఉన్నదని పైపై సంగతులు చెబితే ప్రజలుకూడ చాలా హాయిగా ఉంటారు కాని no confidence motion ఎప్పుడు వచ్చినా direct తప్పితే ఎప్పుడూ indirect కాదు. బాగా ఉన్నదని చెబితే ఎవరికీ కష్టంరాదు. కాని, మిత్రులందరూ కష్టం లేకుండా మాట్లాడారు, ఇది నా దురదృష్టం — నేను కష్టముగా మాట్లాడవలసి వచ్చింది...palatable కాదని తెలుసు.

Mr. Speaker:—It is not so.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వారి దురదృష్టం కాదు, దేశంయొక్క దురదృష్టం. దాని విషయంకాదు—నేను మాట్లాడేది వారు మాట్లాడవద్దనీ కాదు. Specific instances గురించి మాట్లాడవచ్చును. Responsible members of the Legislature అని అనుకుంటున్నారు కాబట్టి అటువంటివాటికి basis కన్నా మాట్లాడాలని చెబుతున్నాను. ఏదో కేకలు వేస్తే, పెద్దగా చెబితే ఉపన్యాసం కాదు. దానివల్ల House కు dignity రాదు. Bases ఉంటే—ఇవీ particulars, ఇవీ నాకు తెలిసిన విషయాలు,—అని చెబితే అని contradict చేయడానికి గానీ, తగిన కారణాలు చెప్పడానికి గాని వీలుంటుంది. అది లేకుండా ఏదో బజారులోని gossip, దేశంలో జరిగే gossip సత్తెనవల్లిలోని gossip, వారి predilections బట్టి—అనిధంగా ఊహించి చెబితే కష్టం. అది no-Confidence motion కాదు. ఈ House కు dignity ఇవ్వదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—నాకు తెలుసు—ఎవరినీ ఏమీ అనుకుండా సిద్ధాంతాల గురించి చెబితే dignity ఉంటుందని అనుకుంటున్నాము. కాని ప్రజలు ఏమనుకుంటున్నారు?—ఏ కాగితం పెట్టినప్పటికీ—చిన్న సంగతి, అక్కర లేదు అంటున్నారు. అసెంబ్లీలోతేనే personal affairs అంటారు. ఊళ్ళల్లోకిపోతే ఉద్యోగాలుపోయి తన్నుకుంటున్నారు, లిండికి బాధ పడుతున్నారు. పర్మిట్టుతో బాధపడుతున్నారు, ఇవన్నీ ఎవరికి చెప్పాలి. ప్రైవేట్‌కు వెళ్ళితే ఒక సమస్య వస్తుంది, క్రిడికోర్టుకు పోతే రికమెండేషన్లు వస్తున్నాయి, జడ్జి మెంట్లు తలక్రిందులుగా మారుతున్నాయి. చెప్పకొనడానికి చోటులేదు. అసెంబ్లీకి వస్తే personal అవుతుంది. తమవద్దకు వస్తే—personal issue, ఎట్లా తీసుకొంటామంటారు. అన్నీ పర్సనల్ ఇష్యూస్ అయ్యేటప్పటికీ దేశం అంతా personal issue అయి కూర్చుంటోంది. కష్టమే. బజారులోని మాటలు చెబుతున్నామంటున్నారు.

Mr. Speaker :—You have made some specific allegation against the Minister for Agriculture, Sri Balarami Reddi that because some of his own relatives brought some lorries containing food and since the collector Sri P. V. Ratnam did not oblige him, the collector was compelled to go on leave. What are the names of those persons who brought lorries, how are they related to Sri Balarami Reddi and whether it is a fact that Sri Balarami Reddy compelled him to go on leave? Now, from what appeared in the press Sri P. V. Ratnam went on leave on grounds of health. That is what I have read in the papers,

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఎవరు చెప్పినప్పటికీ—యీ గ్రాండ్సుమీద చెడితే తేలిపోతారు కదండి ?

Mr. Speaker :—Another thing you are saying; Some personal allegations against Mr. D. S. Reddy, Vice-Chancellor, and all that...

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Yes, Sir— పర్సనల్ నేను చెప్పక తప్పనండి ఇక్కడ. పర్సనల్ ఎలిగేషన్స్ కాకపోతే, నో—కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్ ఎందుకండి ?

Mr. Speaker :—Same things Mr Sundarayya could have referred to, Mr. Tenneti Viswanatham could have referred to

శ్రీ కె. బ్రహ్మనందరెడ్డి :—వారు పెద్దలు మాట్లాడారు బాగానేవుంది అనుకోండి. ఏదో విన్నాము. నేను ఇప్పుడు అసెంబ్లీముందు, తమ ముందు చెబుతున్నాను. ఒక ప్రైవేట్ జడ్జిని of some other Court—any Court నేను పేరుడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. ఆయన ఇచ్చిన ఛాలెంజికి సంసిద్ధంగా ఉన్నాడేమో—అడిగితే—మంత్రి అయినా రాజీనామా పెట్టాలి; వారన్నా రాజీనామా పెట్టాలి. ఈ ప్రైవేట్ కాదు; any Court. మీరుకోరినటువంటి ప్రైవేట్లోనుండి ఒక జడ్జిని వేస్తాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అసలు వారు ఎందుకు వెళ్ళాలో చెప్పండి. అసలు ఆయన రాజీనామా ఇవ్వవలసిన పనేమో చెప్పండి ముందు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రాజీనామా—He himself said...

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అది కాదండి. నేను అడిగేది జాయింట్ కలెక్టర్కు ఎందుకు సివిల్ సర్వే తీసిపారేశారో చెప్పండి. దానికి జవాబు చెప్పండి. తమవత, మంత్రిలయొక్క వ్యవహారాలన్నీ ప్రైవేట్లో పెట్టమనండి. ఏ ఏ చార్జెస్ ఉన్నవో, వరుసన తీసుకోమనండి, ఎవరెవరికి పర్మిట్స్ ఇస్తే. ఎవరెవరు తీసుకొన్నారో చెప్పమనండి. ఎవరెవరు బంధువర్గాలలో ఆఫీసర్స్ ఉన్నారో చెప్పమనండి

Sri K. Brahmananda Reddy :—I think, Sir, it is better to allow him to explain slowly. Let him speak whatever he wants to speak. He is not amenable to any argument. What are we to do!

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఆవునండీ. పైన ఆదికారంలో కూర్చున్న వాడికి క్రిందకూర్చున్న వాడు చెబుతుంటే వినపడదు. మేము ఇక్కడ అసెంబ్లీలో కూర్చుని ఊళ్ళో వాళ్ళకి చెబితే వారికి అట్లాగే ఉంటుంది. మీకూ ఉన్నారు ప్రజలు, మాకూ ఉన్నారు ప్రజలు. మీకు ప్రజలు లేకపోతే మీరూ రారు. మాకు ప్రజలు లేకపోతే మేమూ రాము ఇక్కడకు. వారన్నారు; చాలా సంతోషము. ఒక పెద్ద వ్రాకోర్టు జడ్జిలో, ఎవరినో వేసి, యీ మంత్రుల వ్యవహారాలన్నీ విచారించటానికి ఒక కమిటీని వేయమనండి. దాంట్లో ఏమీ జరుగుతుందో చూద్దాం. కైరాన్, బిరేన్ మిత్రా వ్యవహారంలో వేశారు. జరుగుతున్నాయి క్రిందికిపైకి, పైకి కిందకు. ఇక్కడ ఎవరూ అడగడంలేదని అనుకొంటున్నారు. ఇక్కడ కూడ తిరుగుతాయి ఒకరోజున ; తప్పదు.

Mr. Speaker :—So far as Orissa is concerned, so far as Mysore is concerned, so far as Punjab is concerned, you see, definitely some allegations were made against the Ministry, the matter was enquired into and still is being enquired into. All those things you could have certainly raised against this Ministry and sent to the same concerned people.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఆ స్థితి రావద్దండీ.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆ స్థితి రాలేదు కాబట్టే— Simply do not refer them.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇప్పుడు రాష్ట్రపతికి వెళ్ళిన పేటిషన్స్ కొన్ని ఉన్నవి. తమకు కూడ ఒక కాపీ వచ్చిందేమో తెలియదు.

Mr. Speaker :—Anyhow so far as we are all concerned we are not aware of those things.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అదే నేను చెబుతున్నది. అది పెట్టవలసిన స్థితి వస్తున్నది. ఆ స్థితి వచ్చినప్పుడు ఎవరికి వారు కాంగ్రెసులోనే పెట్టుకొంటున్నారు కొన్ని విడిగానూ పెడతారు; అది కొన్నాళ్ళు ఉంటుంది. కారే రాజుల్ రాజ్యముల్ గెలువరే—గర్వోన్నతిన్ వారేరి?—అనే క్వశ్చన్ తోపే విలుస్తుంది ఎక్కడైనను. ఇవాళ ఉన్న పరిస్థితిలో బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికి కోపము రావచ్చును. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికి ఎప్పుడూ కోపమురాదు; నాకు తెలుసు. వారు చాలా నిదానంగా ఉండే మనిషి. ఎందువల్ల కోపం వస్తుందంటే—నన్ను గురించి ఎవరైనా ప్రశ్న వేస్తే నాకు ఆవేశం రావటం సహజము. నన్ను అన

కుండా చేశాన్నంతా అంటే ఎప్పుడూ నాకు కోపం రాదు. అందువల్ల ఆరాజ్యంలో మేము ఉన్నాము. మాతోబాటు జనం ఉన్నారు. సుబ్బారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు వారి జనము ఉన్నారు; మా జనం ఉన్నారు. వారిదగ్గరకు వెళ్ళేజనం ట్రిబ్యూనకు వాటికి వెడతారు. ఉద్యోగాల్లో దెబ్బతిని, అవస్థలు పడి పమి చేయటానికి చేత గానివారు మా దగ్గరకు వస్తారు. అందువల్ల మేము చెప్పటము తప్ప చేసినదేదు. అసలు ఇప్పుడు ఎందువల్ల యీ నో కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్ తెచ్చింది? నో— కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్ వోడిపోయింది గనుక ఎట్లాగూ కానేవు ఎట్లాగూ ఇంటికి పోదాము అని కాదు. అడుగున ఉన్న జనం యొక్క ఆవేదనంతా చెప్పటానికి? మేము ప్రత్యక్షంగా చూపించవలసి వస్తున్నది. దీనికి కోర్టులు ఎక్కడ ఉన్నాయి కోర్టులోకి తీసుకుపోతారా? కోర్టులన్నీ ఎవరిచేతిలో ఉన్నాయి? క్రిందికోర్టు లన్నీ ఎవరిచేతిలో ఉన్నాయి? ఇక్కడనుండి కబురుచేస్తే జడ్జిమెంట్ తలక్రిందులుగా జరిగే స్థితిలో అధికారం పెట్టుకొని కూర్చుని...

Mr. Speaker,—Please avoid these things, Mr. Vavilala Gopalakrishnayya. What is the point in saying that the Government are interfering with the judiciary?

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—Exactly, Sir...

Mr. Speaker:—I am so sorry.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—You are feeling sorry; we are becoming the victims and feeling sorry.

Mr Speaker,—What I say is, judiciary is supposed to be very independent and there has not been one instance which has come to light so far in our State...

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మై లెవెల్ జ్యూడిషియరీ గురించి నేను చెప్పటం లేదు. హైకోర్టు గురించి చెప్పటానికి నాకు హక్కు లేదండి. ఇవాళ ఉన్నటువంటి పరిస్థితిలో...

Mr Speaker:—You are simply making allegations against the judiciary, accuse the Government -- Go ahead as you please. I do not know why you are transgressing your own limits which you never did in the Assembly. It does not add-

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా. మీరు నాయొక్క ఆవేదన అర్థం చేసుకొంటారని చెబుతున్నాను.

Mr. Speaker,—I do understand, but there is a way of doing things any where. You can certainly criticise the Government, criticise their policies, what they are doing, but why do you make allegations against the judiciary and others.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—డాక్టర్ మేము విప్టిమ్స్ అండి.

Mr. Speaker,—Might be stray cases. I don't say everything is perfect in this world and with this Government; I am the last man to say that. There are some people who misbehave; they might have interfered in a few cases, but you don't generalise those things and say that judiciary is being led by the Government.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—జనరల్ గా కాదండి. కొన్ని ఉన్నాయని చెప్పాను. కొన్ని అంటే — మళ్ళీ ఉదాహరణలు చెప్పమంటారు. అందుకోసం చెప్పాను.

Mr. Speaker:—I don't deny. After all, this is democracy. In a democracy, there is support from the people and several people oppose. They do thousands of things every day. Do you think they are doing everything perfectly,

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—We are not saying—

Mr. Speaker:—They don't say they are Divine beings. They never said that. They admit their own failures. What I am asking you is, please do not make personal allegations which you can't prove. Beyond that, you can speak whatever you want.

శ్రీ వావిలాలగోపాలకృష్ణయ్య:—వారు డివైన్ బీయింగ్స్ అని చెప్పలేదు. మేము చేసిందంతా న్యాయం; మేము చేసిందంతా రైట్ అని అంటున్నారు. అది సరైనది కాదని చెబుతున్నాను. ఇప్పుడు నో కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్ అన్నప్పుడు—జరుగుతున్న అన్యాయాలన్నీ చెప్పకుండా ఏదో “మీరు చెప్పింది బాగా

ఉంది ; లేదా, అది—సిద్ధాంతం సరిగా లేదు ” అని చెప్పి వెళ్ళమంటారా ? ఇక మేము ఎవరికి చెప్పకోవాలి ? విశ్వనాథంగారు ఒకమాట చెబితే — అందరూ ఒప్పుకొన్నారు. నేను కాస్త చెబితే వారికి కష్టం వేసింది. “ మీరు క్లబ్ లోకి పోయి వినండి — ఏమంటున్నారో మీ వాళ్ళు ? ” అని విశ్వనాథంగారు అంటే, వారికి కోపము రాలేదు. వారు అన్నమాట నేను చెబితే కోపం వచ్చింది. అంత కన్నా ఇంకేమీ లేదు. ఈ నో కాన్ ఫిడెన్స్ గెలవదని తెలిసికూడ ఏమీ తోచక పెట్టారు అని శ్రీరామమూర్తిగారు అన్నారు. అటువంటప్పుడు యీ నాడు యీ శాసనసభలో మేము కూర్చున్నదికూడ ఏమీ తోచకనే అవుతుంది మనం స్వరాజ్యం సాధించింది ఎందుకు ? స్వరాజ్యంకోసం త్యాగాలు చేసినవారు—మహానుభావులు ఇక్కడలేకపోలేదు. వాళ్ళతోబాటు మేముకూడ అందుకు త్యాగాలు చేసినాము. అయితే మేము దానికి పేర్ అడగటం లేదు. అందులో మాకు రావలసిన భాగం అడగదలచుకోలేదు. కాని, మీరు మేము కలిసి చేసినత్యాగం ఎందుకు అంటే—అడుగువాడి కోసం ఆ అడుగువాడు ఏ స్థితిలో ఉన్నాడో ఇవాళ అలోచించారా ? ఆ అడుగువాడు అధ్యాన్నస్థితిలోకి పోతున్నాడు. అతనికి తిండిలేదు ; గుడ్డ దొరకదు ; ఉండడానికి ఇల్లులేదు. ఇళ్ళు వరుసగా ఎవరికి ఇస్తున్నారు ? ఆ మాట నేను చెబితే మళ్ళీ ఎలిగేషన్ అంటారు. నాలుగు కార్లు ఒక్కరే తీసుకొన్నట్లువ. టి—పేరు చెబితే మీకు కోపం వస్తుంది. తీసుకోవటం తప్పేనా అండి ? పేర్లు చెబితే పర్సనల్ ఎలిగేషన్ అంటారు. గవర్న మెంట్ చేతుల్లో పెట్టుకొని ఒక్కరే నాలుగు వర్సిట్లు తీసుకొన్నారే. ఆ నాలుగు సంగతి నేను పేరు చెప్పకపోతే—స్పెషై చేయమంటారు. చెబితే పర్సనల్ ఎలిగేషన్ అంటారు. ఏమీ చేయమంటారు ? భూములు ఎవరెవరు తీసుకొన్నారో లెక్క చెప్పమంటే అది తప్పంటారా ? వారు భూములు తీసుకొన్నది తప్పంటారా ? కాదా ? గవర్న మెంట్ ఆఫీసర్స్ అంతా కూర్చుని భూమి తీసుకొన్న సంగతి తమ దగ్గరకు ప్రశ్నకూడ వచ్చింది. 2,000 ఎకరాలు వరుసగా 100 రు.లకు ఇచ్చారని తమకుకూడ తెలుసుకదా. దానిమీద అడిగితే — మేము ఆశ్చర్యపడ్డాము ; చూస్తాము అని అన్నారు కదా. క్రింది రైతాంగానికి పొలం ఇవ్వమంటే—వారి మీద పన్ను వేశారు కదా. బీదలకు భూమి ఇవ్వమంటే ఇప్పుడు కాదు అన్నారు కదా. ఆ నిషయాన్ని చెబితే పర్సనల్ ఎలిగేషన్స్ అంటారు మరి, కో—ఆసరేటివ్ సానైటీ పెట్టకమాట నిజమే కదా. మన ఎదురుగా అగువిస్తున్నది గ్లాసియర్ కోట. అది ఎట్లా కడుతున్నారని చెప్పి అడిగాము కదా అడిగితే—ఒంధువులా అని చెప్పి కోప్పడ్డారు కదా. మళ్ళీ బిల్డింగ్ కడుతూనే ఉన్నారు ; అక్కడ. దానిని సర్వేచేశామన్నారు కదా. సర్వేచేసి, అది గవర్న మెంటుది అవునోకాదో చెప్పారా ఇంతవరకు ? ప్రైదరాబాద్ సిటీలో జరుగుతున్న సంగతి చెబుతున్నాను ఇదంతా

జనం అనుకొంటూంటే ఏమి చేయాలి? మన కాన్స్టిట్యూషన్ ప్రకారంగా కొన్ని యాక్ట్స్ చేస్తున్నాము. ఆ యాక్ట్స్ క్రింద కొన్ని రూల్స్ చేస్తున్నాము. ఇంతవరకు ఏ ప్లేటులో అయినా సరే చేసినటువంటి జి. ఒ. ను యాక్టులో చేసి- యాక్టుకు చేసుకొన్నటువంటి స్థితి ఎక్కడైనా ఉందా? మనం మాత్రమే చేశాము. పంచాయితీ యాక్టు - పంచాయితీ సమితులను చీల్చాలంటే ఎట్లా చీల్చారు? ఏ విధంగా పడితే ఆ విధంగా చీల్చారు. మొన్న బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారికి కోపం వచ్చింది. నేను కూడ చాలా సంతోషించాను. డిలిమిటేషన్ కమిటీ వారు ఇష్టం వచ్చినట్లు చేసేస్తున్నారని అన్నారు. వారు ఇష్టం వచ్చినట్లు చేయటానికి వారికి అధికారము ఉన్నది. వారు చేసిపారేశారు. ఈ గవర్నమెంటు చేతిలో - ధికారం ఉండి, వీరు ఏమి చేశారండి? వారు ఇష్టం వచ్చినట్లు ముక్కలు ముక్కలు చేసిపారేశారు. ఇదంతా ఎవరికోసం చేశారని నేను అడుగుతున్నాను. తమ స్వార్థం కోసమా? స్వార్థం అని పేర్లు చెబితే-అదిగో, గోపాలకృష్ణయ్య-నీవు ఫలానా వాళ్ళని గురించే చెబుతున్నావు; అట్లా చెప్పవద్దు అని అంటున్నారు. అందుకే నేను భయపడుతున్నాను. ఎవరికి చెందకుండా ఊరికే అతీతంగా జరగదు కదండి? ఓబీ అచ్చాప్రొ, పీబీ అచ్చాప్రొ బాగానే ఉంది; ఇక్కడ మనం తీర్మానం చేశాము; మేము వోటు వేశాము; మీరు గెలిచారు, అని చెప్పి వెడితే గోపాలకృష్ణయ్య బెస్ట్ అని అంటారు. దాని కేమీ అభ్యంతరం లేదు. కానీ నేను ఊళ్ళోకి పోయేటప్పటికి ఏమి చెప్పాలి? “మా బియ్యం సంగతి ఏమి చేశావయ్యా నీవు? నా గుడ్డ రాలేదు; ఏమి చేశావయ్యా? నేషనలైజేషన్ తీసుకువచ్చి డబ్బు అంతా తగలేస్తూంటే మాకేమి చేశారయ్యా? మాకు కారెక్కటానికి చోటు లేదు; ఏమి చేశావయ్యా?” అని అడిగితే ఏమీ చేయలేదయ్యా-మాలో మేము మాట్లాడుకొని వచ్చావయ్యా - అని చెబితే, నీవు ఎందుకు వెళ్ళావని అడుగుతారు. ఈ నో-కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్ తీసుకురావటంలో ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే-ఈ ప్రభుత్వం ప్రతివ్యవహారములో పర్సనల్ గా, తమ బంధు వర్గానికి ఆప్తవర్గానికి చేసేసి, వచ్చిన డబ్బు అంతా తాము ఆకట్టుకోవడంవల్ల అడుగువాడికి పోవలసిన ఆదాయం అడుగువాడికి పోనందువల్ల ఇవాళ దేశంలో యీ పరిస్థితి ఏర్పడింది. ప్లానింగ్ లో ఖర్చుపెట్టలేదని మేము చెప్పటం లేదు. ప్లానింగ్ లో ఖర్చుపెడుతున్నారు; చాలా ఖర్చుపెడుతున్నారు. ఆ పెట్టింది ఏమవుతున్నదో నేను కాదు. కమిటీలే చెబుతున్నాయి. అవి నేను ఇప్పుడు ఇక్కడ పర్టిక్యులరైజ్డ్ చేస్తే కోపం వస్తుంది. పర్టిక్యులరైజ్డ్ చేయకపోతే బాగా ఉంటుంది. Industries ఉన్నవి. Industries కు ఎంతమందికి డబ్బు యిస్తున్నారు? మళ్ళీ ఎప్పుడైనా వసూలు చేశారా అని అడుగుతున్నాను. Madras

State లో ఉండగా యిచ్చినటువంటి డబ్బు అడిగితే యంతవరకు జవాబు చెప్పరు.. ఎవరిది అంటారు? personal అవుతుందని నేను చెప్పితే ప్రమాదం వస్తుంది కాదంటే - నువ్వు vague చెప్పావు అంటారు. అయితే ఏమి చేయాలి, ఈ ఓటు ఎప్పుడూ గెలవదు. ప్రజలలో ఉన్నటువంటి మనోభావాన్ని మేము express చేస్తున్నాము. అదే మా పని. ప్రజాస్వామ్యం దెబ్బిగారు కూడా ఒకసారి జ్ఞాపకం తెచ్చుకోవాలి-pleader గా ఉన్నప్పుడు యిద్దరు స్టేడర్లు అనుకూలంగా ఉండికూడా యిద్దరివైపు case చెప్పబోయేటప్పటికి కాస్త అరచుకుంటారు. తరువాత friends గా ఉంటారు. నేనుకూడా అడిగేది అదే. మీ తరపున ఉన్నటువంటి ప్రజ మీకు ఉన్నది. మా తరపున ఉన్నటువంటి ప్రజ మాకు ఉన్నది. అందరికీ సంబంధించినటువంటి అడవి జనం ఉన్నది. ఆ అడవిజనం యొక్క ప్రాతినిధ్యానికి జవాబు చెప్పాలి అనేటప్పటికల్లా మీకు కష్టం ఉండవచ్చు, కాని vote అయిపోయిన తరువాత మనం అంతా friends గా ఉంటాము.

Mr. Speaker :— Before I call upon the next speaker to speak, just one thing I want to say. We have got 1 hour and 10 minutes but still a number of members want to speak. I am only making one request to the members. We will sit till 2 o'clock and from now on, excepting the two Ministers, Sri A. Balarami Reddy and Sri A. C. Subba Reddy, who want to give replies, for all the other members I would like to give at the rate of 10 minutes. Please confine yourself within these 10 Minutes.

శ్రీ వీల్లలపూజ్ఞి వెంకటేశ్వర్లు :— దీనిలో ఇంకొకటి కూడా మీదృష్టికి తీసుకు రావలసి యున్నది. Main parties కనీసం ఒకరినైనా మాట్లాడించడానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. పేర్లు మీకు యిచ్చాము ఇదికూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని arrange చేయండి.

Mr. Speaker :— You kindly arrange accordingly.

Sri Pillalamarri Venkateshwarlu :—We have requested that our whole time may be allotted only to one speaker.

Mr. Speaker :— I do not think there is one member who has confined his speech to the time that was given and within which he has promised to complete his speech.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ :- Main opposition parties అంటున్నారు. ఏ పార్టీకి చెందనటువంటివారు చాల మందిమీ ఉన్నాము. మాకు అంతా ఒకసారి అయినా నూట్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వాలి.

Mr. Speaker :- Opposition Parties must come to some understanding.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ :- ఎట్లా understanding? తమరు ఏర్పాటు చేసే time లో major time లో ఒక్కొక్క గంట పెద్ద నాయకులకే అయిపోతే మాబోటి చిన్నచిన్నవాళ్ళు అభిప్రాయాలుకూడ చెప్పవలసి ఉంటుంది

Mr. Speaker :- I am not going on that basis. I am telling you irrespective of the fact whether the party forms the main Opposition or whether the party consists of 10 people or 2 people or if they do not belong to any party I am trying to be as fair as possible.

Sri Tenneti Vishwanatham :- I am very sorry, I took more time than what allotted. I apologise.

Mr. Speaker :- Not only you—

Sri Pillalamarri Venkateshwarlu :- I also apologise for exceeding my speech beyond 10 minutes.

Mr. Speaker :- Still you want more time to be given. How is it possible?

Sri Pillalamarri Venkateshwarlu :- One important speech from our side; that is my simple request to you for 20 minutes.

శ్రీ వి. రామచంద్రరావు :- mutual reclamation వల్ల అవకాశం అంతా అయిపోతుంది. మధ్యాహ్నం మూడు గంటల నుంచి పెడితే వాగుంటుంది

Mr. Speaker :- I wanted to avoid. Members won't come. At least you have got some audience now. If there is evening session, nobody will come.

Sri T. K. R. Sharma :- It is not a question of audience. It is a question of giving expression to one's thought.

Mr. Speaker :- What is the question of giving expression to empty benches?

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :- అధ్యక్షా, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి ఉపన్యాసం విన్న తరువాత నేను ఎంతో మాట్లాడాలి అనుకొన్నటువంటి విషయాలన్నీ మరచి పోయాను. తమరు 10 నిమిషాలే time ఇచ్చారు. నిన్నటి రోజున మా whip 1/2 గంట సేపు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఉన్నదని అంటే తమరు 10 నిమిషాలకు కుదించు చేశారు. తెలుగు దేశంలో పూర్వం నుంచి ఉన్నటువంటి నానుడి నాకు జ్ఞాపకం వస్తున్నది.

“తప్పులెంచువారు తమ

తప్పులెరుగరయ్యా విశ్వదాభిరామ విసురవేమ” అని

దానిని కొంచెం సరిగా చేస్తే బాగా ఉంటుందేమో అనుకుంటాను. విశ్వదాభిరామ అనే బదులు “విశ్వనాథరామ విసురవేమ” అంటే విశ్వనాథంగారు నాపైన కోపపడ వద్దని కోరుకుంటాను. ఈ ప్రచారం అనేది పూర్వం నుంచి జరుగుతూ ఉన్నది. ఈ సందర్భములో గౌరవనీయులైన కల్లూరి సుబ్బారావుగారు వారి స్వంత విషయాన్ని గురించి చెబుతున్నటువంటిది ఒకటి జ్ఞాపకం వస్తున్నది. వారిపైన పాపం ప్రచారం చేయడానికి ప్రతిపక్షములు ఎదీ చిక్కక ఒకటి చెప్పారట. సుబ్బారావుగారి భార్య మంగలివానితో లేచి పోయిందని, నాభార్య చనిపోయి కనీసం యిప్పటికి 40 సంవత్సరాలు అవుతుంది అని అయన ప్రజలలో నచ్చ చెప్పడానికి కొంత కాలం పట్టిందట. అట్లాగే పట్టాభి సీతరామయ్యగారు కూడా Feathers and spanes అనే పుస్తకంలో ఒక తమాషా చెప్పారు. U. P. లో సర్. వై. చింతామణిగారు contest చేసేటప్పుడు ప్రతిపక్ష సభ్యులు చింతామణి అంటే బోగముడి. బోగముదానికి ఎందుకురా మీరు ఓటు ఇస్తారు అన్నారు. ఆ దెబ్బతో చాలమని వాస్తవమని నమ్ముకున్నారు. చింతామణిగారికి నేను బోగందానిని కాను. నావేరు చింతామణి అయితే మాత్రాన నేను బోగం కులానికి సంబంధం కాదు అని చెప్పుకొనే దానికి అయన తలప్రాణం తోకకు పచ్చింది. ఆ విధంగా నీలివార్తలు గాలి వార్తలు నిర్మాతలకు చేదోడు వాదోడుగా ప్రతిపక్ష సభ్యులు వ్యవహరిస్తే వాస్తవానికి ఈ debate యొక్క స్థాయి ఎంతవరకు దిగజారి పోతుందో చెప్పడానికి అర్థం కాదు. ప్రతిపక్ష సభ్యుల యొక్క ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వ రంగంలో ఉన్న లోపాలన్నీటినీ చూపించడం, ముఖ్యంగా ఆహార రంగం

లో ఉన్న ఉత్తర పరిస్థితిని ప్రజలయొక్క దృష్టికి తెచ్చడానికి ఉద్దేశించామని ఈ తీర్మానము అని అన్నారు. కాని ప్రతిపక్ష సభ్యులయొక్క విమర్శలున్న తరువాత యివి రోజూ వింటున్న పాత పాటలేగాని దీనిలో కొత్తదినం ఏమీ లేదు అని పిస్తున్నది. కొత్త విమర్శ ఏమైనా ఉన్నప్పుడేమోనని నేను చాల పరిశీలనగా చూశాను గాని కొత్తది ఏమూత్రం కనిపించలేదు. corruption, favouritism, nepotism, soaring prices అని ఈ పాత పాట గత 15 సంవత్సరాలనుంచి వింటూనే ఉన్నాము.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— మీరు రాజ్యంలో ఉన్నట్లయితే ఇంకో 15 సంవత్సరాలు వింటారు.

శ్రీ జి. అయ్యప్పరెడ్డి :— అదే చెప్పాము నాకు ఆశ్చర్యం వేస్తున్నది. గత 17 సంవత్సరాలనుంచి కాంగ్రెసు యంత దుప్పరిపాలన చేస్తుంటే ఆంధ్రదేశంలో ఉన్న ప్రజానీకం యంత త్యాగశీలురైన ప్రతిపక్ష సభ్యులకు ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసేదానికి ఎందుకోసం అవకాశం యివ్వడంలేదో అర్థం కాకుండా ఉన్నది. 17 సంవత్సరాల దుప్పరిపాలనను గురించి మీరు చేస్తున్నటువంటి సక్రమ చారం యొక్క ఫలితం ఏమైంది అని అడుగుతున్నాను. ప్రతిపక్షం ఈదినం ఏ పద్ధతులలో ఉన్నది. ఈ 17 సంవత్సరాలనుంచి పటిష్టం అయినదా? లేక దిగజారి పోయిందా అనేది ఒకసారి ఆశ్చర్య విమర్శ చేసుకోవలసిందని కోరుతున్నాను. అదర్బాలయొక్క అద్దాల మేడలో కూర్చుని corruption గురించి, nepotism గురించి, communalism గురించి ఉపన్యాసాలు దంచి కొట్టడం చాల సులభం. తాము ఒక్కరే corrupt కానట్లు, తమకు ఒక్కరికే అతితమైన శక్తులు ఉన్నట్లు యితరులు ప్రతి ఒక్కరు corrupt అయినట్లు చెప్పడం సహజం. విశ్వనాథంగారు చెప్పారు. క్లబ్ లో బస్సులలో హోటల్ లో ఒక్కడ చూచినాగాని యిటువంటిది ఉంటుంది. ఆ క్లబ్ లో, హోటల్ లో మాట్లాడే ప్రతి వ్యక్తికూడ తాను ఏదో ఋషిశ్వరుడు అయినట్లు యితరులు corrupt అయినట్లు మాట్లాడుతూ ఉంటారు. అది సాధారణంగా మనం ప్రతిరోజు వింటూ ఉన్నటువంటి విషయమే. చూస్తున్నటువంటి విషయమే. ప్రతిపక్ష సభ్యులను అడగవలసింది ఒకటే. ప్రభుత్వం యంత అత్యాచారాలకు ఒడిగట్టినప్పుడు కూడ ఎందుకుగాను ప్రతిపక్షం పటిష్టం కావడం లేదు. గత 15 సంవత్సరాల చరిత్రను ఒకసారి విమర్శనా దృష్టితో చూసుకుంటే అర్థం - అవుతుంది. 1954వ సంవత్సరంలో అవిశ్వాస తీర్మానం ఉన్నదని మొకటేళ్ళట్లుగారు చెప్పారు ప్రకాశం గారి ప్రభుత్వం ఉన్నది. గౌరవనీయులైన విశ్వనాథంగారు కూడ అప్పుడు ప్రభుత్వంలో ప్రముఖ

పాత్ర వహించేవారు. ఆర్థిక మంత్రి వారు. రెండవ ప్రణాళిక రూపొందించే సమయం అది. ఇప్పుడు వున్న ప్రతిపక్ష సభ్యులు లచ్చన్నగారు అప్పుడు కూడా ఆపోజిషన్ లో వున్నారు. నాగిరెడ్డిగారు అపోజిషన్ లో వున్నారు. వారందరూ కలిసి ప్రోహిబిషన్ పాలసీపై అవిశ్వాస తీర్మానాన్ని అప్పుడు ప్రతిపాదించారు. దానిని నెగ్గింప జేశారు. తద్వారా ప్రకాశంగారి ప్రభుత్వం పతనం అయిపోయింది. లచ్చన్నగారు, విశ్వనాథంగారు ఆరోజులలో వరసర విరుద్ధమైన భావాలు కలిగి వుండేవారు. తరువాత ఎక్స్ ప్లెన్ డ్ అయిన తరువాత లచ్చన్నగారు బ్రెజిల్ బెంచెన్ లోకి వెళ్ళారు. అప్పుడు వారి ప్రోహిబిషన్ పై ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానం ఏమైనదో? దానిని గురించి ఏమనుకున్నారో అవన్నీ మరచిపోయి కొంత కాలం ప్రభుత్వంలో వుండి తరువాత సోషలిస్ట్ డెమోక్రటిక్ పార్టీ అని, తరువాత స్వతంత్ర పార్టీ అని, చివరకు సర్వ స్వతంత్ర పార్టీ యొక్క రూపు రేఖలకు వారు ప్రత్యక్ష చిహ్నంగా అయినారు. ప్రతిపక్ష సభ్యులలో చిత్తశుద్ధి, స్వంత బుద్ధి, నీతి ప్రవర్తన, ప్రజలయొక్క సమస్యలను అర్థం చేసుకొనే అవసరత యివన్నీ తగ్గడం వలననే ప్రతిపక్షం ఇంత బలహీనంగా వుండవలసిన అగత్య మేర్పడినది. ఈ దినం కాదుగదా, 67 లోనయినగాని ప్రతి పక్షం ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసుకోడానికి, యీ కలగాపులగంగా వున్న యీ ప్రతిపక్షంలోని పార్టీలన్నీ ఏకమైనా, ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసే తాహతు, దోహదం వున్నాయేమో ఒక్కసారి ఆలోచించుకోమని కోరుకున్నాను. కమ్యూనిస్టు పార్టీ మనకేమీ కొత్తది కాదు. దాని చరిత్రనంతా విమర్శించ వలసిన అవసరం లేదు. 1942లో జాతీయోద్యమములో నుండి విడిపోయి ఏవిధంగా దేశ భక్తికి వ్యతిరేకమైన శక్తులతో ప్రవర్తించారో ప్రత్యేకంగా యీ సమయంలో చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. తరువాత, చైనా ఎగ్రెషన్ తరువాత వారి పరిస్థితి ఎటువంటిదో, వారి పార్టీ ఏవిధంగా వుందో వారికే తెలియదు. ఇప్పుడు రెండుగా చీలిక అయింది. మార్క్సిస్టు అని, రిజిజినిస్టు అని. ఎవరు డివిజనిస్టు? ఎవరు మార్క్సిస్టు? తెలియక ప్రజానీకానికి విద్వేషం గా వున్నది. నేను యిదంతా ప్రతిపక్ష సభ్యులను సభ్యులను ఎత్తిపొడవాలనే ఉద్దేశంతో చెప్పడం లేదు. డెమోక్రసీ అనేది దేశంలో పటిష్టం కావాలని కోరే ప్రతి వ్యక్తి ప్రతిపక్షం బలిష్టం కావాలనే కోరికాదు. కాని, ప్రతిపక్షంలోని వారి పార్టీలకు ఒక విధానం లేనందువలన ప్రతిసారి వోడిపోడం జరుగుతున్నది.

ఇక, ఆహార సమస్య వున్నది. ధరలు పెరుగుతున్నాయి. మనం దీనిని గురించి విమర్శనాత్మకంగా ఆలోచిస్తే యీ అంధ్రదేశమే కాదు, భారతదేశం ఎన్నడయినాగాని ఆహారం విషయంలో చాలా సమృద్ధిగా వున్నదా? ఒకప్పుడు

సమృద్ధిగా వుండి యిప్పుడు దిగజారిపోయిందా ? అనే ప్రశ్న ఉత్పన్నమవుతుంది. 1952వ సంవత్సరములోనై తేనేమి, 54వ సంవత్సరములోనై తేనేమి, మొట్టమొదట ప్రకాశంగారి ప్రభుత్వం ఏర్పడినప్పుడయితేనేమి అప్పుడున్న పరిస్థితులేమిటి ? ఇప్పుడున్న పరిస్థితులేమిటి ? ఆ విధంగా చూస్తే మనం తప్పుకుండా ముందుకు పోయామని తెలుస్తుంది. అప్పుడు నీటి పారుదల క్రింద వున్న భూములంతగా వుండేవి, ఇప్పుడెంతగా నున్నాయి ? అప్పుడు ఒక వ్యక్తి యొక్క నికరాదాయ మెంత ? ఇప్పుడు నికరాదాయ మెంత ? తెలుసుకుంటే పరిస్థితి అర్థమవుతుంది. అంతేగాక, వైద్య, విద్యారంగాలలో కూడ ఎంతో అభివృద్ధి జరిగినది. ఈ విషయాలన్నీ సహేతుకంగా ఆలోచిస్తే తెలుస్తుంది. అదేమీ లేకుండా వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినట్లుగా, ఫలానా ఆయన ఫలానా జిల్లానుండి వస్తున్నాడు, ఆయన ఆ జిల్లాను ధారాదాతం చేసుకున్నాడు. ఇంకొకాయన ఇంకొక జిల్లానుండి వస్తున్నాడు ఆయన ఆ జిల్లాను ధారాదాతం చేసుకున్నాడు అని చెప్పడం సరియైన విమర్శ కాదు. అటువంటి అతీతమైన పరిస్థితులు యితకు ముందు ఎప్పుడయినా వున్నాయేమోగాని. ప్రతి సామాన్యవ్యక్తి సజీవంగా రాజకీయంగా మేలుకున్న యీ రోజులలో అది ఏవిధంగా కూడా సంభవం కాదని నేను చెప్పరలను. ఇండిల్ జవహర్లాల్ నెహ్రూవంటి వానికి కూడా అది సంభవం కానప్పుడు యితర నాయకులకు అసలు సంభవంకాదని నేను చెబుతున్నాను. అది కేవలం చీప్ గా వారు, వీరు మాట్లాడినట్లు, వారు వీరు మాట్లాడడానికి దోహదం యివ్వడంతప్ప వాస్తవవానికి చాలా దూరంగా వున్నదని విన్నవిస్తున్నాను. అవర పదార్థాల ధరలు పెరిగి పోతున్నాయి. వాస్తవమే. ధరలు పెరగడం ఎందుకు జరుగుతున్నదనే విషయం తీవ్రంగా ఆలోచించ వలినదే. సంఘంలో ఉత్పన్నమవుతున్న సోషియో ఎకనామిక్ ఫాక్టర్స్ ఒకదానిపై మరొకటి రియాక్టు అవుతున్నవి కొంతవరకు వాటిని అడ్డుస్తూ చేసుకోవడం జరుగుతున్నది. ఉదాహరణకు—ధరలు విపరీతంగా పెరిగి పోతున్నవి అని అనుకుంటే, నాకు నేనుగా యీ సమస్యపై ఆలోచించినప్పుడు, ధరలు విపరీతంగా పెరగడం వలన ఎవరు నష్టపడుతున్నారు? ఎవరు కష్టపడుతున్నారు? అని ప్రశ్న చేసుకుంటే, ఇంత విపరీతంగా ధరలు పెరుగుతున్నప్పటికీ, ఏసీఎంహాలు వద్దకు వెళ్ళినప్పటికీ జనం విపరీతంగా క్యూలో వుంటారు. ఏషాపుకు వెళ్ళినా జనం విపరీతంగా క్యూలో ఉంటారు. దీనికి కూడా ఒక చిన్న ఉదాహరణ చెప్పాలంటే, ... ఓకే అంగీ కుట్టడానికి దణ్ణి రెండు రూపాయిలు ఛార్జ్ చేస్తున్నాడు. ఇది చాల విపరీతంగా కనబడుతుంది. అయితే అందుకు కూడా అతనికి ఏదేనిమిది రోజుల సమయం యివ్వవలసి వస్తున్నది. అంటే చార్జి అంత ఎక్కువగా వున్నప్పు

టికి కూడ అసని తీరిక వుండడంలేదు. దీనిని బట్టి సంఘంలో వున్న ప్రతియొక్క వ్యక్తి కూడా ధరలు పెరుగుతున్నప్పటికీ, జీదనుగ ఉంగా తమయొక్క ఆదాయాలను పెంపొందించుకొనడం జరుగుతున్నదని తెలుస్తుంది. నష్టపడడం ఏ కొద్ది గుందికో జరుగుతున్నది. ఇక, ధరలు పెరగడమనేది, ఆహారం కొరత అనేది కేవలం ఒక్క ఆంద్రదేశానికి మాత్రమే పరిమితమైనది కాదు. ఇది భారతదేశం యావత్తునా వున్న సమస్య ఈ సమస్యకు ఒక్క దేశంలో వున్న పరిస్థితులు మాత్రమే కారణం కాదు విదేశ పరిస్థితులు కూడా కొంతవరకు కారణమని చెప్పక తప్పదు ఇండస్ట్రియల్ జేషన్ రాబోతున్నది. అందుకు ఎకనామిక్ రిఆర్గనైజేషన్ జరగ వలసిన అగత్యమున్నది. ఎన్నెన్నో సమస్యలు వున్నవి. వాటి సన్నింటిని సైంటిఫిక్ గా పరిశీలించుకుని, చర్య చేసుకుని ముందుకు పోవడానికి మార్గమును ఎన్నుకోవలసినదేగాని ఆయన యిద్దరికీ ఉద్యోగాలు యిచ్చాడు, యాయన సుగ్గురికీ ఉద్యోగాలిచ్చాడు, యింకేవరినో ట్రాన్స్ ఫర్ చేశాడు, ఆయన లీప్ పెట్టాడు. అని అడ్మినిస్ట్రేషన్ ప్లాఫ్ లో ఒక రిద్దరు డిస్ కంఠంపెడడో పీపుల్ యొక్క బాధను యీ అసెంబ్లీలో భూతద్దం క్రింద చిత్రించి ప్రళయం రాబోతున్నదని చెప్పడం అది దేశానికి మంచిది కాదు. దానివలన ప్రతిపక్షం బలపడడానికి కూడ అవకాశముండదని పిన్నపిన్నా సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు:—అధ్యక్షా, ఇప్పుడొక అసాధారణమైన తీర్మానాన్ని మనం యిక్కడ చర్చిస్తున్నాం. ప్రభుత్వం మీద ఇటువంటి తీర్మానం రావడం యీ మధ్యకాలంలో యిది మొదటిసారి. ప్రభుత్వం మీద వచ్చిన విమర్శలు అన్నింటినుండి వారు కాపాడుకొనడానికి వేరే మార్గం లేక, ఏ రూపంలో సమర్థించుకోవాలో తెలియక యితరులమీద రెండురాళ్లు వేస్తే తమ పరివాలన అంతా బాగున్నదని నమ్మించ వచ్చుననే అభిప్రాయం ప్రభుత్వం నుండి మాట్లాడిన మిత్రుల ఉపన్యాసాలలో కనబడుతున్నది. కాని, ఆ రూపంలో యితరులను విమర్శ చేయడంద్వారా మాత్రం అది సాధ్యంకాదు. చరిత్రనంతా తీర్పుతున్నాడు. 1942లో కమ్యూనిస్టులు దేశద్రోహకరముగా చేశారని, చైనాకు రమ్మ ప్లాకరిన రహస్యనుండి చైనానుండి డబ్బు వస్తున్నదని యీ రకమైన విమర్శ అతా కూడా చాలామంది చేసి చేసి విసుగుపట్టి కొంతమంది వదిలేశారు. ఇప్పుడు కనిలేక మరి కొంతమంది ఇటువంటి విమర్శలకు పోతే వాటివలన ప్రయోజనం ఏ మాత్రంలేదు. ఇక్కడవున్నటువంటి సమస్య కమ్యూనిస్టు పార్టీ గతంలో ఏమి చేసింది. ఇప్పుడేమి చేసినది అని కాదు. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం యిన్ని సంవత్సరాలనుండి పరిపాలన చేస్తున్నటువంటి పరిస్థితిలో ప్రజలకు యీ ప్రభుత్వంపై విశ్వాసం వున్నదా, లేదా? అనేది ఆ సంగతి తెలిస తరువాత కమ్యూనిస్టు

పార్టీ మీద ప్రజలకు విశ్వాసం వున్నదా, లేదా? కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చీలికలు ఏమిటి? ఎవరు రైటు. ఎవరు తప్పు? అనే విషయాలు సెమ్మదిగా తేల్చుకోవను.

కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంలో వచ్చిన తాత్కాలిక మైన చీలికలను ఉపయోగించు కొని ఇతరులు లాభపడదామనుకుంటే అది సాధ్యం కాదు. అది చరిత్రలో తేలవలసివే విధంగానే తేలుతుంది. ఈ దేశంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీకి భవిష్యత్తు వుందనే విశ్వాసం, యివి ఐక్యమై సాధిస్తాయనే విశ్వాసం మా కందరికీ వుంది. దాని మీద సానుభూతితో వున్న అనేకమంది పెద్దలు, మిత్రులు కూడ వున్నారు. ఇప్పుడు నేనా సమన్వయంలోకి పోను. ఈ ప్రభుత్వం సాగిస్తున్న పరిపాలన ప్రజలకు ఉపయోగపడే విధంగా వుందా లేక వ్యతిరేకంగా వుందా అనేది ప్రతిపక్ష సభ్యులు నిన్న మొన్నటి చర్చలలో చెబుతూనేవున్నారు. ప్రజలకు యీ ప్రభుత్వం మీద విశ్వాసం లేదని తెలుస్తోంది. కాంగ్రెసు సభ్యులు ప్రభుత్వాన్ని సమర్థించారు. మాకు 170 సీట్లున్నాయి, ప్రతిపక్షాలన్నిటికీ కలిపి 120 వున్నాయి అన్నారు. వాస్తవమే. 170 మంది కాంగ్రెసు సభ్యులున్నప్పటికీ, లేక ఆసెంబ్లీ ఎన్నికలలో కొన్నిచోట్ల గెలుస్తున్నప్పటికీ, మొన్న జరిగిన ఉప ఎన్నికలలో గెలిస్తేప్పటికీ, ఇది కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం మీద ప్రజలకున్న విశ్వాసానికి చిహ్నంగా మాత్రం చెప్పకోడానికి పీలులేదు. కాని, ఒకటి గమనించాలి. కాంగ్రెసు 17 సం.లకు పూర్వం ఎట్లా వున్నదీ, యీ వేళ కాంగ్రెసు పరిస్థితి ఏ విధంగా వుందీ ఆలోచించాలి. అది మా కోసం ఆలోచించ వక్కరలేదు. వారికోసంకూడ అది ఆలోచించుకుంటే మంచిది. 17 సం.లక్రితం కాంగ్రెసే దేశం, దేశమే కాంగ్రెసు అని దానిని జాతీయ సంస్థ అన్నారు. ఈవేళ అది జాతీయసంస్థేనా? అనాడు కాంగ్రెసు చెప్పినట్లుగా ప్రజలు నడిస్తే యీనాడు నడుస్తున్నారా? దేశంలో యిప్పుడు కాంగ్రెసు పార్టీ మైనారిటీ ప్రజలపార్టీతప్ప మెజారిటీ ప్రజలపార్టీ మాత్రం కాదు. రెండు మూడు జనరలు ఎన్నికలలో చూచుకున్నా వారికి వచ్చిన ఓట్లు 50 పర్సెంటుకులోపే వున్నాయితప్ప వైగాలేవు. అయినా, ప్రతిపక్షాలన్నీ ఒకటి కాదు కాబట్టి, అందులో చాల రకాలున్నాయి కాబట్టి, కాంగ్రెసు పెద్ద చరిత్ర గలిగిన పార్టీగా దేశంలో వుంది కాబట్టి అలవాటు ప్రకారం పరిపాలనలో వున్నమాట వాస్తవం, అంత మాత్రంచేతనే మల్లును గమనించడం ఎవరికీ కష్టంకాదు. కాంగ్రెసు పలుకుబడి దేశంలో పెరుగుతోందా, తరుగుతోందా, తరుగుతుంటే దానికి కారణాలు ఏమిటోకూడ ఆలోచించుకోవాలి. పెరుగుతుంటే వారిచ్చిన వాదనలు ఒప్పుకుంటాము. కాంగ్రెసు పలుకుబడి ఓడిస్తోందని దేశంలో అందరికీ తెలుసు. అది యీ వేళే ఓట్ల రూపంలో మారకపోవచ్చు, కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం మీద వున్న అనంతృప్తి ఓట్ల రూపంలోకి మారి వెంటనే అధికారంలోంచి తీసేయకపోవచ్చు, అట్లా

అయితే యీ అవిశ్వాస తీర్మానమే వచ్చేదికాదు. ప్రజలకు విశ్వాసం లేదనేది మాత్రం వాస్తవం. ఈ వేళకాకపోతే, రేపైనా, చరిత్రలో అది జరగవలసిన పరిణామమే. శాశ్వతంగా యీ రూపంలో పరిపాలన పాగితే ప్రజల్లో విశ్వాసం వుంటుందనుకుంటే మాత్రం వారు ఆత్మవంచన చేసుకొన్నారే అన్నాడు. ప్రజలకు విశ్వాసం లేదనేది కేవలం మేము చెప్పిన కారణాల వల్లనే కాదు. ప్రతాప్ సింగ్ కైరాన్ సంజాబు ముఖ్యమంత్రి కావచ్చు, ఆయన కాంగ్రెసుపార్టీ నాయకుడే. టరినాస్, పాతామ్ ముఖ్యమంత్రి, కోత్త ముఖ్యమంత్రి కూడా కాంగ్రెసు నాయకులే. వారిమీద, వీహారు ముఖ్యమంత్రి మీద కూడా వినబడుతున్నాయి. కేరళ ముఖ్యమంత్రిమీద వినబడినాయి, ఆయన పదవినుంచి దిగిపోవలసి వచ్చింది మైసూరు ముఖ్యమంత్రిమీద, కాశ్మీరులో బక్షీ గులాం మహమ్మద్ మీద ఆరోపణలు వచ్చిన విషయం అందరికీ తెలిసినదే. నాకు తెలిసిన జాబితాలోనేరి మండికపైగా వున్నారు. వీరంతా కాంగ్రెసు నాయకులే కదా? దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడినవారు యీనాడు బోనులో ఎందుకు నిలబడవలసి వచ్చింది? ఈ వేళ కాంగ్రెసు పార్టీకి ప్రజల్లో వున్న పలుకుబడి ఎంత అని చూచుకోడానికి ముందు నైతికంగా వున్న బలం ఎంత? దేశంలో సగం రాష్ట్రాలలో ముఖ్యమంత్రుల మీద—కేంద్ర ప్రభుత్వం సి.ఐ.డి లను వేసి విచారించవలసిన దుర్గతి ఎందుకు వచ్చింది? మా మీద ఎవరిమీద కూడా రాలేదుకదా, కాంక్రీట్ ఉదాహరణలు లేవుకదా, మేము ఊమంగానే వున్నాము, మామీద అవిశ్వాస తీర్మానం ఎందుకు అనవచ్చు, కానీ ఏ పుట్టలో ఏ సామువుందో ఎవరికి తెలుసు? మేము చెప్పలేనిమాట వాస్తవమే, మాకు తెలియదు, మాకు తెలియకుండా జాగ్రత్తపడతన్న మాటకూడా వాస్తవమే, తెలిస్తే మేము వదిలిపెట్టలేము. గోపాల కృష్ణయ్యగారు అంటే ఉద్యోగ పడ్డారు, అది వాస్తవమని రుజువు అయితే?...ఒకరు రాజీనామా యివ్వవలసిన అవసరం లేదు. మన రాష్ట్రంలో పరిపాలనమీద ప్రజలకు విశ్వాసం కల్పించాలంటే యీ బజారు పుకారులైనా, బాధ్యతగల వ్యక్తులు చేసినా ధైర్యంగా ఎదుర్కోడానికి జడ్జన్ ను వేస్తే సంతోషిస్తాము. వారు నిర్దోషులని తేలికేకూడ సంతోషిస్తాం. వారు దోషులైతేనే సంతోషించాలని కాదు. అటువంటి ధైర్యం, నైతిక బలం వున్నట్లయితే, వారు అటువంటి పనికి పూనుకుంటే వారికి, మాకు, మనరాష్ట్ర పరిపాలనకు కూడా మంచిదే. ఈ రాష్ట్రంలో అవినీతి లేదంటే, పైస్థాయిలో అనలే లేదంటే, మంత్రులలో అనలే లేదంటే అందరికీ ఊహమే. గోపాలకృష్ణయ్యగారు రాజీనామా యివ్వాలా, మరొకరు రాజీనామా యివ్వాలా అని భేదిరించవలసిన అవసరంలేదు. ఇది ఒక సవాలుగా కాకుండా వారి చిత్తశుద్ధిని ప్రజల్లో రుజువు చేసుకోడానికి చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇకర రాష్ట్రంలో వున్న పరిస్థితుల

దృష్ట్యా, వచ్చిన ఆరోపణల దృష్ట్యా, కాంగ్రెసు నాయకులు చేస్తున్న ప్రకటనల దృష్ట్యా ప్రజలు వట్టి పుకారులైనా సమ్మే పరిస్థితిలో ఉన్నారు. వారి నిర్దోషిత్వం రుజువు చేసుకోడానికి ఇందాక ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినమార్గం ఎన్నుకుంటే ఊహం. వారు తెలిసిన ఉదాహరణలు కొన్ని ఉన్నాయి, నేను రాజకీయ అవినీతి అంటాను. ప్రభుత్వ పార్టీకి లాభం కలిగితే అది నీతి అవుతున్నది. బ్లాక్స్ విభజన విషయంలో అది జరగలేదా? పాల్తు సెంటర్స్ ఏర్పాటు ఆ రూపంలో జరగలేదా? గత శాసనసభలో నేను చెప్పాను. సమితులు తీర్మానం చేస్తాయి, జిల్లా పాల్తు అధీపతులు తీర్మానాలు చేస్తారు. అన్ని విధాలా యోగ్యంగా వుంటుంది, కాని అక్కడ కమ్యూనిస్టు పార్టీ సమితి అయితే మాత్రం అదిరాదు. చెన్నారెడ్డిగారు అక్కడి కాంగ్రెసు నాయకులను సంతృప్తి పరచాలి. వారు వుండాలన్నా అది అవసరమే. స్థానికంగా ఉన్న వారు పలుకుబడి నిలబెట్టుకోవాలన్నా కూడ అది అవసరమే. ఇటువంటి రాజకీయ పక్షపాదం ఎందుకు? ఇదిపరకు మేము చాల మర్యాదగా చెప్పాము. అసెంబ్లీలో ఆరోపణలేమీ చేయకుండా, ఓపికగా చెప్పాము. ఈ వేళ చేస్తున్నాము పార్టీకోసం, స్వలాభంకోసం, చెన్నారెడ్డిగారు ఇందులో ప్రత్యక్షంగా చేశారు, స్పీకరుగారడిగినట్లు నేను ఆధారాలతోనహా వారినికూడ సంతృప్తి పరచగలను. చెన్నారెడ్డిగారికి తెలుసు. ఎవరు ఎంత లంచం తిన్నారు, ఎవరు బయట పడ్డారు అనే సమస్యకాదు. కాంగ్రెసు పార్టీకి లాభంనస్తే. ఎన్నికలలో 4 ఓట్లు వస్తే, తమ పార్టీని బలపరుచుకోటానికి ఉపయోగపడం—ఇదేనా సరైన వైఖరి? ప్రజాస్వామ్యం మీద విశ్వాసం వుంచే వైఖరి యిదేనా? ఇది కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఆహార రంగంలో—విధానాలలో చూచు కుండాము—దొంగనిలవ వ్యాపారస్థులను ప్రోత్సహించలేదా? ప్రోత్సహించింది. బలరామిరెడ్డిగారిని గుంతకల్లులో కలిసినప్పుడు జిల్లా-పోలీసు సూపరింటెండెంటు ప్రజలమీద కాల్పులు చేశారు, ధన్యవాదాలు అన్నారు. అయితే, దొంగ వ్యాపారస్థులను ఎందుకు అరెస్టు చేయలేదు అంటే అర్థంవులేవని ఆ పోలీసు సూపరింటెండెంటు మామందే చెప్పారు. ప్రభుత్వోద్యోగస్థుల వర్తకుల మీద చర్యతీసుకోడానికి ప్రభుత్వం అర్హులు ఎందుకు యివ్వలేదు? ఇచ్చివుంటే జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటుకు ఆ అర్హులు ఎందుకు తెలియదు? మిల్లు యజమానులను ప్రోత్సహించడానికి, దొంగనిలవ వ్యాపారస్థులను బలపర్చడానికి, వారు లాభాలు సంపాదించు కుంటూవుంటే చూస్తూ ఉండుకోడానికి అవలంబించిన విధానం తప్ప మరొకటి కాదు, ఒక పోలీసు సూపరింటెండెంటుకు ప్రభుత్వ అర్హులు, పాలీసు తెలియక కాదు. గుంతకల్లు కావచ్చు లేక మార్కాపురం కావచ్చు—ఎక్కడైనా ప్రజలను కాల్చడానికి ఉన్న అర్హులు ప్రభుత్వోద్యోగులకు తెలుసు. దొంగవర్త

కులను బయటకు తీయడం మానగొని ప్రభుత్వోద్యోగులకు తెలియదు. మంత్రిలు మా కళ్లు, ప్రజలకళ్లు ముడవడానికి ఏదో చెబుతూవుంటారు తప్ప దానివల్ల ప్రయోజనంలేదు. ఆహారసంక్షోభం రావడానికి నూటికి నూగుపాళ్లు ప్రభుత్వమే కారణంతప్ప మరొకటి కాదు. దీనికి ప్రతిపక్షాలను నిందించినా లాభంలేదు, ఈ సంవత్సరం ఆహార సంక్షోభం రావడమే కాదు, గత 17 సం.లుగా పరిపాలనలోవుండి భూసంస్కరణలు తేలేకపోవడం, పేదప్రజలను జాగుచేయకపోవడం బంజరు భూముల సంపిడి చేయకపోవడం, ధరలను అదుపులో పెట్టలేకపోవడం జ్ఞాపకం మార్కెటు అదుపులో పెట్టలేకపోవడం, జ్ఞాపకం మార్కెటు ద్వారా మీద శిక్షలు వేయకపోవడంవల్ల యీనాడు యీపరిస్థితి వచ్చింది. మాటవరుసకు అది మా పాలనీకాదని చెప్పినా ఆచరణలో దొంగ వర్తకులను ప్రోత్సహించడం వంటివి పాలనీగా పెట్టుకోబట్టే యిప్పుడు యీపరిస్థితి వచ్చిందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ కారణాలను మనం దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు ప్రభుత్వం భూస్వాములకు, మిల్లు యజమానులకు దొంగ వర్తకులకు లాభాలునమకూరస్తోందని మేము ఆరోపిస్తున్నాము. దానినుంచి వారు ఎట్లా రుజువు చేసుకుని తెలుపడతారో వారికే తెలియాలి. మామూలు పరిశ్రమలలో పెద్దకోటిశ్వరులుంటారు. మన రాష్ట్రంలోని వింత పరిస్థితి ఏమిటంటే బిల్లాలు ఇక్కడకు వచ్చారా, తాతాలు ఇక్కడకు వస్తున్నారు నాకు తెలిసిన ఉదాహరణలు చెబుతాను, సీరిఫూర్, సర్ సల్కా మిల్లు ఉన్నాయి. చూడు నాలుగు కోట్ల రూపాయలు ఈ రెండు సంస్థలకు అప్పు ఇచ్చారు. పది సంవత్సరాలైనా ఒక్క రూపాయికూడా చెల్లించలేదు. వారు చెల్లించ దలచుకోలేదు. ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్యతీసుకున్నదా? మన రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించేది బిల్లా, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారా? నా ప్రశ్న బిల్లాలు చెప్పినట్లు పారిశ్రామిక రంగంలో పనవలసిందే తప్ప మన చేతులలో ఏమీలేదు. డబ్బు ఇచ్చినా ఇవ్వకపోయినా వారిని ఏమీ చేయలేము. పరిశ్రమలను అభివృద్ధిచేసినా చేయకపోయినా ఏమీచేయలేము. ఇదంతా చూస్తే నిరాశ, నిస్పృహకూడా పరిపాలనమీద విశ్వాసం ఏ విధంగా వస్తుందని అడుగుతున్నాను. మన రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయలేక పోవడమనేది అట్లా ఉంచి ఇక్కడ ఉన్న పరిశ్రమలలోకూడా ప్రయివేటు వ్యాపారస్థులకు పెట్టుబడిదారులకు కూడా దఖలుచేయడం చూస్తూన్నాము, మైనార్టీషేర్లు ఉంటే అమ్మాలని commanding positionలో ఉండే వాటిని అమ్మాలని — ఈ విధంగా తాతాలు, బిల్లాలు చెప్పినట్లు వినే విధానం మన రాష్ట్రానికి ఏ విధంగా ఉపయోకరం అని అడుగుతున్నాను. ఈ కారణాలన్నిటివల్ల ప్రతిపక్షాలకు విశ్వాసం లేకపోవడమే కాదు, ప్రజలకు కూడా విశ్వాసం లేదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ బి. కె. ఆర్ శర్మ:-అధ్యక్షా, విన్న మొన్న కాస్త సాఫీగానే జరిగినా ఈ వేళ అవిశ్వాస తీర్మానంమీద జరిగిన చర్చలకు కాస్త ఉద్వేగకూడా రావడం మనం చూచాము. ఇందులో నిజానికి వ్యక్తిగతంగా విమర్శించాలనిన అవసరం లేదు. కొందరు అధికారంలో ఉండే వ్యక్తులు ఏమైనా చేస్తే చాటినిగురించి చెప్పు వలసిన అవసరం తప్పకుండా వర్చుతుంది. వ్యక్తిగత విమర్శలు అన్నప్పుడు ఇం దాః శ్రీరామమూర్తిగారు మాట్లాడుతూ చెప్పారు లచ్చన్నగారిని పారణ్యకీపు డుగా చెప్పారు. ఆయనగొంతు రాక్షసుడి మాదిరిగా ఉందని అన్నారు. నాగి రెడ్డిగారి గొంతు కొంపలు తగులబడిపోయినట్లు ఉన్నది అన్నారు. ఈ విధంగా వ్యక్తిగతంగా గొంతుకకు కూడా రాక్షసత్వాన్ని ఆపాదించి చెప్పినప్పుడు మంత్రిగా ఉన్న వారినిగురించి ప్రజలలో వినపడే విషయాలు, వారి నడవడిక, కార్యకలా పాలు, చర్యలు గురించి చెప్పడం ఏమీ వ్యక్తిగత విమర్శ కాదు, అందులో ఏమాత్ర మైనా ఆధారాలుంటే తప్పకుండా ప్రభుత్వం ఈనాడు అధికారంలో ఉండే అర్హత లేదని మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో వారు కాక యితర రాష్ట్రాల నుంచి వేసిన మైకోర్టు జడ్జిత్ నైనా విచారణ జరిపిస్తే మేము దానికి ఒప్పుకుంటా మని బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు చెప్పారు. ఈ విషయంలో ఈ ప్రక్కన ఉండేవారికి కూడా ఎటువంటి భేదాభిప్రాయం లేదు, ఇటువంటివి తప్పకుండా చేయా. ని ప్రార్థిస్తున్నాను. ఆ విధంగా చేసినట్లయితే చాలామందికి తెలిసేట్టు ఇతరవిషయాలు రుజువు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయడానికి ప్రజలతరపున ప్రతిపక్ష సభ్యులకు వీలుండేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఏదో తమాషాగా కాలం గడపడానికి అవిశ్వాస తీర్మానం తెచ్చినామని అటునుంచి కొందరు మిత్రులు చెప్పారు.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

అవిశ్వాస తీర్మానం గెలుస్తుంది, ప్రభుత్వం ఓడిపోతుందనే దృష్టితో కాక- మాకు సంఖ్యాబలం ఉన్నది కాబట్టి అవిశ్వాస తీర్మానం గెలవదు, మేము గట్టిగా కుర్చీలను అంటిపెట్టుకునే ధోరణిలో ఉంటే, వాకు సుమతీశతకంలోని పద్యము జ్ఞాపకం వస్తున్నది—అధికారం రోగపూరితం, అధిరాంతక శవముజూడ పాపము సుమతీ అన్నాడు. అధికారం అనేది ఒక రోగంగా పరిణమించి దేహం అంతా నిండి పోతే ఆ జబ్బుతో చెవికి వినబడదు, కంటికి కనబడదు, మనిషికి ఉండవలసిన అస లైన చేతనకూడా లేకుండా శవం మార్పై ఉంటాడు, అటువంటి వానిని చూడ డం కూడా పాతకం అని పాతకాలంలో ఉన్నారు. ఇటువంటివి హద్దించలేమని గమనించాలనే ఉద్దేశంతోనే no confidence motion తీసుకురావడం జరిగిందని మొదట మనవి చేస్తున్నాను. పరిపాలనా వివరాలు ఏ విధంగా పక్షపాతంతో సాగు తున్నాయో ఏ విధంగా పాలనా స్వార్థాల కోసము అధికార

దుర్వినియోగం ప్రభుత్వంలో ఉండేవారు చేస్తున్నారనే విషయాల గురించి చేసిన ఆరోపణలున్నాయి, హైకోర్టు తీర్పులున్నాయి. సుప్రీంకోర్టులో తీర్పు జరిగింది. పోయినసారి జరిగిన సెషన్లలో కన్నులు జిల్లా జస్ నేషనల్ జేషన్ సందర్భంలో ఆశ్చర్యకర బాధ్యత కలిగిన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి ఏ విధంగా అధికార దుర్వినియోగం చేశాడనేది వివరించబడింది, ఆయన ఒక explanation ఇచ్చారు. తరువాత అడ్వకేట్ జనరల్ గారు ఒక స్టేట్ మెంటు వల్లెడ్ చేశారు, ఆ వివరాలన్నీ చూస్తే, సుప్రీంకోర్టు తీర్పు చెప్పినా అందులో ఏమీ అవ్వలేదనే ధోరణి కనబడుతోంది. కేంద్రంలో మొన్న మొన్న మొన్ననే చర్చ జరిగింది. చర్చ ఫలితంగా, సంజీవరెడ్డిగారు ఇక్కడ ముఖ్యమంత్రి పదవి విడిచిపెట్టినప్పటికీ, ఆయన చేసిన స్టేటుమెంటునే సేన్ గారు ఇంకొక రూపంలో అక్కడా ప్రకటించడం జరిగింది. ఇందులోని అంతరార్థం ఏమిటి? చట్టం అనేది ముఖ్యమంత్రిగా రైనా సామాన్య మానవుడైనా ఒకటేకదా. ఒకే సూత్రం కదా, ఏ allegations అయినా కోర్టులో ఉన్నప్పుడు వాటిని counter చేయని పక్షంలో ఒక రకంగా preemption రావడం అనేది ఉంటుంది. నేను చెప్పకపోవడం వల్లనే అపోహ కలిగిందని సుప్రీంకోర్టును ఆక్షేపించే రీతిగా చేసిన ప్రకటన వారి గౌరవానికి కాని సుప్రీంకోర్టుయందు ఉండే గౌరవానికి కాని భంగకరంగా ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. ఈనాడు దేశంలో ఉండే ఆహారపరిస్థితిని గురించి constructiveగా ఎలాంటి Criticism లేదని, ఊరికే తిడుతున్నారని ఆరోపణ చేశారు. ఒకసారి ఆలోచిస్తే తెలుస్తుంది, అదనపు భూమిలిస్తు చట్టం తెచ్చినప్పుడు ఈ వైపునుంచి ఎన్నో సూచనలు చేశారు. ఆహార దాన్యాలు అధికంగా పండించడానికి రైతుకు incentive ఇవ్వాలంటే ఇటువంటి చట్టం అన్యాయం అన్నాము. ప్రభుత్వం వినలేదు. పెద్ద భూస్వాములవై పడగలిగే సర్ ఛార్జిని మాత్రం తొలగించి ప్రతి చిన్న సరహు రైతుపైన గూపాయి, రెండురూపాయలు పెంచి అధికంగా పండించాలంటే ఏ రకంగా incentive ఉంటాయో ఆలోచించాలి; ఆహారదానా ల ధరలు తగ్గాలని అందుకు తగిన చర్యలు తీసుకుంటామని కేంద్రప్రభుత్వం నుండి క్రిందివరకు చెబుతున్నారు, కాని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో కాంగ్రెసు పార్టీకి అధినేత అయిన తిమ్మా రెడ్డిగారు మీరు భయకడకండి, ధరలు తగ్గకుండా చూస్తాను. నా గ్యారంటీ అన్నారు. మరి ఈ దృష్టితో మనంచూస్తే అధిక ధరలను ఏ విధముగా తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు! ఆహార దాన్యాలు గాని వ్యవసాయ వస్తువులు గాని ధరలు పెరిగిపోయితే దానివల్ల లాభం పొందేటటువంటి వ్యక్తులు ఎవరు అనేటటువంటిది కూడా తమరు ఆలోచించాలని మనశిచ్చేస్తున్నాను, ఎందుకోసమంటే వారికి మాత్రమే ఈ నాడు ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించినటువంటి విధముగా ప్రవర్తిస్తున్నది. ఎందు

కోసమంటే తాము ఈ ధరలు పెంచించడంవల్ల లాభపడే వర్గం ఎవరో ఒకసారి తమరే ఆలోచించండి. ఈ నాడు భూమిమీద ఆధారపడి ఉండే రైతులు మొత్తం 85% uneconomic holdings ఉన్నటువంటి వారని తెలుసుకుంటే పంట, చేనేత, వారి అవసరాలను తీర్చడానికి వీలయినంతగా పండించుకోలేని పరిస్థితులలో ఉన్నారు, మిగతా 15 వంతుల రైతులలో 10 వంతులు marginal holdings గలవారు. వారందరు పాక నిజంగా వ్యవసాయ వస్తువుల ధరలు పెరగడంవల్ల ఉపయోగపడగలిగేది 59, జనాభాగా ఉన్న big landlordsకి మాత్రమే ఉపయోగపడే టక్కులుంటుంది. కాబట్టి, ఈనాడు రాష్ట్రంలో ధరలను అరికట్టడానికి ఒకే కాంగ్రెసు పక్షం తప్పకుండా సామాన్య ప్రజానీకంలో ఎలాంటి విశ్వాసం కలుగజేస్తున్నదనేది ప్రశ్నించదగిన విషయం. ఆహార సమస్య పరిష్కరించలేకపోయిన ఈ ప్రభుత్వం పరిపాలన సాగించడానికి నైతిక అర్హతను కోల్పోయింది. ఒక వేళ మొంబర్సుతో అది గెలవగలిగినా నీతి దృష్ట్యా morality ఉంటే తప్పకుండా ఈ ప్రభుత్వం ఉండడానికి అర్హత కోల్పోయిందని మనవి చేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair.)

శ్రీ వి. రామచంద్రరావు:- అధ్యక్షా, ప్రజా తంత్రాలలో ప్రభుత్వాలు అన్ని ప్రజా కార్యక్రమాలను సక్రమంగా నిర్వహించే నిమిత్తం ఒక intermediary agencies గా ఏర్పడించ బడతాయి. శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి ప్రభుత్వం ఈ జాగ్రత్తలను ఎంతవరకు నిర్వహించింది అంటే నిర్వహించలేదని చెప్పడానికి చాలా దుఃఖంగా ఉంది. వారు కాంగ్రెసు పార్టీకి సంబంధించిన వారు. ఏదో ప్రతి పక్షాలకు సంబంధించిన వారందరు alliance of convenience చేసుకుని మూవైన ఒక్కొక్కటిగా యిప్పుడు పెట్టారు, ఇంకేమీ పనిలేక ఈ పనిని సృష్టించుకుని యిక్కడ పెట్టారు. అనే ధోరణిలో మాట్లాడుతున్నారు. అది కాదని మాత్రం స్పష్టంగా చెప్పదలచాను. ప్రతిపక్షాలలో సమయాసమయాలనుబట్టి ఎప్పుడైతే అవసరం పడుతుందో తప్పకుండా సమర్థించినవారు కొంతమంది లేకపోలేదని గుర్తించాలి మనదేశంలో ఎమర్జెన్సీ డిక్లెరు చేసినప్పుడు ప్రతిపక్షాలన్నీ ఒక్కొక్కటిగా ప్రభుత్వాన్ని సమర్థించడానికి కంకణ బద్ధులమైనమాట మరచిపోతున్నారు. ఇప్పుడు పరిస్థితులు మారాయి. ప్రతిపక్షాలన్నీ ఒక్కొక్కటిగా ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఒక విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానాన్ని తెచ్చే నిర్ణయం తీసుకొనడానికి కారణం ఏమిటి? నేను ఒకసారి 1945 లో చీనాదేశంలో స్థితి ఉందో అస్థితివైపు మీ ధ్యానాన్ని ఆకర్షించ దలచాను, చీనాదేశానికి చాంగ్ కై షేక్ పెద్ద వియంత, కానకుడుగా ఉన్నప్పుడు ఆతనికొడుకే అక్కడ పరిస్థితి గురించి సక్రమంగా తెలుసుకొన్న తరువాత పరిస్థితి చాలా విషమించింది, Corruption rampant గా

ఉంది, nepotism ఉంది, విదేశీయులు వచ్చి conspiracy చేసుకుంటున్నారు, దేశం నునకెత్తిపోతుంది. ఊడిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది, యిప్పటికై నా మీల్కొనండి అని వార్నింగు ఇచ్చారు. వారు దానిని గుర్తించకపోవడంవల్ల చాంక్లై పేక్కు ఏ విధమైన దుస్థితి కట్టిందో తెలిసిన విషయమే. (శ్రీ) బ్రహ్మ నందరెడ్డిగారు ప్రప్రథమంగా ముఖ్యమంత్రిగా ఎన్నుకోబడినప్పుడు నాకు బాగా తెలుసును. మైదరాబాదు కట్టడంలోనే ఒక పెద్ద ఊరేగింపు పాతకట్నంలో తీశారు. ఆ తే ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత తప్పకుండా ప్రజా సంక్షేమ కార్యాల ప్రజాహిత కార్యక్రమాలు చేస్తారనే ఉద్దేశ్యముతో వారిపైన ఆదరాభిమానాలు వ్యక్తపరిచారు. కాంగ్రెసు పక్షానికి సంబంధించిన కొందరు మేము ఫలానా కాన్ స్టిట్యూయన్స్‌లో మొన్న జరిగిన ఎన్నికలలో నెగ్గలేదా మీరు విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం తెస్తేనేమి ప్రజలలో మాకు కావలసిన విశ్వాసం ఉంది కదా, వారు విశ్వాసాన్ని వ్యక్తపరిచారు, ప్రదర్శించారు కదా అని చెబుతూ ఉంటారు. నేను ఒక నూట మాత్రం అంటాను. విశాలాంధ్ర ఏర్పడినప్పుడు ఆంధ్రప్రాంతం నుంచి వచ్చిన శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారికి తదితర మంత్రులకు మేము ఘన స్వాగతం ఇచ్చాను. ఏ ఉద్దేశ్యంచేత ఇచ్చాము? ఏదో యంతవరకు రజాకార్ ప్రభుత్వం ఉండినది, అది అంతమైనది, మైదరాబాదు ప్రభుత్వం ఏర్పడింది అందరం కలిసి ఒక్కమొడిగా పురోగమిద్దాం అనే ఉద్దేశ్యంచేత సుస్వాగతం చెప్పాము. ఘన స్వాగతం ఇచ్చాము. (శ్రీ) సంజీవరెడ్డిగారు మంచివారా చెడ్డవారా అనే విషయం మనకందరకు తెలుసును. మంచివారు, మిత్రులే అయి ఉండవచ్చు. కాని ఇప్పుడు ఏమి దుస్థితి వచ్చింది, వారి శిలా విగ్రహాన్ని రక్షించుకోవలసిన దుస్థితి వచ్చింది అంటే ప్రభుత్వం గురించి ప్రజలలో ఎలాంటి ఆభిప్రాయం ఉన్నదో నేను చెప్పవలసిన అవసరం లేదు కదా, అదే దానికి కార్యాణం.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao:—I submit that the Statement of the Hon. Member is not correct. It is not at all being protected by anybody. It is only a report in some of the interested and yellow press

(శ్రీ) వి. రామచంద్రరావు:—చలపతిరావుగారు విజయవాడకు సంబంధించిన వారు.

(శ్రీ) వి. విశ్వేశ్వరరావు:—చలపతిరావుగారు చెప్పింది సరికాదు.

Mr. Deputy Speaker:—You contradict him. What is the good.

శ్రీ వి. రామచంద్రారావు:—శ్రీ సంచీవరెడ్డిగారంటే హృదయంతో గౌరవం లేక కాదు. ఆ మాట అనడం ఈ రాజ్య శాసక వర్గానికి చెందిన దుస్థితి గురించి చెబుతూ తార్కాణం క్రింద చెప్పాను. అక్కడ జరిగిన విషయం ఏమిటో పత్రికలో చూశాము వారి ఫోటోలు చూశాము. శిలా విగ్రహాన్ని పోలీసుబంటు కాపలా కాయడం చూచిన నా కన్నులు నన్ను మోసపుచ్చలేవు అది అసత్యమైతే రుజువుపరచవచ్చు, దాని గురించి నేను చెప్పేది లేదు. కాని ఒక మాట చెబుతాను. ఎన్నికలు ఏదో బై-ఎలక్షనులో ఒక కాన్స్టిట్యూయెన్సీలో నెగ్గి సంత మాత్రాన ప్రజలకు విశ్వాసం మోపిన ఉంది అనుకుంటే మోసపోతున్నారని మాత్రం ఒక విధముగా వార్నింగు ఇస్తున్నాను, 1945 లో చాంగ్ కై షేక్ ప్రభుత్వానికి పట్టిన దుర్గతి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి గారికి పట్టకూడదనే సదశిప్రాయంతో వార్నింగు ఇస్తున్నాను. ప్రజాహిత కార్యకలాపాలు ఒకటేకాదు. అన్ని రంగాలలో ఉంటాయి. Food front గురించి చాలామంది మాట్లాడారు. వివిధ రంగాలలో ఏ పరిస్థితి ఉందో దానిని చిత్రించడం స్వల్ప అవధిలో కావిపని కాబట్టి చిత్రించదలచలేదు. కాని ఒకమాట మాత్రం సుస్పష్టం చేయదలచాను. కొంతవరకు food situation ప్రాదరాబాదు, సికిందరాబాదు పట్టణాలలో చక్కబడ్డది. ఈ సత్యాన్ని చెప్పడానికి సాహసిస్తున్నాను. ప్రతిపక్షం తరపున మన ప్రతిపక్షానికి సంబంధించిన వెంకటేశ్వర్లుగారు మాట్లాడుతూ ఒక విషయం శల విచ్చారు.

అది విజముగా నేను ఒప్పుకొంటున్నాను. మధ్యవర్తులకు అవకాశము ఇవ్వకుండా Consumers లాభపడేపట్లు ఏదయినా వ్యవస్థ ఏర్పాటుచేస్తే మంచిది అన్నారు. అంటూ అంటూ బహుశా information లేక నేమో ఒకమాట శలవు ఇచ్చారు. నిజామాబాద్ సిండికేట్ వల్ల చాల అవకతవకలు జరుగుతున్నవన్నారు. నిజామాబాద్ సిండికేటుద్వారానే మనకు చాల లాభము కలిగినది. అది చారికి తెలియదేమో! ప్రాదరాబాద్ పుడ్ గెయిన్సు సిండికేటు వుంది ప్రప్రథమముగా ఈ సంస్థ అస్థిత్వములోకి వచ్చినపుడు ఈ సంస్థ ద్వారా ప్రజలకు చాల అహితము కలిగినదని మంత్రిగారు స్పష్టముగా చెప్పారు. ఇప్పుడు ఆ వ్యవస్థలో మార్పుకలిగి Consumers కి లాభము లభిగే సమయాన ఈ వ్యవస్థలో ఏదో మార్పు తెస్తున్నారని మాకు తెలుస్తున్నది. అలా మార్పుతెచ్చినట్లయితే దానివల్ల ఘోర అనర్థము కలుగుతుందని ప్రభుత్వానికి చెప్పదలంచుకొన్నాను. ఇక అప్పుడప్పుడు 7 లక్షల ఎకరాల భూమి వుంది. ఇది ప్రజలకు పంచివెట్టదలచుకొన్నాము పంచివెడతాము అంటూ అంటారు

శ్రీ కె. సీతయ్యగుప్త (తేగల గజారు) :—అగ్రిల్చర్ మినిష్టర్ గారు సీటి విషయముతో ఏదో చెప్పారని అంటున్నారు, వారు పేరున్న నూడగ షోవర్సు ఇక్కడ run ఆవుతున్న అసోసియేషన్ బాగా జరుగుతోందని ఇటీవలకు శల విచ్చారు వారు నోటిఫికేషన్లు తెలుసున్నారు. నేను పేరులో Statement చూపిస్తాను ఒకేవ్యక్తి ద్వారా ఇక్కడ ఏదయితే distribution అవుతున్నట్లు వారి దృష్టికి వచ్చినదో! వారి స్నేహితులను ఏర్పిస్తున్నారా? బీరు అని వారు అంటున్నారు.

శ్రీ వి. రామచంద్రరావు :—సీతయ్యగుప్తగారు వారంతట మారే బయట పడుతున్నారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—మీరు ఇద్దరు వాదములలోకి ఒకరికొకరుగా మా మనవి.

శ్రీ వి. రామచంద్రరావు :—వత్రికలలో దానికి ప్రశంసా వదనాలు వచ్చినవి అంటే retinalers అవి సక్రమముగా వడిపించబడ్డాయి లేనవి తెల్పారు. అసలు వాదములోకి పోవలనుకో లేదు. నిజామాబాద్ సిండికేటు అంటే ఒకే వ్యక్తికి సంబంధించిన ఏదయినా కాదు నిజామాబాదు జిల్లాలో వున్న వర్తకులు, ప్రముఖ భూస్వాములు చిల్లర ద్వారా వారసులు, రైతులు అందరు ఏకైక భుక్తి లభిస్తున్నామని ఏర్పాటు చేశారు. అసిండికేటు ఇంతవరకు ప్రైవేరాబాదు—కలెక్టరాబాదు నగరాలకు లక్ష క్వింటాలున్న బియ్యాన్ని సరఫరా చేసివేడి. అది పోలినది నిజామాబాద్ జిల్లాలో ఏమి చేసి, తమ సంస్థ యొక్క కార్యాలయాలు పెంచి ఒక లక్ష క్వింటాలు collect చేసి జంట నగరాలు నెలకై చేసివేడి. అంతే కాక కేరళ, మద్రాసులకు పంపించారు. Hyderabad food grains merchants' association చేసినది ఏమిటి? ప్రభుత్వము తరపునుంచి బియ్యము కోటా క్రింద intermediary గా లాభపడేదానికి ప్రయత్నము చేసినది కాని అంతవరకు ఏమీ లేదు. సొంతముగా ఏమైనా collect చేసి supply చేశారా? ఏమైనా ఏదో ఇప్పుడున్న వ్యవస్థ బాగానేవుంది. దానివల్ల Consumers కి లాభము కలుగజేసింది దానిలో మార్పుతీసుకొని వద్దామని అనుకొంటున్నారు నిజామాబాద్ సిండికేట్ ద్వారా collect అయినవచ్చిన మూడు అంత పెద్దకాథ లేదు. ప్రైవేరాబాద్ సిండికేట్ ద్వారా వచ్చినా మాకు కాదేలేదు. ఏ సిండికేటు అనానదే Consumers కి తక్కువ ధరలకు, కావలసినంత బియ్యము సప్లయ కావడము ప్రధాన లక్ష్యము అది ప్రభుత్వము తరపునుంచి జరిగిన సరే ప్రశంసించక మానము ప్రతి ఒకరి వారికి ఏమీ పనిలేక విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము తెచ్చారు అని, విశ్వనాథంగారు

మంచి ప్రవచనము చేశారని భట్టం శ్రీరామమూర్తి గారు చెప్పారు. విశ్వనాథం గారు ప్రబోధం చేశారు అంటే వారు ప్రభుత్వములో ఒకప్పుడు వుండి administration ఎట్లా నిర్వహించాలి. దాని బాధ్యత ఎట్లా వుంటుందో గుర్తించిన తరువాత అనుభవముచేత కొన్ని మాటలు చెప్పారు, వారిలోకూడ వారికి colleagues లేకపోలేదు, ప్రవచనము దురుద్దేశ్యముతో చేయలేదు. నిందారోపణ ఉద్దేశ్యముతో చేయలేదు. వారి ఉద్దేశ్యము ఒకటే “మాకు అవసరకాలము వచ్చింది. వయో వృద్ధుల మయ్యాము. యువకులు మా అనుభవాన్ని పురస్కరించుకొని సక్రమముగా పరిపాలించాలి” అని సదుద్దేశ్యముతో మాట్లాడారు కాని మరొకటి కాదు. దానిని పురస్కరించుకొని ఆయనవైన గాలి, దున్ను చల్లేదానికి అయ్యపురెడ్డి గారు ప్రయత్నము చేశారు. అయ్యపురెడ్డిగారు పెద్ద అడ్డకేటు అయి వుండవచ్చు.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—ఎవరిపైనా నేను ఏమీ చల్లలేదు.

శ్రీ వి. రామచంద్రరావు :—చల్లిన విషయము తెలుసుకొనే చెబుతున్నాము మాకు కూడ తెలుగువచ్చు. హితోపదేశము చేశారని వారన్నారు. వారిలో తప్పులుండవచ్చు. ఒకసారి తప్పులు చేసినవారు అనుభవముచేత “మీరు చక్కబడండి” అని ముందు వారికి చెబితే దానివల్ల వారు కోపపడవలసిన అవసరం లేదు. లాభపడేదానికి ప్రయత్నము చేయాలని మనపిచ్చేస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ యమ్. రామగోపాలరెడ్డి :— అధ్యక్షా. ఇది సాధారణ చర్య అయితే కాంగ్రెసుపార్టీ నుంచి ఇంక వ్యతిరేకం వచ్చేదికాదు. అటువున్న ఉద్దండ నాయకులు ఒకరు తరువాత మరొకరు ఇక్కడనుంచి ఏమూట చెప్పినా ఖండిస్తున్నారు. సాధారణ చర్య అయితే వారు ఎట్లా చేసి పూడేవారు కాదు. అవిశ్వాస తీర్మానం పైన చర్య జరుగుతున్నది కనుక ఆ విధముగా ఉపన్యాసాలు చేస్తున్నారు అని అనుకొంటాను. ఒకమాట స్పష్టము. ఉన్నట్టి పెరిగలేదని ప్రభుత్వము అంగీకరించినది. అందుచేతనే గవర్నమెంటు రిటైరింగ్ పెన్షియాలని అనుకొంటున్నది. రెండవ మాట అంత అంటే సత్యము. ధరలు పెరిగినవి. కొంత ఉపశమనము కలగాలిని N.G.O. లకు రు. 5 - రు. 10 - తీసిము పెంచారు 17 సంవత్సరాల పరిపాలన తరువాత అసలు ఈ పరిస్థితి ఎందుకు ఎరుగిందని నా ప్రశ్న. అది ఎచారణ చేయాలి. గత 17 సంవత్సరాల చరిత్ర చూస్తే ఒకమాట స్పష్టము 1937 నుండి 1957 వరకు consolidation జరిగింది. 1951 నుంచి 1961 వరకు మంచి అభివృద్ధి జరిగింది. ఎవరూ కాదనలేదు. బహుశా కింగ్ డొమినియన్ పెరిగితే మన ఉత్పత్తి శాతీయ ఆదాయము 4 పర్సెంటు దోహద పెరిగింది. అయితే ఈ 2 సంవత్సరాల

లోపల దిగజారుడు పరిస్థితి ఎందుకు ఏర్పడింది ? ఉత్పత్తి తగ్గింది కాని industries లో ఉత్పత్తి పెరిగింది. దానికి దాఖలా వుంది. వస్తువులు బజారులోకి వచ్చి నవి. కాని ఈ రెండు సంవత్సరాల లోపల ఈ విధంగా ఎందుకు తగ్గింది అంటే ఋతువైపరీత్యము అని కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము చెప్పవచ్చు. ప్లాన్సు వేసుకొనది దానిని అదిగమించడానికే. ప్లాను fail అయినది అని చెబితే నేను ఒప్పుకోను. ఆ కారణాలు చెప్పి వైఫల్యము పొందాము అని చెప్పడానికి వీలులేదు. ఇక అంతర్జాతీయ పరిస్థితి కొంత కారణమవుతుంది. ఇంతవరకు కాంగ్రెసు పక్షము నుంచి అసహాయాలు చేయలేదు. 1962 లో చైనా దాడి జరిగిన నాటినుంచి ఎక్కువ resources ఇతర రంగాలలోకి తరలించాము. అందుచేత వ్యవసాయోత్పత్తి కుంటు పడినది. అది లెక్కలోకి తీసుకున్నా అన్నింటికన్న పెద్ద పొరపాటు రైతు లపైన పన్ను భారాన్ని పెంచారు. పన్నులు వేయకపోతే ఇలాంటి దుస్థితి వచ్చేది కాదు. ఎన్నిసార్లు చెప్పినా వినక రైతుల మీద 5 కోట్ల రూపాయల పన్ను భారాన్ని ప్రభుత్వము వేసినది. అయితే రైతులనుండి ఒక్క 5 కోట్ల పన్నుకాదు 20 సంవత్సరాలనుండి వున్న బాకీలు, అప్పులు కూడా వసూలు చేస్తున్నారు. ఒక సంవత్సరం 5 కోట్లు, మరో సంవత్సరం 5 కోట్లు ఈ విధంగా రైతులనుండి వసూలు చేశారు. ఈ విధంగా రైతులనుండి 19 కోట్లు తీసుకొన్నది. అంతేగాక రక్షణనిధి పేరుతో 4 కోట్ల రూపాయలు వసూలు చేసింది. ఈ విధంగా మొత్తం 24 కోట్లు రైతుల నుండి ప్రభుత్వం తీసుకొన్నది. అందుకే రైతు ఈనాడు దివాళా తీశాడు. పెట్టు బడి లోపించింది అందువల్ల పంటలు పండటంలేదు. ఇన్నీ విమర్శలు జరిగిన తరువాత నయనా దీనిని పోస్టుపోస్ట్ చేసుకుంటారా అని అడుగుతున్నాను మా ఇష్టం వచ్చినట్లు చేస్తాం, మీరు చెప్పింది మేము వినము అంటే ఎలా ? ఉత్పత్తికి సంబంధించిది కనుక ప్రభుత్వం దీనిని అంగీకరిస్తే అవిశ్వాస తీర్మానాన్ని ప్రతిపక్షం ఒత్తిడి చేయదని మనవి చేస్తున్నాను. రైతుల చేతుల్లో నాలుగు కాసులుంటేనే నాలుగు గింజలు ఇంటికి వస్తాయని అందరకూ తెలుసు. అటువంటి రైతులనుండి విపరీతంగా డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారు. పైన ప్లానింగ్ కమిషన్ లో శ్రీమన్నారాయణ కూర్చుని మీరు రైతులనుండి వసూలు చేయకపోతే మాకు వచ్చే గ్రాంట్లూపు మీ పనులు జరుగవు అని చెబుతున్నారు, మనకు తక్కువ పడుతున్నది పదిపాను కోట్లు అయినప్పుడు ఆమూత్రం పొదుపు చేయలేరా ? మూడున్నర పర్సంటు పొదుపు చేయలేని ప్రభుత్వం పరిపాలన ఎట్లా నిర్వహిస్తుందని అడుగుతున్నాను. రైతులపై పన్నుల భారం తొలగిస్తే వారు రెండు సంవత్సరాలలో పూజుకొని ఎక్కువ పండించ గలుగుతారు. గ్రామాలలో మనం అనేక మందిని చూస్తున్నాము, భూమి వున్నా, పాగువున్నా, పొగులున్నా దరిద్రం వుంటే ఆ

మనిషిని మంచిగా చూడము. చెడు మనిషి అని నిర్లక్ష్య భావంతో చూస్తాము. ఇతర దేశాలవారు మనలను చులకనగా చూస్తున్నారు. దానికి కారణం మన దేశంలోని అశాంతి. అతిక్రూరులైన శత్రువులు రెండు ప్రక్కలా పొంచి వున్నారు. భారతదేశంలో అల్లకల్లోలాలు వున్నాయి. అన్ని చోట్లా అల్లకల్లోలాలు వున్నాయి. ఇవన్నీ ప్రతి దేశానికి తెలుస్తాయి అప్పుడు మనం చులకన అవుతున్నాము. ఆంధ్రవల్ల దేశ గౌరవాన్ని తగ్గించే విషయాలు మాట్లాడ కూడదు. ఇంటర్నల్ విషయాలు ఫ్రీ సొనైటీలో మాట్లాడవచ్చు. పార్లమెంటులో మాట్లాడవచ్చు, ఎసెంబ్లీలో మాట్లాడవచ్చు. కాని బజార్లలో హంగర్ స్ట్రైక్ చేసేవారి ఫోటోలు, కూలీలో నిలబడినవారి ఫోటోలు న్యూయార్క్ టైమ్స్ లండన్ టైమ్స్ పేపర్లలో పడుతూ ఉంటే మనలను చూసినవారు ఏమనుకుంటారు? మన దేశం గూర్చి మనం గర్వపడాలి. ఈ దేశంలో పుట్టినందుకు గర్వపడాలి. ఈ దేశంలో పని చేయటానికి అవకాశం కలిగినందుకు గర్వపడాలి. అలా గర్వపడే సందర్భంలో గౌరవాన్ని తగ్గించే పని చేయకూడదు. మన శాసన సభలో ఏ తీర్మానం అయినా చేయవచ్చు. కాని మన అనైక్యత, మన బలహీనతవల్ల శత్రువు బలపడే అవకాశం వుంది. అది మనకు ప్రమాదం. సైన్యవారు పోవటం, ఇంకా అనేక సంఘటనలు జరిగాయి. చైనాతో, పాకిస్తాన్తో పోత్తు కుదరటంలేదు. ఇంకా ఎన్నో సంఘటనలు ఇంటర్నల్ గా జరుగుతున్నాయి. సామరస్య భావం రావటానికి వీలులేకుండా వుంది. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం కళ్లు తెరవాలి. ఈ దేశంలో ఏ పరిస్థితి కలిగినా దానికి ప్రభుత్వమే సినియర్ పార్ట్. అటువంటి పరిస్థితులు కలుగటానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు దోహదకారి అయివది? ప్రభుత్వం ఈ విషయాలు విచారణ చేయనంత వరకూ దేశం ముందుకు పోదు. ఇక, ఎన్నో స్వల్పమైన విషయాలు వున్నాయి. నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీలో 10.5, 11 పర్సంటు రికవరీ వచ్చేది. ఇవాళ ప్రభుత్వం తన చేతుల్లోకి తీసుకొన్న తరువాత 9.5 కు దిగింది. ఒక్క పర్సంటు లెస్ మీన్స్ 60 లాక్స్ లాస్. ఇంత పెద్ద నష్టం కలుగు తుంటే ఎవరైనా వెళ్లి చూశారా? ప్రతి నిత్యం ఎవరో మంత్రి వెడుతూనే వుంటారే. క్రిందటి సంవత్సరం ఫిబ్రవరి మార్చిలో కేన్ కరువైంది. ఉత్పత్తి పడిపోకుండా చూడటం ప్రభుత్వ కర్తవ్యం. షుగర్ కేన్ వున్నచోట ఒకటిన్నర పర్సంటు, రుండు పర్సంటు ఔగాన్ వుంచుకోవాలి. కాని నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ లో రెండున్నర పర్సంటు లాస్ చూపించారు. అక్కడ డైరెక్టరుగారు వుంటారు కాని ఎందుకు? ఆయన తమలపాకులు నములుతుంటే గిన్నె పట్టుకొనేందుకు ఒకడు. ఆయన వెళ్ళిన తరువాత మరో బుద్ధిమంతుడు వచ్చాడు. ఆయన పగలు మూడు గంటలు పడుకొంటాడు. ఎవరైనా వెళ్లి కలవాలని చెబితే రేపు రా,

ఎల్లుండి రా. అంటాడు ఒక ఎమ్ ఎల్. ఎ. వెళ్ళి కలుస్తానంటే లేపురా, ఎల్లుండి రా, అంటే do you mean to say that the M. L. A. will stay for three days to see that blessed person? మేముకూసారి ముగ్గర్ కేన్ పరిధంగా దై వర్ట్ అవుతున్నదో చెప్పటానికి పెడితే he was sleeping for 2 1/2 to 3 hours. సేను మూడు సార్లు వెళ్ళాను. నుధ్యాహ్నం రెండు నుండి నాలుగున్నర వరకు వడుకొని వున్నాడు. రాత్రులు పేకాట ఆడకుండా, ఇంకో ఇంటిపైన్స్ పెట్టుకోకుండా రాత్రులు పడుకోమనండి. 20 వేల మంది వనిచేసే ఇన్స్టిట్యూషన్ కు హెడ్ ఆవిధంగా పడుకొంటే ఎలా? స్వతంత్ర పోరాటంతో పోల్చాని దెబ్బలు తిని ముసలివాడైన అతనైతే ఏ బ్లడ్ ప్రెజర్ వుంచేనయినా అయితే మధ్యాహ్నం భోజనం చేసిన తరువాత అరగంట పడుకొన్నా ఫరవాలేదు, కాని 30 సంవత్సరాల యంగ్ ఆఫీసర్ ఈ విధంగా పడుకొంటే ఎలా? గవర్నమెంటు దగ్గర సి. ఐ. డి. లు లేరా, ఇటువంటివి ప్రభుత్వ దృష్టికి రావా, ప్రతి చిన్న పిషయము శాసన సభలో చెప్పాలా? ఇవన్నీ దృష్టిలో వుంచుకొని ఏదైనా మంచి పనులు చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తూ వెంటపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :- అధ్యక్షా, గత రెండు రోజుల నుండి జరుగుతున్న చర్యలో ఆహార పరిస్థితి ప్రముఖ స్థానం వహించింది. మన రాష్ట్రంలోని ఆహార విషయం అత్యంత చింతానికి ముందు ఈ రాష్ట్రానికి అహారంపై ఎంత పెత్తనం వున్నదో, మన చుట్టూ ప్రక్కల వున్న రాష్ట్రాలలో ఆహార పరిస్థితి ఎలా వున్నదో అక్కడ ప్రొడక్షన్ ఎలా వున్నదో, గత రెండు సంవత్సరాలకు ఇప్పటికి ఏమైనా తేడా ప్రొడక్షన్ లో గాని, ధరలలో కాని వున్నదా, ఈ రాష్ట్రం నుండి ఏ రాష్ట్రాని కయినా సరుకులు ఎగుమతి చేయటానికి నిషేధం వున్నదా అనే విషయాలను అర్థం చేసుకొని విమర్శిస్తే నాకు అభ్యంతరం లేదు. గతసంవత్సరం ఎవరైనా ఆంధ్రదేశం నుండి ఇతర రాష్ట్రాలకు ధాన్యం పంపకూడదని చెప్పారా? కాని ఇప్పుడు నాలుగు వైసలు ఎక్కువ అయ్యాయి. కాబట్టి ఇతర రాష్ట్రాలకు పంపకూడదని, ఇక్కడ సరిపోయే సరుకు ఈ రాష్ట్రంలోనే లేదని విమర్శించడం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, నాకు అరగంట సమయమే ఇచ్చారు కనుక ఉపాధ్యక్షుల తలుచుకొని వివరాలు మనవి చేస్తాను.

ఇప్పుడు ముఖ్యంగా production తగ్గి పోయిందనేటటువంటి విషయంకూడా గౌరవ సభ్యులు అనేకమంది చెప్పారు. వార్ని గురించి, బాగా ఆలోచన చేసిన తరువాత. ఇదివరకు అనేక సందర్భాలలో మన production తగ్గడంలేదు క్రమేణ పొచ్చుకూ ఉన్నది ప్రతి సంవత్సరం అని వివరాలు ఇచ్చినాము. కాని

ఈ చర్యలతో కూడా production తగ్గిపోతున్నదని గౌరవ సభ్యులు చెప్పినందుకు దానిపై ఈ విధంగా నేను చెప్పదలచుకున్నాను. మనము ఒక బియ్యం ఉత్పత్తి కొరకే మనము ఆలోచిస్తే కూడా, 60 సంవత్సరంలో 37 లక్షలు, 75 వేలు టన్నులు మనము ఉత్పత్తి చేసుకొన్నాము. 1961 సంవత్సరం ఏప్రేటప్పటికీ, అది కొంచెము bad year అయినప్పటికీనీ, 36 లక్షలు ఉత్పత్తి అయింది. అంటే ఒక లక్ష టన్నును తగ్గించన్నమాట. 1961-62 సంవత్సరం నుంచి సంవత్సరం జాగా వర్షాలు పడినాయి, దేశమంతటా, ఆ సంవత్సరం లెక్కచూచుకుంటే, 44 లక్షలు, 43 వేలు టన్నులకు పెరిగింది మన రాష్ట్రముయొక్క ఉత్పత్తి. అదే మరల 68వ సంవత్సరం చూచుకొంటే, అది మరల కొంత bad year గనుక అప్పుడు 42 లక్షలకంటే పావుగానే మనము ఉత్పత్తి చేసుకున్నాము. అందువల్ల 60 సంవత్సరం నుంచి 68 సం. వరకు చూచుకొంటే, ఇప్పుడు current year 1964 లెక్కలు చూచుకొన్నా, 37 లక్షలనుంచి 44 లక్షల వరకు పెరిగింది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :- ఢిల్లీనుంచి ఒక monthly వస్తుంది. All India Agricultural Situation అనేటటువంటిది దాంట్లో ఇచ్చినటువంటి figures కున్న మంత్రిగారు ఇస్తున్నటువంటి figures కున్న చాలా తేడా ఉన్నది. అది ఎందుకో తెలియ జేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బి. రామిరెడ్డి :- ఈ figures విషయంలో, మన State లో statistics department చాళ్ళ ముందు fore cast ఇస్తారు. ఆ fore cast పైన crops experiment చేసి సంవత్సరం పూర్తి కాగానే actual production లెక్కలు ఇస్తారు. ఆ director చే ప్రాబల్యంతో ఇచ్చినటువంటి లెక్కలనే నేను చదువుతున్నాను. ఇంకెక్కడ ఏదో Magazine నుంచి చదవడం లేదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :- నేను చెప్పింది All India Agricultural situation అనేది, that is published by the Minister of Agriculture farm Delhi. అంటే ఒకటి కావచ్చు వాళ్ళకు లెక్కలు అలస్థంగా చేరవచ్చు.

శ్రీ ఎ. బి. రామిరెడ్డి :- అదికూడా ఉంటుంది. మనకు ఒక target అనేది ఉన్నది. ఆ target పైన fore cast ఏదో figure వస్తుంది. మరల actual figure వచ్చేటప్పటికీ 2, 3 సంవత్సరాలు పడుతుంది. target ఎప్పుడు వస్తుందంటే, మనము పంచవర్ష ప్రణాళిక ప్రారంభం చేసుకున్నప్పుడు అయిదు సంవత్సరాలకు ఇంత target అని పెట్టుకున్నాము. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఆఖరుకు 68 లక్షల టన్నులు మనము రాష్ట్రములో ఇక్కడ ధాన్యం ఉత్పత్తి చేసుకోవాలంటే

18 టన్నులు ఆహార ధాన్యాలు, పప్పుదినుసులు ఉండాలన్న ప్రమాణాన్ని బట్టి చూచినట్లయితే మన రాష్ట్రానికి సుమారు 72 లక్షలు టన్నులు ఆహార ధాన్యాలు కావలసి ఉంటుంది”

కాని మీరు ఇప్పుడేమో average న 16 టన్నులు అయితే సరిపోతుందని అంటున్నారు.

Sri A. Balarami Reddi:—I am coming to the point Sir, I am not going to run away from the figures which I have given previously. అందువల్ల 16 oz. ప్రకారం 63 లక్షల టన్నులు కావాలి. అవశల seed purpose కు, 30 వేల టన్నులు కావాలి, towards cattla feed ఇంకొక 50 వేల టన్నులు వేసుకొన్నా, మొత్తము సుమారు 65 లక్షలు టన్నులు మాత్రం మనకు కావలసినట్లుగా లెక్కలవల్ల ఏర్పడుతుంది, పోనీ వారు చెప్పినట్లు 18 టన్నుల ప్రకారంగా చూచినా—

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు:—నేను చెప్పినట్లుకాదు. అది మీరు చెప్పినదే.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—పోనీ నేను చెప్పినదే, మీరు point out చేసిన దాని ప్రకారంచూచినా, ఇంకొక 2 లక్షలు ఎక్కువవుతుంది అంటే 67 లక్షలు టన్నులు అవుతుంది. 64 సంవత్సరంలో forecast వచ్చి 73 లక్షలు, 37 వేలు టన్నులు అని చెప్పారు. 56 సంవత్సరములనుంచి లెక్క చూసుకుంటే; మన forecast కంటే, actual productionలో 3,4 లక్షలు టన్నులు హెచ్చుగానే కన్పడుతుంది. 59-60 లో చూచుకోంటే 63 లక్షలు టన్నులు forecast అయితే, 66½ లక్షలు టన్నులు మనకు production వచ్చింది. తరువాత 1960-61లో 60 లక్షలు forecast ఉంటే, 63 లక్షలు టన్నులు production వచ్చింది.

60-61 లో 60 లక్షల టన్నులు forest ఉంటే 63 లక్షల టన్నుల production వచ్చింది. 61-62లో 63 లక్షల టన్నుల forecast ఉంటే 70 లక్షల టన్నులు వచ్చింది మన annual forecast కంటే 3, 4 లక్షల టన్నులు ఎక్కువ వస్తున్నది. కాబట్టి 64 వ సంవత్సరంలో 73 లక్షల టన్నుల forecast ఉంటే ఇంకా 2, 3 లక్షల టన్నులు ఎక్కువ అయ్యే వరిస్థితి మనదే. మన అవసరం 67 లక్షలు. మన రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి అయ్యే సరుకే కాకుండా ప్రతి సంవత్సరం ఒక లక్ష టన్నుల గోధుమ మనకు వస్తుంది. అదే కాకుండా మన రాష్ట్రంలోని ప్లవర్ మిల్సుకు కావలసిన గోధుమ కేంద్ర స్రవణత్యం supply చేస్తున్నారు. దాని ఫలితం మన ప్రజలకు దొరుకుతున్నది. అదే కాకుండా పప్పులు

మనకు సరిపోవడం లేదు. ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి కందివప్పు, చౌగాల్ గ్రామ్ మనం దిగుమతి చేసుకుంటున్నాము. ఇవన్నీ మనం లెక్కచేసుకుంటే మనం, 6,7 లక్షల టన్నులు బయటకు పంపిస్తే ఏమీ ఇబ్బంది లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయం Price fixation ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వం పైన ఎక్కువ విమర్శ చేసినారు. దీనిని గురించి ప్రభుత్వం జాగుగా అలోచన చేసినది. ప్రభుత్వంచేసిన దానిని అర్థంచేసుకొని విమర్శ చేయమని కోరుతున్నాను. రిజిస్ట్రేషన్ సంవత్సరంలో చూచుకుంటే మన popular variety అక్కుళ్లకు 80 రూపాయల వరకు ధర reach అయింది. ఇది అక్టోబర్ నవంబరు మాసములలో, రిజిస్ట్రేషన్ ఫీబ్రవరి మాసములలో 54 రూపాయలు ఉంది Lean period వచ్చేటప్పటికి 5. 6 రూపాయలు పెరిగింది. కేవలం మన రాష్ట్రం సంగతే చూచుకోవడానికి వీలులేదు. మన రాష్ట్రంలోని ధరలు చూచినప్పుడు, ఇతర రాష్ట్రాలలోని ధరలుకూడా చూడాలి. రిజిస్ట్రేషన్ సంవత్సరంలో ఇతర రాష్ట్రాలలో ఆహార సమస్య కొంత క్లిష్టమైన పరిస్థితివల్ల అక్కడ ధరలు హెచ్చుగా ఉండడం జరిగింది. 1964 సంవత్సరంలో 84 రూపాయలతో ప్రారంభం అయినది, రిజిస్ట్రేషన్ సంవత్సరం ఆరంభంలో 54 రూపాయలు ఉన్నది 84 జనవరికి 60 రూపాయలు reach అయినది. ఆ తరువాత ప్రతినెల 1,2 ఎక్కువ అవుతూ వచ్చింది, June July మాసాలకు open marketలో 65 రూపాయలకు వచ్చింది. ఈ విషయం అప్పటి పత్రికలలో చూచుకోవచ్చు.

శ్రీ వి. ఎల్వేర్వరరావు:—విజయవాడలో కలెక్టర్ను సమావేశమై రు 58 లు whole sale price అని 60 retail price అని fix చేసినట్లు మీరు అసెంబ్లీలో స్టేటుమెంటు ఇచ్చారు జాన్యువరీలో 60లో ప్రారంభం అయిన దంటున్నారు.

శ్రీ ఎ. బిరామిరెడ్డి:—నేను fix చేసినాను. అలా ప్రారంభమైనవని చెప్పాను. అప్పుడు మన రాష్ట్రంలో control లేదు free trade ఉన్నది. జాన్యువరీ, ఫిబ్రవరి మాసాలలో 60 రూపాయలున్నది June, July మాసాలనాటికి 65 రూపాయలకు పెరిగింది ధరలు విపరీతంగా పెరిగి పోతున్నాయని ఆందోళన వచ్చినప్పుడు మేము కేంద్ర ప్రభుత్వం వారికి వ్రాశాము. ధరలు fix చేస్తే మంచిదని వ్రాస్తే వారు ఇప్పుడు fix చేయవద్దు, ఒక రాష్ట్రంలో ఒక rate fix చేసి ఇంకొక రాష్ట్రంలో ఇంకొకటి fix చేస్తే హెచ్చు rate fix చేసిన రాష్ట్రాలకు తక్కువ rate fix చేసిన రాష్ట్రాలనుంచి ఎక్కువగా నరుకుపోయే అవకాశం ఏర్పడుతుందని అన్నారు. అటువంటి అవసరం వచ్చినప్పుడు అన్ని రాష్ట్రాల పరిస్థితులను మేము అలోచనచేసి అన్ని రాష్ట్రాలకునూ వర్తించే rates fix చేస్తాము అని అన్నారు.

మీరు ఒక rate fix చేయవద్దన్నారు. అందువల్ల మనం ప్రత్యేకంగా ఒక rate fix చేసేదానికి పీలులేకుండా పోయింది. కాని Exhibition of Pricesకు సంబంధించి ఒక చట్టం ఉన్నది. దానిలోకి Sec. 4 (c) క్రింద State Government ఒక పని చేయవచ్చు. అది కేంద్రప్రభుత్వం వారి అనుమతి లేకుండా ఎక్కడైనా ఉన్న millers merchants communityని సమావేశ పరచి ఒకతీర్మానం చేసుకొని దానిని enforce చేసేదానికి పీలుఉన్నది. Exhibition of prices and Goods. control order క్రింద ఆకల్వర్లు అక్కడ ఉండేటటువంటి merchants అందరి సమావేశపరచి, ధరలను ఒక రకంగా అదుపులో పెట్టడానికి యత్నించారు కొంతమంది అక్కడకూడా 60 nP. fix చేశారు. కాని వ్యాపారస్థులు ఒక ఒక వారం 2 వారాకు మళ్ళీ 64, 65 np. లుకు పంచినారు. వాళ్లపైన కొన్ని prosecutions వేసినాము వారు court కు పోతే ఏమి అయినది అంటే, ఇది representative body fix చేయాలి కాబట్టి ప్రభుత్వం పెట్టిన cases నిలవవని తోసివేశాము మేము ఏమి చేసేదానికి పీలులేకుండా పోయింది. (interruption West Godavariలో ఏదో కోర్టు త్రోసివేసేసింది. ఇది అబద్ధంగా చెప్పేమాట కాదు. ఈ మాదిరి ఏదో తాత్కాలికంగా వచ్చింది. 60np. లకు అమ్ముమని జిల్లా గేజిట్ లో ప్రకటించ బడినది కాని open market rate 65, 66np. అమ్ముతున్న వరిస్థితులు ఏర్పడినాయి. June, July లోపాలు వచ్చేసరికి ఇంకో np. పెరిగింది ఇవన్నీ చూచి కేంద్రప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొనివస్తే జూన్ మాసంలో ముఖ్య మంత్రిల సమావేశంలో ధరలు వివరీతంగా పెరిగినాయని, చెప్పినారు తరువాత ధరలు fix చేయడానికి ఒప్పుకున్నారు. 30-45 ఒక rank యిచ్చినారు. 56 రూపాయలకు తక్కువ లేకుండా 65 రూపాయలకు మించకుండా ఆయా variety నిబట్టి rate fix చేయమని చెప్పినారు. అప్పుడు నేను విజయవాడ పోయినాను, అయితే వెంకటేశ్వర్లుగారు చెప్పినారు, రు 60/కల్వర్లు fix చేసిన సందర్భంలో మంత్రిగారు విజయవాడకు వెళ్లి 64 చేశారని చెప్పినారు.

శ్రీ వీల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—కల్వర్లు రు. 56 fix చేస్తే పీలు వచ్చి రు. 64 fix చేశారు.

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి:—నేను ఒప్పుకుంటున్నానండి, నేను fix చేసినది రు. 60/-లని కాని కేంద్రప్రభుత్వం అనుమతితో fix చేయాలి లేదు Essential Commodities Act 1955ను బట్టి State Government cannot fix the rate Government of India concurrence కావాలి. ఆ Concurrenceకు ప్రాప్తే అప్పుడే ఎద్దని వారు చెప్పారు అందువల్ల ధరలను కొంత అదుపులో పెట్టాలని

ఇతర Acts కు అనుసరించి కత్తెరు merchants యొక్క Cooperative తీసుకొని ఒక rate fix చేయమని చెప్పినాము. ఆ rate 58-60.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు:—Government of India వారికి ఎంతరేటు fix చేయమని రాశారండి?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—State Government కు అధికారం ఇవ్వమన్నాము మేము ఫలానా rate fix చేయమని అనలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు దక్షిణ రాష్ట్రాలకు మేము rate fix చేస్తామనినందువల్ల మేము rate fix చేసేదానికి వీలు లేకపోయింది. Collectors fix చేసిన rate కు marchants కట్టుబడలేదు. అందువల్ల ముఖ్యమంత్రి సమావేశంలో ఇంకో విషయం...

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—కత్తెర్ల గవర్నమెంటుకు తెలియకుండా rate fix చేశాడా! లేక local circumstances ను బట్టి realistic గా చూసి చేశారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—కత్తెర్లకు మేము రాశాము. వారు millers ను సమావేశపరచి ఒక న్యాయమైన rate fix చేస్తే బాగుంటుందని వారు 2, 3 సెలల ముందు ఉన్న ధరలు దృష్టిలో పెట్టుకుని రు. 58 wholesale Rs. 60 retail rate ఉంటే బాగుంటుందని fix చేశారు.

Rs. 60 wholesale, Rs. 62 retail అని ఇంకొక కత్తెరు fix చేశారు. ఎంత fix చేసినా మర్చింటు పాటించలేక పోయారు.

Sri Pillalamarri Venkatoswarlu :—The rates fixed by the Collector was agreed to by the wholesalers in Vijayawada before you came.

Sri A. Balarami Reddy :—But they did not implement it, Why should be ask me that question, Please ask him to refer to any newspaper which has been publishing whole-sale prices every day, I have got figures to show that the whole-sale price in Vijayawada in June was 64 or 65.

వారు వప్పుకోకపోతే నాకు పట్టించా?—అదనంగా నాలుగయిదు రూపాయలు ఇవ్వాలి నేడి. క్రానలాజికల్ గా జరిగిన విషయాలు చెబుతున్నాను. నేను ఎంతో ప్రత్యేకంగా సహాయం చేయడానికి ప్రయత్నించినా ఇవి విని సేరాలోపణ చేయండి, జడ్జ్ చేయండి. దానికి నాకు అక్షేపణ లేదు. ముఖ్యమంత్రి సమావేశంలో ఇంకొకటి వచ్చింది. ధరలు ఫిక్స్ చేస్తే unrealistic గా చేయవద్దు అ

అక్కడ చెప్పారు. producer కు న్యాయమైన ధర దొరకకపోతే ప్రొడ్యూస్ వర్గమందని ఆ విషయం దృష్టిలో పెట్టుకొని fix చేయాలన్నారు. ఒక range ఇచ్చారు—దానిని బట్టి విజయవాడలో ఒకటి, రెండు నెలలు paddy prices చూశాము. రు. 42; 42-50; ఆమాదిరి ధర ఉన్నది. ఒక్కొక్క ఊరిలో రు. 41 లు ఉన్నది, కనుక రు. 41 లు average న producer కు ఇచ్చే price గా తీసుకుంటే బాగుంటుందని రు. 41 లు per quintal అక్కుళ్ళ రేటు fix చేశాము. దాని నాధారంగా తీసుకొని బియ్యం రు. 64 లు wholesale, 66 retail గా fix చేస్తే అది శుష్కపట్టుతున్నారు—బలరామిరెడ్డి వెళ్ళి చారికి హెచ్చుగా ధర ఇచ్చాడు—అంటున్నారు. నేను ఒక స్టేటుమెంటు ఇస్తాను. అది చూచినతరువాత నేరారోపణ చేయండి. రు. 41 లు ధాన్యం ధర తీసుకొని లెక్కవేశాము. 100 క్వింటల్స్ ధాన్యం ధర లెక్కవేస్తే రు. 4100/- లు, సేల్సుటాక్సు రు. 4½ చొ॥ రు. 185 లు. మిల్లింగ్ చార్జెస్ రు. 100 లు.—at the rate of Rs. 1 per quintal, handling charges Rs. 25/- ఇవన్నీ కలిపితే రు. 4410 లు వచ్చింది. దానిలో రు. 180 లు, బ్రాన్ బ్రోకెన్స్ క్రింద తీసేస్తే రు. 4130 లు — ఇది 100 క్వింటల్స్ ధర. దానిలో 67 బస్తాలు whole rice వస్తుంది—77%—దానితో బాగిస్తే 69.28 వస్తే రు. 64 లు wholesale rate fix చేశాము. ఓనిలో ఏమి అన్యాయం జరిగింది ?

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి:—ఈ లెక్కలు ఎవరు తయారు చేశారు? అక్కడున్న మిల్లర్లు ఇచ్చిన లెక్కలా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—కాదు; 10 సంవత్సరములనుంచి ఉన్న లెక్కలు తీశాము. ఇదివరకు కంట్రోలు ఉన్నప్పుడు అంద్ర ప్రభుత్వంకూడ లెక్కలు తయారుచేసింది. ఆ ప్రకారం 75% total outturn వస్తుంది. అదే సుందరయ్య గారి ఉపన్యాసంలో చెప్పారు.—75% out turn వస్తుంది, అది పెట్టుకొనకుండా 65% పెట్టుకొని ధాన్యం ధరలు కట్టాలా అని అడిగారు. 75% total out turn అంటే దానిలో whole rice మాకలు, పనిరాని మాకలు, బ్రాన్—ఇవన్నీ 75%—67% whole rice, 2% broken, 2% పనికిరాని మాకలు, 4% bran—ఇవన్నీ లెక్కకట్టి చూస్తే ఈ లెక్కలు వచ్చాయి. ఇండియా గవర్నమెంటు ఇచ్చిన అంకె కూడా సరిపోయింది, మన అధికారులు కంట్రోలు ఉన్నప్పుడు వేసిన లెక్కలతో సరిపోయింది. సుందరయ్యగారు చెబుతూ ఈ లెక్కలు తప్పు అన్నారు. మళ్ళి ప్రతి సెంటరులో 100 క్వింటల్స్ అక్కుళ్ళ ధాన్యం మిల్ చేసి లెక్కలు తీయమన్నారు. ఆ తేవణ లేదు తీస్తాము. అంతేగాని నాకు చారికో లాలూచీ బడవలసిన అవసరం లేదు.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:— అది experts లో చేయించాలి.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—ప్రతిపక్ష సభ్యులుకూడ represent చేయవచ్చును.—
మేము conduct చేయబోయే experiment లో, ఆశ్చర్యం లేదు. దానిలో
secret ఏమీలేదు.

శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణ:—దిగుబడిలో పొరపాటు పడ్డారు. Average న
70 మొదలు 75 బస్తాల వరకు దిగుబడివస్తుంది. అటువంటప్పుడు 65% అంటే
చాలా తేడా వచ్చింది. కొన్ని ఏరియాస్ 75 minimum వస్తుంది. కనుక 70—75
మధ్య రావాలి.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—పాలిష్ చేయకుండా dehasted rice అయితే 75
74 వస్తుంది. Polish చేస్తే తవుడుపోతుంది కొన్ని సరిగిపోతాయి—

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు: ఇప్పుడు మీరు fix చేసిన ధరకు అమ్మేది అదే.

Mr. Deputy Speaker:—After all, let him give what he
has.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—దీనిలో సందేహం ఉంటే experiment చేస్తాము.
భయంలేదు. ఏదైనా పొరపాటు ఉంటే రేట్లు తగ్గిస్తాము—

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:—వరంగల్ లో 29, 30 కి అమ్ముడుపోతున్నాయి.
మంత్రిగారు రూ. 41 లు అంటున్నారు.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—అవి కొత్తది. అందుకే కేంద్రప్రభుత్వం Food Gri-
ves Corporation-జనవరి నుంచి వస్తోంది. మార్కెటు తగ్గినప్పుడు ప్రభుత్వం
కొనడానికి ఏర్పాటు చేస్తారు. జనవరి మొదట్లో కార్పొరేషన్ వస్తుంది. ధర
అంతకులోపు తగ్గితే కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీను, డిస్ట్రిక్టు మార్కెటింగ్ సొసై
టీస్, తాలూకా సొసైటీను ద్వారా, ధరలు పడిపోయిన జిల్లాలలో దాన్యాన్ని
సేకరించడానికి కలెక్టర్లుతో సంప్రదింపులు చేస్తున్నాము. ఒక రేటు నిర్ణయం
చేసిన తరువాత ఆ రేటు రైతుకు అందించాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వం వప్పుకుం
టుంది. మార్కెటులో తగ్గినప్పుడు ఆ ధర వచ్చేట్లు చేస్తాము—వ్యాపారస్థులు అధిక
ఇవ్వనప్పుడు మేమేకొనుటకు ఏర్పాటు చేస్తాము—దానిని గురించి రైతులు అందో
కన పడవలసిన అవసరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లుగారు మాట్లాడుతూ చెప్పారు - బలరామిరెడ్డి
ప్రారంభాదులో ఒకసిండికేట్ ప్రారంభించారు. ఇంకెదో ప్రారంభించారు,
ఇవన్నీ బలరామిరెడ్డి సిండికేట్లు అన్నారు. బహుళ వారి అభిప్రాయం ఏమంటే—
వారితో నేను లాల్చాచీ పడ్డాను అనేవిధంగా చెప్పారు. ఇది వారు—opposition
leader గా చెప్పవలసిన మాటకాదు, ఈ విషయాంలో ఏ ఎంక్వైరీ అయినానేను
face చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను ఏ సిండికేట్లతో అయినా సరే నేను సం

బంధం పెట్టుకొని డబ్బు సంపాదించాను--అని చెప్పేవిమర్శ--దానికి any enquiry judicial or otherwise. I am prepared to face that inquiry.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :- ఇప్పుడు judicial enquiry వేస్తున్నారా? వేయించండి,

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:-దానికి భయంలేదు,

శ్రీ విల్లెలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:-నేను చెప్పింది--బలరామిరెడ్డిగారి హయాములోని సిండికేట్టు అన్నాను. దానిమీద ఉండే implications కు I stand by that and you her a judicial enquiry...

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:-ఆ ఉద్దేశంతో అనలేదంటే నాకు ఆశ్చర్యంలేదు, అది చారి అభిప్రాయం కావంటే నేను pursue చేయదలచుకోలేదు. ఈ సిండికేట్టు ఎట్లా వచ్చాయో అలోచించమని కోరుతున్నాను--వదిమంది వ్యాపారస్తులను తెచ్చి సిండికేటు పెట్టాలని నేను అనుకోలేదు ముఖ్యమంత్రిగారిని అడిగాము--రాష్ట్రంలో ఆహారపరిస్థితి క్లిష్టం అవుతోంది, డబ్బుయిస్తే కొన్ని ఆహారధాన్యాలు నిలవచేసి ధరలు ఎక్కువ అయినప్పుడు మార్కెట్ లో ప్రవేశపెడతామని చెబితే--

శ్రీ విల్లెలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:-ఇప్పటికై నా సిండికేట్ మొనాపట్ తగ్గిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:-నేను చెబుతున్నాను, వినండి. ఇది ప్రవేశ పెట్టాము, దానివల్ల కోస్తా జిల్లాలనుంచి తెచ్చిన ధాన్యం ప్రాదరాజాదులో నిలవ పెట్టాలి. ఆ సిండికేటుకు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంకాదు. 2 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చారు. సెక్రటరీను, మేమంతా కూర్చుని ఆలోచనచేసి--ఇక్కడ కో ఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్ ఇన్నది--రాష్ట్రాని కంతా సంబంధించింది--చారినీ పిలిచి 80 లక్షలు అప్పు ఇచ్చాము కొనడని. కొనడం మేము ఏర్పాటు చేస్తాము. మాడిస్ట్రేట్స్ నపై ఆఫీసర్లు ఉన్నారు, వారు సేకరించి వేగన్సులో వేసి ఇస్తారు, అది తెచ్చి ప్రాదరాజాదులో పెట్టి నిలవజేసి మేము చెప్పిన రిలైయన్సుకు ఇవ్వండి--మేము చెప్పిన రేటుకు ఇవ్వమని, కోరాము--వప్పు కున్నారు--80 లక్షలు ఇచ్చాము. కాని 10, 20 వేల టన్నులు కొన్నతరువాత వారు ఒక ఉత్తరం వ్రాశారు--"We are not interested in your business"--అని. We Have got that letter. ఏమి అది? ఎందుకు ఈ మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్ ప్రజలకు సంబంధించింది ఉంటే వద్దంటారు. 'గం' అంటారు,-- అని రిజస్ట్రేషన్ పిలిచి అడిగాము. కాని వారు వప్పుకోలేదు.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి :-మార్కెటింగ్ సొసైటీ వప్పుకోలేదంటే ఏదైనా కారణం ఉండాలి కదా?

Sri K. Brahmananda Reddy:--You must have some patience. Afterwards you can put some questions

Mr. Speaker:--On this point you can have enough opportunity to--morrow.

2-03 p. m. The House then adjourned till half past eight of the clock on Wednesday the 2nd December 1964.

